T.C.
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
TÜRKÇE EĞİTİMİ TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİNDE A2 SEVİYESİ KONUŞMA ETKİNLİKLERİNİN GÖREV ODAKLI YAKLAŞIMA GÖRE İNCELENMESİ

DUYGU ÇELİK
17746006

TEZ DANIŞMANI
Prof. Dr. ALİ FUAT ARICI

İSTANBUL
2021

T.C.
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
TÜRKÇE EĞİTİMİ TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİNDE A2 SEVİYESİ KONUŞMA ETKİNLİKLERİNİN GÖREV ODAKLI YAKLAŞIMA GÖRE İNCELENMESİ

DUYGU ÇELİK
17746006

TEZ DANIŞMANI
Prof. Dr. ALİ FUAT ARICI

İSTANBUL
2021

T.C.
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
TÜRKÇE EĞİTİMİ TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİNDE A2 SEVİYESİ KONUŞMA ETKİNLİKLERİNİN GÖREV ODAKLI YAKLAŞIMA GÖRE İNCELENMESİ

DUYGU ÇELİK
17746006

Tezin Enstitüye Verildiği Tarih:
Tezin Savunulduğu Tarih: 27.04.2021
Tez Oy Birliği ile Başarılı Bulunmuştur

	Unvan Ad Soyad	İmza
Tez Danışmanı	**: Prof. Dr. Ali Fuat ARICI**	
Jüri Üyeleri	**: Doç.Dr.Ömer Tuğrul KARA**	
	Doç.Dr.Talat AYTAN	

İSTANBUL
NİSAN 2021

ÖZ

TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİNDE A2 SEVİYESİ KONUŞMA ETKİNLİKLERİNİN GÖREV ODAKLI YAKLAŞIMA GÖRE İNCELENMESİ

Duygu ÇELİK
Nisan, 2021

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde konuşma becerisi, iletişimi sağlaması sebebiyle öğretimine önem verilen bir beceri olmuştur. Konuşmanın öğretilmesi için çeşitli yaklaşımlar, yöntemler kullanılmaktadır. Bu yaklaşımlardan biri de görev odaklı yaklaşımdır. Görev odaklı yaklaşım, dili gerçek yaşamdaki gibi doğal ve anlamlı olarak öğretmeyi amaçlar. Bu özelliğiyle konuşma becerisinin öğretiminde kullanılabilecek bir yaklaşımdır. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde konuşma becerisinin öğretimi için kullanılan en önemli materyaller özel hazırlanmış konuşma etkinlikleri ve ders kitaplarıdır. Ders kitaplarının hangi yaklaşıma veya hangi yönteme uygun olarak hazırlandığı önemlidir. Bu çalışmada, 2020 yılında hazırlanmış olan Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Ders Kitabı A2 konuşma etkinlikleri görev odaklı yaklaşıma göre incelenmiştir. Çalışmada on sekiz konuşma etkinliği diğer etkinliklerden ayrılmıştır ve incelenip yorumlanmıştır. Görev odaklı yaklaşımın konularını gerçek yaşamdan alması sebebiyle konuşma etkinlikleri, ilk olarak konularına göre incelenmiştir. Konuşma etkinlikleri daha sonra, Willis'in görev çerçevesine ve görev türlerine göre incelenip yorumlanmıştır. Bu yorumlar tablo hâlinde sunulmuştur. Araştırmada Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Ders Kitabı A2'de bulunan konuşma etkinliklerinin konularını gerçek yaşamdan aldığı sonucuna ulaşılmıştır. Konuşma etkinliklerinde görev öncesi aşaması bulunmaktadır. Görev döngüsü aşamasının sadece görev bölümü konuşma etkinliklerinde yer almaktadır. Görev döngüsü aşamasının planlama, raporlama bölümleri ve dile odaklanma aşaması hiçbir etkinlikte yer almamaktadır. Konuşma etkinlikleri görev türlerinden en az birine uymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi, Görev Odaklı Yaklaşım, Konuşma.

ABSTRACT

ANALYSE OF A2 LEVEL SPEAKING ACTIVITIES IN TEACHING TURKISH AS A FOREIGN LANGUAGE ACCORDING TO TASK BASED APPROACH

Duygu ÇELİK
April, 2021

Speaking skill in teaching Turkish as a foreign language has become a skill that has given importance to its teaching due to its communication. Various approaches and methods are used to teach speaking. One of these approaches is task-based approach. The task-based approach aims to teach the language as natural and meaningful as in real life. With this feature, it is an approach that can be used in teaching speaking skills. The most important materials used for teaching speaking skills in teaching Turkish as a foreign language a specially prepared speaking activities and textbooks. It is important to which approach or method the textbooks are prepared. In this study, the speech activities of New Istanbul Textbook A2 for International Students, prepared in 2020, were analyzed according to a task-based approach. Eighteen speaking activities were separated from other activities in the study and were analyzed and interpreted. Since the task-based approach takes its subjects from real life, speaking activities were first examined according to their topics. Speaking activities were then examined and interpreted according to Willis task frame and task types. These comments are then presented in a tabular form. In the research, it was concluded that the subjects of the speaking activities in the Textbook A2 for New Istanbul International Students were taken from real life. There is a pre-task phase in speaking activities. Only the task-cycle phase is included in the speech activities. The planning, reporting parts and the language-focus phase of the task-cycle phase are not included in any activity. Speaking activities fit at least one of the task types.

Key Words: Teaching Turkish as a Foreign Language, Task-Based Approach, Speaking.

ÖN SÖZ

Bu çalışmada görev odaklı yaklaşım alanında çalışmalar yapmış olan Willis'in Görev Odaklı Dil Öğretim Modeli esas alınarak Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı'nın A2 seviyesinden konuşma etkinlikleri incelenmiş ve yorumlanmıştır. Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi bir dilin öğretilmesinden daha fazlasıdır. Türkçenin yanı sıra Türk kültürünü, yaşayış biçimini ve Türkiye'ye dair daha birçok unsurun öğretilmesini de kapsamaktadır. Kendi dilimizi ve kültürümüzü yurt dışından gelen insanlara öğretmek ve onlara sevdirmek biz öğreticiler için mutluluk ve heyecan vericidir. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında ilerlememi sağlayan ve destekleyen Prof. Dr. Muhammed Eyyüp SALLABAŞ'a, tez çalışmama devam etmeme yardımcı olan ve desteklerini esirgemeyen saygıdeğer hocam Prof. Dr. Ali Fuat ARICI'ya şükranlarımı sunuyorum. Ayrıca bana her zaman inanan ve güvenen sevgili babam Cemal ÇELİK'e, zor zamanlarda bana güç veren annem Fadime ÇELİK'e, tez çalışmamda teknik yardımlarda bulunan kardeşim Dilan ÇELİK'e ve sevgili öğrencim Ola Al-TIKREETY'e yürekten teşekkür ediyorum.

İstanbul; Nisan, 2021 Duygu Çelik

İÇİNDEKİLER

ÖZ ... **iii**
ABSTRACT ... **iv**
ÖN SÖZ ... **v**
İÇİNDEKİLER ... **vi**
TABLOLAR LİSTESİ ... **ix**
ŞEKİLLER LİSTESİ ... **x**
KISALTMALAR ... **xii**
1. GİRİŞ ... **1**
2. KURAMSAL ÇERÇEVE ... **5**
2.1. Konuşma Becerisi ... 5
2.2. Konuşmayı Oluşturan Unsurlar ... 6
2.2.1. Konuşmanın Zihinsel Unsurları ... 6
2.2.2. Konuşmanın Fiziksel Unsurları ... 7
2.2.2.1. Ses ... 7
2.2.2.1.1. Sesi Oluşturan Unsurlar ... 9
2.3. Konuşma Becerisinin Önemi ... 11
2.4. Ana Dil Öğretiminde Konuşma Becerisi ... 11
2.5. Yabancı Dil Öğretiminde Konuşma Becerisi ... 12
2.5.1. Konuşma Becerisinin Temel Ögeleri ... 14
2.5.2. Konuşma Türleri ... 14
2.6. Görev Odaklı Yaklaşım ... 15
2.6.1. Görev Odaklı Yaklaşımın Tarihçesi ... 15
2.6.2. Görev Nedir? ... 16
2.6.3. Görevi Oluşturan Unsurlar ... 17
2.7. Görev Odaklı Dil Öğretim Modelleri ... 19
2.8. Görev Çerçevesi ... 19
2.8.1 Görev Öncesi ... 20
2.8.2. Görev Döngüsü ... 20
2.8.3. Dile Odaklanma ... 21
2.9. Görev Türleri ... 21
2.9.1. Listeleme Görevleri ... 22
2.9.2. Sıralama ve Ayırma Görevleri ... 23
2.9.3. Eşleştirme Görevleri ... 23
2.9.4. Karşılaştırma Görevleri ... 23
2.9.5. Sorun (Problem) Çözme Görevleri ... 24
2.9.6. Kişisel Deneyimleri Paylaşma Görevleri ... 24
2.9.7. Yaratıcı Görevler ... 25
2.10. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi ... 25
2.10.1. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminin Temel İlkeleri ... 25
2.11. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Yaklaşımlar, Yöntemler ve Teknikler ... 30
2.12. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kullanılacak Araçlar ve Materyaller ... 32
2.12.1. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Ders Kitapları ... 32
2.13. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Konuşma Becerisi ... 33
2.14. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Seviyeler ... 34

2.15. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde A2 Seviyesi 35
2.16. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde A2 Seviyesinde Konuşma Becerisi 36
2.17. Problem Durumu 37
2.18. Araştırmanın Amacı 39
2.19. Araştırmanın Önemi 39
2.20. Problem Cümlesi 39
2.21. Alt problemler 40
2.22. Araştırmanın Varsayımları 40
2.23. Araştırmanın Sınırlılıkları 40
3. YÖNTEM 41
3.1. İnceleme Nesnesi 41
3.2. Veri Analizi 41
3.3.Veri Analiz Süreci 42
3.4. Araştırmanın İnandırıcılığı 44
4. BULGULAR VE YORUM 45
4.1. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 Konuşma Etkinliklerinin Görev Odaklı Yaklaşıma Uygunluğunun İncelenmesi ve Değerlendirilmesi ... 45
4.1.1. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 1. Ünite A Bölümü Konuşma Etkinliğinin Görev Odaklı Yaklaşıma Göre İncelenmesi ve Değerlendirilmesi 45
4.1.2. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 1. Ünite B Bölümü Konuşma Etkinliğinin Görev Odaklı Yaklaşıma Göre İncelenmesi ve Değerlendirilmesi 47
4.1.3. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 1. Ünite C Bölümü Konuşma Etkinliğinin Görev Odaklı Yaklaşıma Göre İncelenmesi ve Değerlendirilmesi 48
4.1.4. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 2. Ünite A Bölümü Konuşma Etkinliğinin Görev Odaklı Yaklaşıma Göre İncelenmesi ve Değerlendirilmesi 49
4.1.5. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 2. Ünite B Bölümü Konuşma Etkinliğinin Görev Odaklı Yaklaşıma Göre İncelenmesi ve Değerlendirilmesi 51
4.1.6. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 2. Ünite C Bölümü Konuşma Etkinliğinin Görev Odaklı Yaklaşıma Göre İncelenmesi ve Değerlendirilmesi 52
4.1.7. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 3. Ünite A Bölümü Konuşma Etkinliğinin Görev Odaklı Yaklaşıma Göre İncelenmesi ve Değerlendirilmesi 54
4.1.8. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 3. Ünite B Bölümü Konuşma Etkinliğinin Görev Odaklı Yaklaşıma Göre İncelenmesi ve Değerlendirilmesi 55
4.1.9. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 3. Ünite C Bölümü Konuşma Etkinliğinin Görev Odaklı Yaklaşıma Göre İncelenmesi ve Değerlendirilmesi 57
4.1.10. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı-A2 4. Ünite A Bölümü Konuşma Etkinliğinin Görev Odaklı Yaklaşıma Göre İncelenmesi ve Değerlendirilmesi 58
4.1.11. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 4.

Ünite B Bölümü Konuşma Etkinliğinin Görev Odaklı Yaklaşıma Göre İncelenmesi ve Değerlendirilmesi 60
4.1.12. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 4. Ünite C Bölümü Konuşma Etkinliğinin Görev Odaklı Yaklaşıma Göre İncelenmesi ve Değerlendirilmesi 61
4.1.13. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 5. Ünite A Bölümü Konuşma Etkinliğinin Görev Odaklı Yaklaşıma Göre İncelenmesi ve Değerlendirilmesi 63
4.1.14. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 5. Ünite B Bölümü Konuşma Etkinliğinin Görev Odaklı Yaklaşıma Göre İncelenmesi ve Değerlendirilmesi 64
4.1.15. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı-A2 5. Ünite C Bölümü Konuşma Etkinliğinin Görev Odaklı Yaklaşıma Göre İncelenmesi ve Değerlendirilmesi 66
4.1.16. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 6. Ünite A Bölümü Konuşma Etkinliğinin Görev Odaklı Yaklaşıma Göre İncelenmesi ve Değerlendirilmesi 67
4.1.17. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 6. Ünite B Bölümü Konuşma Etkinliğinin Görev Odaklı Yaklaşıma Göre İncelenmesi ve Değerlendirilmesi 69
4.1.18. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 6. Ünite C Bölümü Konuşma Etkinliğinin Görev Odaklı Yaklaşıma Göre İncelenmesi ve Değerlendirilmesi 71
4.2. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Kitabı A2 Konuşma Etkinliklerinin Görev Odaklı Yaklaşıma Konu Bakımından Uygunluğu 72
4.3. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Kitabı A2 Konuşma Etkinliklerinde Willis'in Görev Çerçevesinin Varlığı 73
4.4. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Kitabı A2 Konuşma Etkinliklerinin Görev Türlerine Uygunluğu 74
5. SONUÇ VE TARTIŞMA 76
KAYNAKÇA 81

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: DİAOÖÇ Dil Seviyeleri 34

Tablo 2: Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Seviyeler 34

Tablo 3: Konuşma Etkinliklerinin Görev Odaklı Yaklaşıma Konu Bakımından Uygunluk Durumu 72

Tablo 4: Konuşma Etkinliklerinde Görev Çerçevesinin Varlığı..... 73

Tablo 5: Konuşma Etkinliklerinin Görev Türlerine Uygunluğu..... 74

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 1. Ünite A Bölümü Konuşma Etkinliği 45

Şekil 2: Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 1. Ünite B Bölümü Konuşma Etkinliği 47

Şekil 3: Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 1. Ünite C Bölümü Konuşma Etkinliği 48

Şekil 4: Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 2. Ünite A Bölümü Konuşma Etkinliği 49

Şekil 5: Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 2. Ünite B Bölümü Konuşma Etkinliği 51

Şekil 6: Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 2. Ünite C Bölümü Konuşma Etkinliği 52

Şekil 7: Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 3. Ünite A Bölümü Konuşma Etkinliği 54

Şekil 8: Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 3. Ünite B Bölümü Konuşma Etkinliği 55

Şekil 9: Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 3. Ünite C Bölümü Konuşma Etkinliği 57

Şekil 10: Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 4. Ünite A Bölümü Konuşma Etkinliği 58

Şekil 11: Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 4. Ünite B Bölümü Konuşma Etkinliği 60

Şekil 12: Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 4. Ünite C Bölümü Konuşma Etkinliği 61

Şekil 13: Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 5. Ünite A Bölümü Konuşma Etkinliği 63

Şekil 14: Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 5. Ünite B Bölümü Konuşma Etkinliği 64

Şekil 15: Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 5. Ünite C Bölümü Konuşma Etkinliği 66

Şekil 16: Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 6. Ünite A Bölümü Konuşma Etkinliği 67

Şekil 17: Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 6. Ünite B Bölümü Konuşma Etkinliği 69

Şekil 18: Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 6. Ünite C Bölümü Konuşma Etkinliği 71

KISALTMALAR

DİAOÖÇ : Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi

vb. : ve benzeri

ve diğ. : ve diğerleri

1. GİRİŞ

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminin Hun imparatorluğuna kadar uzanan bir geçmişi olduğu düşünülmektedir. Orhun yazıtlarında Türkçenin yabancılara öğretildiğine dair bilgiler bulunmaktadır. Bir yüzü de Çince olan bu yazıtlar Köktürkler ile Çinlilerin ilişkilerinin ne derece yakın olduğunu göstermektedir. Türkler başta Çinliler olmak üzere Tibet, Soğd ve Bizans gibi toplumlarla ilişki içinde olmuştur ve bu toplumlara dilini öğretmiştir. Uygur döneminde Maniheizm dinini yaymak için ülkeye gelen rahiplere Türkçe öğretimi yapıldığı bilinmektedir (Biçer, 2012, 111-113).

Dîvânu Lugâti't-Türk, İslamiyet vesilesiyle hızla yayılan ve İslam coğrafyası için önemli bir dil olan Arapçanın yaygın olduğu bir zaman diliminde Araplara Türkçeyi öğretmek için Kaşgarlı Mahmut tarafından yazılmıştır. Dîvânu Lugâti't-Türk Karahanlılar döneminde yazılan ve Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için çok önemli yazılı kaynaklardan biridir. Kaşgarlı Mahmut'un bu kitabı yazmasındaki amaç Türkçenin de Arapça kadar iyi bir dil olduğunu göstermek ve Arapça –Türkçe iki dilli bir sözlük ortaya çıkarmaktır. Kitapta Türk alfabesinde harfler ve Arap alfabesindeki harfler eşleştirilerek verilmiştir. Kaşgarlı Mahmut, Türk lehçelerine de yer verdiği kitabında Türklerin yaşadığı yerleri gösteren bir harita, Türklerin kullandığı atasözleri, 12 Hayvanlı Türk Takvimi gibi ayrıntılara yer vererek sadece dili değil kültürü de aktarmıştır (Adıgüzel, 2010, 29-30-31). Osmanlı döneminde yabancı elçilere, Osmanlı Devleti içinde yaşayan farklı etnik gruplara, devşirmelere Türkçe öğretimi yapıldığı bilinmektedir. 1984 yılında Ankara Üniversitesinde kurulan TÖMER ile resmî bir şekilde yabancı dil olarak Türkçe öğretimi başlamıştır (Can, 2019, 182). Daha sonraki yıllarda diğer üniversitelerin bünyesinde kurulan Türkçe öğretim merkezleri, Yunus Emre Enstitüsü, TİKA (Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı) gibi kuruluşlar ve hazırlanan kitaplar sayesinde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi planlı bir şekilde yapılmaktadır (İşcan, 2018, 20).

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi dört temel dil becerisinin her birine aynı derecede önem verilerek yapılmalıdır. Öncelikle konuşma ve dinleme becerisi ile

öğretime başlanmalı ardından okuma ve yazma becerileri ile devam edilmelidir (Alver, 2019, 14). Öğretimine öncelik verilen becerilerden biri olan konuşma becerisinin birçok bileşeni bulunmaktadır. Sesletim, vurgu, tonlama, dil bilgisi, sözcük dağarcığı, akıcılık, kavrama gibi bileşenler hem konuşma becerisini oluşturur hem de konuşma becerisinin öğretiminde izlenecek yolu öğreticilere gösterir (Çelik, 2019). Konuşma becerisinde bu bileşenleri ortaya çıkarmak ve birleştirebilmek için karmaşık yapılara ve yüksek bir uyuma ihtiyaç vardır. Bu sebeple konuşma becerisinin öğretimi yapılırken öğreticilere büyük görev düşmektedir (Varışoğlu, 2018, 490).

Konuşma becerisinin öğretimindeki temel amaçlar; öğrenenlerin anlama ve anlatma becerilerini geliştirmek, günlük hayatta ihtiyaçlarını karşılayabilmek ve sosyalleşmelerini sağlamak, düşüncelerini, duygularını, isteklerini ve bilgilerini rahatça ifade etmelerine imkân sağlamak olarak belirtilmiştir (Varışoğlu, 2018, 484). Bu amaçlar gözetilerek yapılan öğretimin ardından ortaya bir konuşma çıkar. Bu bireysel veya karşılıklı konuşma olabilir. Ortaya çıkan konuşmanın dil bilgisi yapılarına uygun olması, tekrarsız olması, doğru sesletime sahip olması, vurguya, tonlamaya ve anlama uygun olması gerekmektedir (Çetin, 2017, 365'ten aktaran Çelik, 2019, 101).

Konuşmayı bileşenlerine ve amaçlarına uygun olarak öğretmek için farklı yaklaşımlar, yöntemler ve teknikler kullanılabilir. Bu yaklaşımların içinde yer alan görev odaklı yaklaşım gerek öğretim amaçlarıyla gerekse öğretim sistemiyle hem yabancı dil öğretimine hem de konuşma becerisinin öğretimine uygun bir yaklaşımdır. Şahin (2019)'e göre konuşmanın doğasına en uygun yaklaşım görev odaklı yaklaşımdır.

Görev odaklı yaklaşım ilk olarak Hindistan'da uygulanmıştır. Dil öğretimindeki katkıları anlaşıldığında tüm dünyaya yayılmıştır. Bu yaklaşım, gerçek yaşamdaki dili anlamlı etkinliklerle sınıfa taşımaktadır. Anlamlı etkinlikler yani *görevler*, öğrenenlerin dilin yapısından uzaklaşmasını amaçlar. Bunun yanı sıra görevler; gerçekçi, anlamlı ve zengin bir dil öğrenme ortamı oluşturur (Yaylı, Yaylı, 2019,36).

Görev odaklı yaklaşımda önemli olan sonuç değil, süreçtir. Süreçte verilen görevlerin konuları gerçek yaşamdan alınmalıdır. Süreçte üç aşama bulunmaktadır. Bunlar *görev öncesi, görev döngüsü ve dile odaklanmadır* (Şahin, 2018, 133-134).

Birinci aşama görev öncesi aşamasıdır (Akbal,2008). Görev öncesi aşamasında konunun tanıtımı, görevin ne kadar sürede yapılacağı, görev ile ilgili bilgiler verilmektedir (Kırkgöz, 2015, 236).

İkinci aşama görev döngüsü aşamasıdır. Görev döngüsü görevin yapıldığı aşamadır. Öğrenenler görev döngüsü aşamasında hedef dil yapılarını kullanırlar ve görevi tamamlarlar (Akbal, 2008, 71). Bu aşama planlama ve raporlama bölümlerine ayrılmaktadır. Planlama bölümünde görevler bitirilir ve bitirilmiş görevlerin sunum planlaması yapılır. Raporlama bölümünde ise görevler sunulur ve görevler hakkında rapor hazırlanır (Yılmaz, Kocaoğlu, 2017, 237).

Son aşama olan dile odaklanma aşaması, görevler sunulduktan sonra iki bölüm şeklinde uygulanır. Birinci bölüm olan inceleme bölümünde görevlerde kullanılan dil yapıları, cümleler, kelimeler, sesler ve anlamlar incelenir. İkinci bölüm uygulama bölümünde ise incelenen ve öğrenilen dil yapıları, anlamlar yeni etkinlikler oluşturularak kullanılır. Böylece öğrenilen yapı pekiştirilmiş olur (Harmer, 2010, 51'den aktaran Göçer, 2017, 323).

Bu yaklaşımda uygulanan yedi görev türü vardır. Bunlar *listeleme görevleri, sıralama ve ayırma görevleri, eşleştirme görevleri, karşılaştırma görevleri, sorun (problem) çözme görevleri, kişisel deneyimleri paylaşma görevleri, yaratıcı görevler*dir (Akbal, 2008).

Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi öğrenenleri toplum içinde günlük yaşamda görevleri olan aktörler olarak gördüğü için dil öğretimi yapılırken kullanılabilecek en kapsamlı yaklaşım olarak görev odaklı yaklaşımı benimsemiştir. Dil öğrenenlerin toplum içinde yerine getirmeleri gereken görevleri vardır. Görevleri yerine getirirken öğrenenler, bilişsel ve duygusal özelliklerini, yeteneklerini kullanırlar. Bu sebeple dili öğretirken yapılardan ziyade anlama önem verilmelidir (Şahin, Aydın, 2018, 210-211).

Görevlerin önemli özellikleri vardır. Bunlar,

a. Görevler taslaklardan oluşmaktadır.
b. Anlam, görevlerdeki en önemli noktadır.
c. Görevlerde günlük yaşamda karşılaşılan konular, cümleler vb. kullanılmaktadır.
d. Görevlerde bilişsel süreçler bulunmaktadır.

e. Görev dört temel beceriyi içermektedir (Altas, 2009, 67-68).

Bu özelliklerden yola çıkan bazı araştırmacılar görev odaklı yaklaşımın konuşma becerisinin öğretiminde daha uygun olduğunu düşünmüşlerdir. Shekan, Bygate, Swain (2001)'e göre görevler konuşma becerisine odaklanmıştır (Shekan, Bygate, Swain 2001'den aktaran Taşköprü, 2017, 20). Tanju (2019, 67)'ya göre görev odaklı yaklaşım, bireysel yapılan konuşmalara ve grupla gerçekleştirilen konuşmalara önem vermektedir. Ayrıca derslerde öğrencileri motive eden bir yaklaşım olarak konuşma becerisinin öğretiminde kullanılması faydalı olacaktır.

Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesinin 2013 ve 2018 yılında yayımlanan metninde A2 seviyesinde bulunan öğrenenlerden basit ve alışılmış ifadelerle aile, çevre, eğitim, iş hayatı, geçmiş, ilgi alanları, planlar, ihtiyaçlar, boş zaman aktiviteleri, yol tarifi gibi konular hakkında konuşmaları beklenmektedir. Bu konuşmalar kolay günlük konuşmalar, basit soru cevap, karmaşık olmayan bilgi alışverişleridir. Ayrıca A2 seviyesinde konuşmacılar fark edilen bir aksana sahiptir ama genellikle anlaşılır bir telaffuz ile konuşurlar (Karakuş, 2019).

Yabancı dil öğretiminde her seviyenin öğretimi ayrı kitaplarla yapılmaktadır. Bu kitaplar; eğitim programına uygunluğu, seviyeye uygun becerilerin ve bilgilerin bulunması sebebiyle derslerde kullanılan temel materyaller olmuştur (Biçer, 2019, 205).

Türkçenin yabancı dil olarak öğretildiği derslerde konuşma becerisinin önemi büyüktür. Bu sebeple konuşma becerisinin öğretimi uygun yöntemlerle ve materyallerle yapılmalıdır. Görev odaklı yaklaşım, konuşma becerisinin öğretiminde kullanılabilecek uygun bir yaklaşımdır. Bu sebeple çalışmada, A2 seviyesinde seçilen konuşma etkinliklerinin görev odaklı yaklaşıma uygunluğu incelenecektir.

2. KURAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde araştırma ile ilgili kuramsal bilgiler yer almaktadır.

2.1. Konuşma Becerisi

Konuşma, insanlığın doğuşuyla birlikte ortaya çıktığı varsayılan bir beceridir. Çünkü dillerin ortaya çıkış hipotezlerine bakılacak olursa taklit etme ile oluştukları görülmektedir. "Dillerin taklidi hangi beceri ile oluşmuştur?" sorusunun cevabı elbette konuşma olacaktır. Konuşma, insanlar arasında iletişimi ve etkileşimi sesler ve beden dili aracılığıyla sağlayan, hayatın vazgeçilmez unsurudur. Çeşitli çalışmalarda konuşma tanımları yapılmıştır. Türkçe Sözlük (2011)'e göre konuşma "1. Bir dilin kelimeleriyle düşüncesini sözlü olarak anlatmak. 2. Belli bir konudan söz etmek, 3. Bir konuda karşılıklı söz etmek, sohbet etmek. 4. Söylev vermek, konuşma yapmak. 5. Düşüncesini herhangi bir araç kullanarak anlatmak."

Düşünceleri, duyguları ve dilekleri işitsel ve görsel ögelerle karşımızdakine iletmek ve aktarmaktır (Taşer, 2000).

Zihinsel olarak oluşturulan iletilerin, yine zihinsel çabayla karşıdakine aktarılmasıdır (Adalı, 2009).

Dülger (2011, 2) ise konuşmayı, insanın duygu ve düşüncelerini dili kullanarak ve çeşitli sesler çıkararak karşısındaki kişi veya kişilere aktarması olarak tanımlamaktadır.

Gökkaya (2008, 1)'nın tanımında ise konuşma, insanların duygu, düşünce, isteklerini karşısındaki kişiye veya topluluğa anlamlı seslerle anlatmalarıdır. Sağlam (2010, 12) ise duyguların ve düşüncelerin sesli bir şekilde dile dökülmesini konuşma olarak tanımlamıştır. Eker (2010, 44)'in açıklamasına göre konuşma kavramının tanımı "Dile dayalı mesajların aktarımında yazı veya söz kullanılır. Dil, esas olarak sözlü iletişim aracıdır. Tonlama, vurgulama vb. yazıda gösterilmeyen başka boyutlarıyla sözlü dil, yazılı dilinden çok daha geniş bir dizgedir." şeklindedir.

Aktaş ve Gündüz (2015)'e göre konuşma, duygu ve düşüncelerin, dil aracılığıyla aktarılması olarak tanımlanır.

2.2. Konuşmayı Oluşturan Unsurlar

Konuşma insanlar arasında iletişimi sağlayan kompleks bir beceridir. Keser (2018, 7)'e göre "Konuşmanın bilişsel süreçleri oldukça geniş bir araştırma alanıdır. Dil ile beyin ilişkisi dilbilim, psikoloji, konuşma patolojisi, nörobilim gibi pek çok disiplinin çalışma alanına girer." Fiziksel ve zihinsel birçok faaliyet konuşmayı oluşturur. Konuşmanın ortaya çıkabilmesi için ilk çalışan organ beyindir. Beyin farklı zihinsel işlemler gerçekleştirerek konuşma için ilk adımı atar. Beynin ürettiği zihinsel işlemleri fiziksel ortama aktarmak için diyafram, akciğerler, gırtlak, ses telleri, damaklar, küçük dil, dil, dişler, çene ve dudaklar çalışmaktadır. İşte tüm organların ortak hareketi sonucu konuşma denilen karmaşık yapı oluşur.

2.2.1. Konuşmanın Zihinsel Unsurları

Konuşma öncelikle zihinsel işlemlerin yapıldığı bir beceridir. Konuşma için akciğerler, diyafram, ses telleri, dil, dişler gibi organların yanı sıra doğru bir sinir akışı ve beyin işlevi gerekmektedir (Temizkan, Erdem, Temizyürek, 2017, 46). İşte bu organlardan önce beynin işlevini yerine getirmesi gerekir. Çünkü düşünceyi beyin üretir; ses telleri, dil, dişler düşünceyi konuşma becerisine çevirir. Bu nedenle konuşmayı oluşturan unsurlardan ilk olarak zihinsel unsurlar açıklanacaktır.

İnsan hayatının devamında beynin önemli bir yeri vardır. Beyin vücudun idare merkezidir ve bu idareyi sinirler aracığıyla yapar. Beyin, işlev görmek için iki yarım küre hâlinde çalışır. Bu yarımküreler farklı beceri ve etkinlikleri kontrol etmektedir. Örnek olarak sol yarımküre matematiksel ve mantıksal becerileri kontrol ederken sağ yarımküre duygusal becerileri yani hayal kurma, müzik, renk, ahenk gibi etkinlikleri yönetir. Dil için beyinde iki alandan bahsedilmektedir. Broca ve Wernicke isimli bu iki alan dil becerilerini yönetmektedir. Broca alanı anlatma becerilerinin yönetildiği alandır. Konuşma da anlatma becerisi olduğundan konuşma becerisinin merkezi Broca'dır. Bu alanda oluşabilecek bir hasar konuşmanın hasarlı olmasına sebep olmaktadır. Dilin yönetildiği alanların dışında insanın algılamasının beynin her bölgesine yayıldığı araştırmalarla sabittir. Algılama becerileri ve yetenekleri olmadan

dilin oluşumundan söz edilemez aynı şey konuşma için de geçerlidir (Temizkan, Erdem, Temizyürek, 2017, 70-71).

Konuşma becerisi için gerekli beceriler beynin tamamına yayılmış durumdadır. Mesela tartışma, anlamlı cümle kurma, analiz ve yanlışları bulma, gramer becerileri beynin sol üst kısmı; öykülendirme ve kavrayış becerileri sağ üst kısmı; planlama, sonuç çıkarma ve listeleme becerileri sol alt kısmı; vurgu, ezgi, tonlama, akıcı konuşma, ikna, açıklama, jest ve mimik becerileri sağ alt kısım tarafından kontrol edilir. Şimşek (2004) beynin çalışmasını "Beynin iki yarımküresi de birlikte ve birbirini destekleyerek çalışırlar. Sol yarımkürede cümleler anlamlı bir biçimde oluşturulurken sağ yarım kürede bu cümlelere vurgu ezgi ve tonlama eklenir." şeklinde açıklamıştır (Ergenç, 1994'ten aktaran Şimşek, 2004, 57).

Beyin işlevlerinin ve dil becerilerinin büyük kısmı hafızayla alakalıdır. Konuşma için bilgileri hafızaya yerleştirmek önemli bir adımdır. Konuşma becerisi için bilgilerin önem sırasına göre yerleştirilmesi, bilgiyi unutmamak için geçmiş ve gelecek yaşantımızla ilişkilendirmemiz gerekmektedir (Çınar, 2015, 30)

Sallabaş (2011, 12)'a göre konuşmanın gerçekleşmesi için öğrenilenler ilk olarak hafızaya depolanmaktadır. Uyarılar duyusal kayıt bölümüne gelir ve buradan kısa süreli belleğe aktarılır. Bilgiler daha sonra uzun süreli belleğe taşınır ve bu şekilde konuşmanın hafıza ile ilgili işlemleri tamamlanır.

2.2.2. Konuşmanın Fiziksel Unsurları

Konuşma becerisinin oluşması için birçok organın organize olarak çalışması gerekmektedir. Konuşma; diyafram, akciğerler, ses telleri, yumuşak damak ve küçük dil, dil, dişler, dudaklar, çeneler ve burun gibi fiziksel yapıların ortak çalışmasıyla ortaya çıkan bir beceridir.

Konuşmayı oluşturan fiziksel unsurların başında ses gelmektedir. Taşer (1978, 58) sesin önemini "Konuşmada anlatım ve etkinlik sese dayanır." şeklinde ifade etmiştir.

2.2.2.1. Ses

Ses için birçok tanım yapılmıştır. TDK (2011, 2077)'ye göre ses 1. Kulağın duyabildiği titreşim, seda, ün. 2. Akciğerlerden gelen havanın ses yolunda oluşturduğu titreşim. 3. Aralarında uyum bulunan titreşimler. Taşer (1978, 85)'e göre

ses, hava titreşimlerinin kulakta duyulanlarıdır. Yine Taşer (1978, 58) sesi, konuşma sırasında boğumlanan sözcüklerle birlikte işitilen özgül öge olarak tanımlamıştır. Adıgüzel (2005) ise sesi; insanların ve diğer canlılar tarafından akciğerler ve ses telleri kullanılarak oluşturulur, akciğerden gelen hava akımının ses tellerinin bir araya getirilmesiyle oluşur. Hava, ses tellerini diyaframdan gelen basınçla itince ses telleri titreşir. Eğer yeterli basıncı oluşmamışsa çıkan ses fısıltı olur.

Ses havanın titreşmesiyle oluşan insan veya hayvanlarda işitme duygusunu harekete geçiren, kimi zaman da ancak özel aygıtlarla saptanabilen fiziksel dalgalardır. Bu dalgalar, işitme organı ve sinirler aracılığıyla beyindeki işitme merkezine aktarılır. İşitme, dilin temelidir. Duyu organları fiziksel enerjiyi sinirsel enerjiye dönüştürür. Dilin en küçük birimi olan sesi, doğadaki diğer ses ve gürültülerden ayıran en önemli nitelik onun, insana özgü biçimlenmiş bir fiziksel nicelik oluşudur (Eker, 2010, 226).

Ses birden fazla organın ve yapının birlikte çalışmasıyla oluşur. Bu organlar şu şekildedir: diyafram, akciğerler, gırtlak, ses telleri, yumuşak damak, küçük dil, dil, dişler, çene, dudaklar.

Ses, akciğerden gelen havanın gırtlaktaki kirişlere çarpmasıyla onları titretmesiyle çıkar. Kirişlerde perdelenen sesler, ağzımızda bulunan örgenlerin, gereğince açılıp kapanması, yaklaşıp uzaklaşması ve gerilip çözülmesiyle; çeşitli değişme ve değiştirmeleriyle boğumlanır; konuşma sesi biçimine girer (Taşer, 1978, 85-86).

Sağlam (2010, 38)'ın açıklamasına göre;

> "Konuşmanın fiziksel yapısını oluşturan ses ve nefestir. Aldığımız nefesi geri verirken ses telleri, gırtlak, damak, dil, diş, dudaklarda meydana gelen işlemler konuşmanın fiziksel yapısını oluşturur. Akciğerlerdeki nefesle başlayan konuşma süreci ses tellerinde devam eder. Ses telleri konuşmaya renk veren tonlamayı ve vurguyu şekillendiren organlardır. Ağız oluşma noktası bakımından seslerin çeşitlendiği ve gruplandığı yeridir. Dil, damak, dil ve dudaklar bu çeşitliliği sağlayan unsurlardır".

Eker (2010, 227-228)'e göre havanın ses aygıtı tarafından şekillendirilmesiyle ses ve diğer organların yardımıyla konuşma sesi oluşur. Akciğerler ile başlayıp soluk borusu, gırtlak, ağız boşluğu, geniz ve burunda biten solunum organlarına ses aygıtı denir. Diyafram da bunlara dâhildir. Ses telleri, gırtlak, küçük dil, dil, dişler, damak, dudak gibi organlar sesi konuşma sesine getirmektedir. Ayrıca seslerin oluşumunda alt ve üst çenenin katkısı büyüktür.

İyi ve kaliteli bir ses için artikülasyon (boğumlanma) çok önemlidir. Nefes akciğerlerden atılırken engellere uğrar ve bu sayede sesler, sözcükler, cümleler

oluşur. Boğumlanmayı sağlayan organlar, ağız içinde hareketli organlar ve hareketsiz organlar olarak iki grupta bulunur. Hareketli organlar; yumuşak damak, dil, dudaklar ve çenedir. Hareketsiz organlar ise sert damak, diş eti, dişlerdir. Hareketli organların düzgün çalışması iyi bir boğumlanma için gereklidir. Rahat bir dil, çene gerginliklerinden arınmış bir çene, güçlü ve kıvrak dudaklar ile kusursuza yakın boğumlanma sağlanır (Çölok, 2005, 83).

2.2.2.1.1. Sesi Oluşturan Unsurlar

Diyafram: Diyafram karın boşluğu ile göğüs kafesini birbirinden ayıran ortasına doğru incelen, kenarlara doğru kas ve sinirlerle kalınlaşan esnek ve zar şeklinde bir yapıdır. Diyaframın yapısı sayesinde nefes almak daha kontrollü hâle gelir. Nefes ne kadar uzun ve kontrollü alınırsa konuşma da o kadar uzun ve akıcı olur (Temizyürek, Erdem, Temizkan, 2014, 48).

Akciğerler: Sesin oluşması için gerekli soluk alma ve soluk verme işlemleri körük görevi gören akciğerler tarafından gerçekleştirilir. Akciğerler tek başına soluk alıp verme işlemini gerçekleştiremediğinden başka kaslara ihtiyaç duyarlar. Bu kaslardan en önemlisi de diyaframdır. Akciğerler doğrudan konuşmayı sağlar ve konuşma sırasında solunum ihtiyacını karşılar ayrıca konuşmayı oluşturan organlardan biri olan beyne de gerekli oksijeni sağlamakla yükümlüdür (Temizyürek, Erdem, Temizkan, 2014, 49).

Soluk alma ve soluk verme akciğerlerin iki önemli görevidir. Aldığımız nefes soluk borusundan geçerek akciğerler vasıtasıyla diyaframa kadar uzanıp gider. Buna soluk alma denir (Önen, 2004, 29'dan aktaran Temizyürek, Erdem, Temizkan, 2014, 50).

Taşer (1978, 96)'e göre konuşmada soluk verme soluk almadan daha fazladır. Dünyadaki bütün diller de nefes verirken ortaya çıkmıştır. Nefes vermede işlemler tersine oluşur. Yani nefes diyaframdan çıkarak ağızdan verilmek suretiyle sesi yani konuşmayı oluşturur (Temizyürek, Erdem, Temizkan, 2014, 48).

Gırtlak ve Ses Telleri: "Boğazla sık sık karıştırılan gırtlak, yutak, soluk borusunun arasında bulunan ve boynun önünde, özellikle erkeklerde belli olup, 'adem elması' adı verilen ufak bir çıkıntıdır." Bu çıkıntıda yani gırtlakta kıkırdaklar bulunur (Çölok, 2005, 73).

Eker (2010, 228)'e göre ses üretiminde basit ama önemli bir işleve sahiptir. Anatomik olarak karmaşık bir yapıya sahip olan gırtlak, içerisindeki zar dokuları ve kıkırdak yapılarıyla hareket ederek konuşmadaki işlevini yerine getirir.

Gırtlağın içinde bulunan enlemesine duran iki mukoza kıvrımının ortak adı ses telleridir. Ses tellerinin kapalı olması durumunda ciğerlerden gelen hava eforlu olursa ses yüksek ve temiz çıkar. Ses telleri normal solunumda birbirine aralık hâlde durur. Bu aralık "ses yarığı" olarak adlandırılır. Ses yarığı nefesin kuvvetli basıncı ile kapanır ve titreşir (Adıgüzel, 2005). Ses gırtlakta ve ses tellerinde bu şekilde aşama kaydeder.

Yumuşak Damak: TDK (2011, 2616)'ye göre damağın boğaza yakın bölümüdür. Damak ön tarafı sert arkaya doğru yumuşayan esnek, yeteneği olan bağ dokulardan oluşan bir yapıdır. Ses yumuşak damak ve dilin etkisiyle şekillenir.

Dil: TDK (2011, 662) tarafından dil; ağız boşluğunda tatmaya, yutkunmaya, sesleri boğumlamaya yarayan etli, uzun hareketli organ, tat alma organı tanımlanır. Dilimizde iki kas bulunmaktadır. İç kaslar dilin hareket eden kısmındadır. Dış kaslar ise ağız boşluğunda bulunur ve dili boğazdaki dil kemiğine, çeneye ve damağa bağlar. Dilin ön ve orta kısmı sesin biçim kazanmasına yardımcıdır. Dil konuşma için en temel organdır. Telaffuzda da önemli bir yere sahiptir

Dişler: Telaffuzda önemli bir yere sahip olan dişler sese renk ve ahenk kazandırır. Türkçe telaffuzda ön dişlerin önemli olduğu bir dildir.

Dudaklar: Ağız bölgesinin etrafında dili ve dişleri örten yapıdır. Boğumlanmayı oluşturan önemli organlardandır. Seslere ahenk kazandırır. Seslerin düzgün telaffuzu için dudakların işlevini iyi bir şekilde yerine getirmesi gerekir.

Çene: TDK (2011, 519)'de "Canlılarda baş bölümünde yer alan, kemik veya kıkırdak ile desteklenen, altlı üstlü dişleri taşıyan ve ağzın kapanıp açılmasını sağlayan kasları üzerinde barındıran iki parçaya verilen ad." Sesin, harflerin ve konuşmanın oluşması çenenin açılıp kapanmasıyla son aşamasını tamamlar.

İyi ve kaliteli bir ses için boğumlanma çok önemlidir. Nefes akciğerlerden atılırken engellere uğrar ve bu sayede sesler, sözcükler, cümleler oluşur. Ağız içinde boğumlanmayı sağlayan organlar hareketli ve hareketsiz olarak iki gruba ayrılmıştır. Hareketli organlar; yumuşak damak, dil, dudaklar ve çenedir. Hareketsiz organlar ise sert damak, diş eti, dişlerdir. Hareketli organların düzgün çalışması iyi bir

boğumlanma için gereklidir. Rahat bir dil, çene gerginliklerinden arınmış bir çene, güçlü ve kıvrak dudaklar ile kusursuza yakın boğumlanma sağlanır (Çölok, 2005, 83).

2.3. Konuşma Becerisinin Önemi

Uzmanlara göre anne karnındaki bebekler çevredeki sesleri duyabilmektedir. Bu da dinleme ve konuşma becerisinin anne karnında başladığını gösteren bir durumdur. Fetüs, konuşmaları ve sesleri algılamaya başladığı andan itibaren konuşma becerisi de gelişiyor demektir. Anne karnındaki bebekler bu süreç içinde genellikle ailenin konuşmalarına şahit olurlar. Bu da bize konuşma becerisinin eğitiminde başlangıcından itibaren ailenin ne kadar önemli olduğunu göstermektedir (Erden, 2014, 37).

İnsanlar ilk çağlardan beri duygularını, düşüncelerini, görüşlerini, isteklerini, hayallerini anlatabilmek için, öğrenmek için, anlamak için, zihinsel ve sosyal becerilerini geliştirmek için sözlü iletişimi yani konuşmayı kullanırlar. Teknolojik imkânlar artmasına rağmen konuşma değerinden bir şey kaybetmemiştir. Hâlâ insanların en çok kullandığı iletişim aracıdır (Demirci, 2019, Sağlam, 2010, Arslan, 2010, Yeğen, 2014)

Dil donanımı her insanda vardır. Fakat dili kullanma becerisi her bireyde aynı değildir. Bu sebeple bireylerin, dili kullanabilmek için eğitime ihtiyaçları vardır. İnsanın kendini anlatma becerisi olan konuşma becerisinin de eğitimi bu yüzden çok önemlidir. Eğitimin ve öğretimin ilk basamağından son basamağına kadar konuşma becerisinin öğretimi yapılmalıdır (Coşkun, 2015, Sağlam, 2010).

2.4. Ana Dili Öğretiminde Konuşma Becerisi

Konuşma becerisinin ana dilinde öğretimi; öğrencilerin duygu, düşünce, hayal ve isteklerini anlatmaları için yapılmaktadır. Bunları anlatırken dilin kurallarına uymaları, sesletimi, vurguyu doğru yapmaları da öğretilir. Ana dilinde konuşma becerisi yabancı dilde konuşma becerisinden daha farklıdır. Ana dilinde konuşma yapacak kişi dilin kelimelerine ve kurallarına genel olarak hâkimdir. Çeşitli uygulamalarla ve etkinliklerle ana dilinde konuşma becerisini geliştirebilirler. Ayrıca ana dilinde konuşma becerisinin öğretimi kolaydır. Çünkü öğrenen kişilerin

çevresinde konuşulan dil, öğrenenin kendi ana dilidir. Fakat yabancı bir dilde konuşma becerisinin öğretilmesi ve öğrenilmesi sıfırdan başlayarak yapılmaktadır. Öğrenilecek dile ait kelimeleri, kuralları, sesletimi, vurguyu ve anlamı öğrenerek bunları konuşma becerisi ile kullanmak kompleks bir süreçtir. Konuşma becerisinin öğretimi, ana dilde ve yabancı dilde konuşma öğretimi olarak ikiye ayrılmaktadır. Bu çalışmada yabancı dilde konuşma becerisinin öğretimi ele alınacaktır.

2.5. Yabancı Dil Öğretiminde Konuşma Becerisi

İnsanlar dünya üzerinde yaşadığından beri başka dilleri öğrenme ihtiyaçları olmuştur. Günümüzden yaklaşık 500 yıl önce Batı'da Latince, Doğu'da Arapça en çok öğrenilen dillerdendir. 16. yüzyıldan sonra Avrupa'da yaşanan gelişmelerle birlikte İngilizce, İspanyolca, Fransızca, İtalyanca gibi diller önem kazanmaya başlamıştır. Avrupa'da öğretilen diller ikiye ayrılmaktadır. Klasik diller ve modern diller. Klasik diller Yunanca ve Latince. Modern diller İngilizce Fransızca, İtalyanca gibi bugünkü varlığını sürdüren dillerdir. İngilizcenin öğretimi 18. yüzyılda başlamıştır. 20. yüzyıldan önce Avrupa'da ve dünyada dil öğretiminde Geleneksel Yöntem olarak da bilinen Dilbilgisi-Çeviri Yöntemi kullanılmaktadır. Fakat zamanla konuşma ve dinleme becerilerinin öneminin anlaşılmasıyla yeni yöntemler ve teknikler oluşturulmuştur. Özellikle 19. yüzyılın sonlarında dil öğretiminde yenilikçi gruplar konuşma becerisinin önemli olduğuna vurgu yapmışlardır. 20. yüzyılda da Sözlü Yaklaşım yöntemi yenilikçi yöntemler arasında yer almıştır (Bekleyen, 2015, 6-9).

Konuşma becerisi, insanlarla anlaşmak için ihtiyaç duyulan ilk beceridir. Çünkü konuşma, insanın doğasında ve yaşam tarihinde okuma ve yazma becerilerden önce ortaya çıkmıştır. İletişimi sağlamak için en önemli beceri olmuştur. Ana dilinde önemli olduğu kadar yabancı dil öğretiminde de konuşma becerisinin önemli olduğu bilinmektedir. Örneğin, bir turist alışveriş yaptığı sırada yabancı ülkenin dilini bilmese bile kendi dilinde soru sormaya, pazarlık yapmaya çalışır. Yabancı dili öğrenmeye çalışan birinin de ilk ihtiyaç duyacağı becerilerden biri konuşma becerisidir.

En yaygın iletişim yolu konuşmadır. Konuşma becerisi, sadece günlük yaşamı idame ettirmek için var olan bir beceri değildir. Aynı zamanda içinde bulunulan toplumda kabul görme ve toplumdaki etkiyi artırmak için de önemli bir beceridir (Koçak, 2018, 17).

Pek çok araştırmacıya göre ana dili edinilir, yabancı dil öğrenilir. Ana dili çaba harcanmadan edinilir. Yabancı dil öğrenmek ise karmaşık ve zahmetli bir süreçtir. Yabancı dilde konuşmayı öğrenmek ve geliştirmek de zordur ve çaba gerektirir (Keser, 2018, 6).

Koçak (2018, 16) konuşmanın nasıl olması gerektiğini şu şekilde açıklamıştır:

> "Konuşma becerisi sadece dildeki dil bilgisi kurallarını bilmek, iyi bir kelime hazinesine sahip olmak ya da telaffuz şeklini bilmek değildir; bunları aynı zamanda uygulayabilmek, doğru şekilde kullanabilmektir. Konuşan kişi hızlı şekilde karar vermeli, konuşma sırasında dilin kurallarına uygun hareket etmeli, konuşma anında bildiklerini beklenmeyen durumlarda uyarlayabilmelidir".

Konuşmanın bütün bu süreçlerini bir arada açıklayan Konuşma Üretim Modeli'nin sahibi Willem Levelt'tir. Ana dilinde ya da yabancı dilde konuşma becerisinin nasıl oluştuğu uzun yıllar boyunca araştırılmıştır. Konuşmanın nasıl oluştuğunu araştırmacılar birçok model oluşturarak açıklamaya çalışmıştır. Bu modellerden en kapsamlı açıklamayı Levelt'in Konuşma Üretim Modeli yapmıştır. Levelt (1989)'in oluşturduğu bu model yalnızca ana dilinde konuşma becerisi öğretiminde değil, yabancı dilde konuşma becerisinin öğretiminde de en kapsayıcı ve en çok ilgi gören model olmuştur (Altıparmak, 2017, 339).

Levelt (1989) konuşmanın nasıl oluştuğunu en kapsamlı şekilde açıklayan araştırmacılardan biridir. Süreçte yer alan basamaklar kavramlaştırma, formülasyon (formülleştirme), artikülasyon (eklemleme),denetlemedir (Özden, 2016, 131-132).

Kavramlaştırma basamağı, konuşucunun zihninde kurguladığı mesajdır (Özden, 2016, 131). Kavramlaştırma içinde bulunulan duruma göre ne söyleyeceğine karar verme işidir. Yani niyete ve duruma göre düşünceleri sıraya sokmak, kavramları akışa göre düzenlemek bu basamakta yapılan bir işlemdir. Konuşmanın konusu, bağlam konuşmacılara göre neyin söyleneceği, nasıl söyleneceği değişir (Keser, 2018, 12).

Formülasyon ise konuşmacının zihinsel olarak dil bilgisi yapılarına, kelimelere, eklere, sesletime karar verdiği bölümdür. Bu basamakta da her şey zihinde gerçekleşir (Özden, 2016, 132).

Artikülasyon(eklemleme) basamağında ise konuşma sese dönüşür ve konuşmanın muhatapları konuşmayı işitirler (Özden, 2016, 132). Bu basamakta gırtlak ve gırtlak üstü organlara ihtiyaç vardır. Bu organların çalışmasıyla ses ve konuşma karşıdakilere ulaşır (Altıparmak, 2017, 341).

Konuşmayı oluşturan son süreç denetlemedir. Denetleme basamağı, konuşucunun kendi söylediklerini ve diğer konuşmacıların söylediklerini anlamsal açıdan, biçimsel açıdan ve uygunluk açısından kontrol etmesidir. Konuşmacının bunu yapmasının sebebi söylenenleri doğru anlayıp anlamadığını kontrol etmek istemesidir (Özden, 2016, 132).

Ana dilinde ve yabancı dilde konuşmanın oluşumu Levelt (1989)'e göre bu şekilde tanımlanmıştır. Yabancı dilde konuşma becerisinin öğretimi ilk olarak konuşmanın nasıl oluştuğunu anlayarak başlar. Yabancı dilde konuşma öğretimini anlamak için konuşmanın nasıl oluştuğu, konuşabilmek için sahip olunması gereken özellikler, konuşma türleri gibi başlıkları da anlamak önemlidir.

2.5.1. Konuşma Becerisinin Temel Ögeleri

Dağtan (2015, 335-336)'a göre konuşabilmek için bazı becerilere sahip olmak gerekmektedir. Bunlar konuşma becerisinin temel ögeleri olarak adlandırılmıştır. Bunlar; mekanik ögeler, edimsel beceriler, sosyal ve kültürel kurallardır.

-Mekanik Ögeler: Kelime dağarcığı, dil bilgisi, telaffuz kuralları. Bu ögeler konuşmanın önemli bir bölümünü oluşturur. Konuşmacı vermek istediği mesaja uygun kelimeler bularak doğru dil bilgisi yapılarıyla o kelimeleri birleştirir. Son olarak doğru bir telaffuzla ifade eder (Dağtan, 2015, 335). Konuşmanın dilin yapısıyla ilgili bölümüdür.

-Edimsel Beceriler: Bu beceriler, verilecek mesajın ortama uygun olmasını sağlar. Konuşulan ortamdaki resmiyet durumu, konuşmacının takınması gereken hitap şekilleri, dinleyicilerin bilgi düzeyleri bu becerileri ayarlamak için kullanılır (Dağtan, 2015, 336). Mesaj ve bağlam ile ilgili ögelerdir.

-Sosyal ve Kültürel Kurallar: Bu kurallar, sosyal bir ortamda uygun konuşma yapmak için oluşturulmuştur. Konuşmacının kiminle, hangi konuda, ne şekilde konuşacağını belirleyebilmesini sağlar (Dağtan, 2015, 336). Konuşmanın anlamına ve konuşmanın yapıldığı ortamın sosyal özelliklerinin yer aldığı bölümdür.

2.5.2. Konuşma Türleri

Yabancı dilde konuşma becerisinin öğretiminde konuşma türleri işlemsel konuşmalar, edimsel konuşmalar, etkileşimli konuşmalar olarak ayrılmıştır.

Konuşma türleri konuşma öğretimi için önemli bir başlıktır. Bunlar konuşmaların amacını bildirmektedir.

-İşlemsel Konuşmalar: Bu konuşma türündeki konuşmalar; bilgilendirici konuşmalar, mal veya hizmet alımı etkinliklerinin yer aldığı konuşmaları kapsamaktadır. Alışveriş yapma, bankada yapılan işlemler gibi günlük yaşamda olan konuşmalardır (Harmer, 1988'den aktaran Dağtan, 2015, 335).

-Edimsel Konuşmalar: Bu tür konuşmalar genellikle dinleyicilere hitap etme amacıyla yapılır. Sunumlar ve konferanslar örnek olarak verilebilir (Thornbury, 2007'den aktaran Dağtan, 2015, 335).

-Etkileşimli Konuşmalar: Genellikle gayri resmî ortamlarda gerçekleşen konuşmalardır. Konuşmacıların duygu ve düşünce paylaşımları bu konuşma türünün özelliklerindendir. Aile, akrabalar ve arkadaşlar arasında geçen konuşmalardır (Richards, 2008'den aktaran Dağtan, 2015, 335). Dağtan (2015, 335)'a göre selamlaşmalar, günlük muhabbetler, küçük konuşmalar, anılar ve öykülemeler bu türde yapılan konuşmalardır.

2.6. Görev Odaklı Yaklaşım

Yabancı dil öğretimi uzun yıllardır üzerinde çalışılan bir alandır. Dili en iyi şekilde öğretebilmek için araştırmacılar tarafından birçok yaklaşım, yöntem ve teknik oluşturulmuştur. Bunlardan biri de iletişimsel yaklaşımdan yola çıkılarak oluşturulan görev odaklı yaklaşımdır. Görev odaklı yaklaşım Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesinde adı geçen bir yaklaşım olması sebebiyle dil öğretiminde önemli bir yere sahiptir. Bu yaklaşım, gerçek yaşam ile alakalı görevler içermektedir. Görevlerin uygulanması da ders saatleri içinde mümkün olduğu için son yıllarda çok fazla araştırılan ve kullanılan bir yaklaşım olmuştur.

2.6.1. Görev Odaklı Yaklaşımın Tarihçesi

İngilizce task-based language teaching, task- based approach, task-based instruction, task-based learning olarak farklı isimlerle adlandırılan bu öğrenme yaklaşımı Türkçede farklı şekillerde tercüme edilmiştir. Bunun sebebi "task, approach, instruction, learning, teaching" kelimelerinin Türkçede farklı kavramları işaret etmesidir. Eylem odaklı öğrenme yöntemi, ödev odaklı öğrenme yöntemi, göreve

dayalı öğrenme yöntemi ve görev odaklı yaklaşım gibi çevirilerle Türkçeye geçmiş olan bu öğrenme yaklaşımı son yıllarda yapılan çalışmalarda görev odaklı yaklaşım ismiyle daha çok karşımıza çıkmaktadır.

1970'lerde iletişimsel öğrenme yöntemi dil öğretimi için kullanılan yeni bir yöntem olarak ortaya çıkmıştır. 70'li yılların sonunda ve 80'li yıllarda araştırmacılar iletişimsel yöntemi geliştirip görev odaklı yaklaşımı oluşturmuşlardır. Dil öğretiminde görevlerin kullanılması düşüncesi ise Hindistanlı Dr. N. S. Prabhu tarafından ortaya atılmıştır. Güney Hindistan'da bulunan Bangalore'deki ilkokullarda ve ortaokullarda yapılan projede görev odaklı yaklaşımı kullanmış ve daha sonra sistematik bir şekilde bu öğrenme kullanılmaya devam etmiştir (Wang, 2006).

Görev odaklı öğrenme 1980'li yıllardan sonra birçok araştırmacı ve dil öğreticisi tarafından ilgi çeken bir yaklaşım olmuştur. Bu yaklaşımda dili öğrenenlerin anlama önem vermesi çok önemlidir. Hedef dilin biçiminden çok anlamı ön planda tutulmaktadır. Gerçek yaşamda karşılaşılacak etkinlikler görev odaklı yaklaşımın içinde verilmiştir. Bu sebeple dil öğretiminde bu yaklaşımın kullanılma sıklığı yıllar geçtikçe artmıştır.

Görev odaklı yaklaşımda çeşitli görevler vardır. Bu görevler özellikle dil öğrenme sürecinde kullanıldığında hedef dilin daha iyi öğrenildiği görülmüştür. Çünkü bu görevlerde anlam önemlidir. Ayrıca günlük hayatın içindeki bazı durumlar görev hâline getirilebilir. Örnek olarak bir otelde yer ayırtma gibi bir görev, öğrenenlerin hedef dile daha çabuk yaklaşmalarını ve hedef dilde bazı ifadeleri daha çabuk öğrenmelerini sağlar.

2.6.2. Görev Nedir?

Görev kavramının birçok anlamı vardır. Görev kavramı, günlük hayatta ve eğitim alanında farklı şekillerde anlamlandırılabilir. Türk Dil Kurumu Sözlüğü (2011, 967)'ne göre "Bir nesne veya bir kimsenin yaptığı iş, işlev, resmî iş, vazife, bir kimseye veya bir kurula verilen özel amaçlı iş" olarak tanımlanır. Günlük yaşamda karşımıza çıkan bu anlamlar eğitimbilimde kullanılan anlamın temelini oluşturmaktadır. Fakat görev kavramının eğitim bilimdeki anlamını tam olarak karşılayamamaktadır.

Eğitim alanında ise bu yaklaşıma uygun olarak adlandırmalar yapılmıştır. Toksöz (1998, 65) "task" kavramını "çalışma" ya da "ödev" kelimelerinin karşıladığını söyler.

Nunan görev kavramını "Öğrenenlerin dikkati öncelikle biçime değil de anlama odaklanmışken, öğrenenlerin hedef dilde anlamalarını, hedef dili işlemelerini, hedef dilde üretmelerini ve etkileşime geçmelerini içeren bir parça sınıf çalışmasıdır." şeklinde açıklamıştır (Nunan, 1989, 10'dan aktaran Akbal, 2008, 36).

"İletişimsel bir hedefle bir sonuca ulaşmak amacıyla öğrenen tarafından hedef dilin kullanıldığı yerdeki etkinliklerdir…" (Willis, 1996, 23'ten aktaran Akbal,2008,36).

Skehan (1998) görev kavramı için şu açıklamayı yapmıştır:

> "Görev, bir tür etkinliktir. Ancak bu etkinlikte anlam birinci derecede önemlidir ve etkinlikte çözülmesi gereken bir iletişim sorunu bulunmaktadır. Ayrıca etkinlikle dış dünya işleri arasında ilişki vardır. Görevin tamamlanması önem arz eder ve görevin değerlendirilmesi görev sonunda elde edilen sonuca bağlıdır".

Görevin diğer bir tanımı "Bir bulmacaya çözüm bulmak, bir haritayı okumak ve yönleri vermek, bir telefon konuşması yapmak, bir mektup yazmak ya da bir dizi talimatı okumak ve bir oyuncağı monte etmek gibi dili kullanmayı gerçekleştiren bir etkinlik veya hedeftir." şeklinde yapılmıştır (Richards, Rodgers, 2001'den aktaran Akbal, 2008, 36).

Akbal (2008, 43)'ın görev tanımı ise şu şekildedir:

> " Öğrenenlerin ihtiyaçları doğrultusunda dilsel amaçları yerine getirmek için öğrenme sürecine çeşitli koşullarda dâhil edilen anlamlı dilsel girdilerin, öğretmen ve öğrencilerin katılımıyla gerçekleştirilen bir dizi etkinlik aracılığıyla anlamlarının görüşülmesini ve bir sonuca varılmasını gerektiren çalışmalardır".

Yaylı (2004, 17) görev kavramını; sınıf içinde, gerçek yaşama yakın bir dil ile, anlamlı şekilde, iletişimsel amaçlarla ve bir sonuca ulaşmak için oluşturulmuş etkinlikler olarak tanımlamaktadır.

Görev odaklı yaklaşımı inceleyen araştırmacıların görev kavramı için yazdıkları özetlenecek olursa görevler; anlama odaklı, hedef dilde iletişimi sağlayan, dış yani gerçek dünyanın dilini kullandıran ve bir sonucu olan etkinlikler olarak açıklanabilir.

2.6.3. Görevi Oluşturan Unsurlar

Araştırmacılar görevi tanımlamak için 6 başlık üzerinde durmuştur.

- Amaçlar

- Dilsel Girdi
- Koşullar
- İzlek ve Etkinlikler
- Öğrenme Ortamı (Öğretmen ve Öğrenci Rolleri, Materyaller)
- Olası Sonuçlar (Akbal, 2008, 48).

Her görevin bir amacı olmalıdır. Bu amaçlar, öğrenenlere hangi yetileri kazandırılacağını belirler. Bunlara ek olarak amaçlar, öğrenen profiline göre değişebilir (Akbal, 2008, 50).

Girdiler, görevin en temel ögelerinden biridir. Görevin başlangıcında sunulan verilerdir. Bu girdilerin günlük hayattaki verilerden alınması yani girdilerin dilinin doğal olması görevler açısından önemlidir (Nunan, 1989, 53-58'den aktaran Akbal, 2008, 50-51).

Koşullar, dilsel girdinin nasıl kullanılacağını ve nasıl sunulacağını belirleyen bir görev unsurudur. İzlek ve etkinlikler başlığında iki kavramı ayrı ayrı ele alınabilir. İzlek, görevin hangi adımlardan oluşacağını ve nasıl gerçekleşeceğini gösterir. Etkinlik ise öğrenenlerin çalışmayı gerçekleştirdiği bölüm olarak kabul edilmektedir. Öğrenme ortamı; öğrencilerin öğrenme, öğretmenlerin ise öğretme işlemini gerçekleştirdiği, eğitsel materyallerin bulunduğu çevredir. Öğrenmenin gerçekleştiği alan olduğu için öğrenenlerin performansını etkileyebilecek bir unsurdur. Geleneksel sınıflar sadece sınıf olmaktan çıkarılıp farklı öğrenme ortamları hâline getirilebilir. Ayrıca öğrenme ortamları dışarıdaki dünyaya benzetilerek öğrenenlerin gerçek roller almasına ve hedef dilin daha gerçekçi şekilde öğretilmesi sağlanabilir (Akbal, 2008, 51-55).

Olası sonuçlar unsuru iki alt bölüme ayrılmaktadır. Bunlar "ürün ve süreç"tir. Bu alt bölümler, görevin bitirilmesi için neler yapıldığını ve görev bitirildikten sonra ortaya hangi sonuçların çıktığını göstermektedir (Akbal, 2008, 58).

Görev odaklı yaklaşım için en önemli kavram görevdir. Görevler için öncelikle bir amaca ihtiyaç vardır. Amaçsız bir görev düşünülemez. Görevi oluşturmak için girdiler olmazsa olmaz unsurlardır. En basit olarak adres tarifi bir girdidir. Herhangi bir girdi olmadan görev gerçekleşmez. Girdinin nasıl kullanılacağını belirleyen koşullar da yine önemli bir unsurdur. Görevlerin nasıl oluşturulacağını belirleyen

izlek unsurudur. Etkinlik ise girdilerle ne yapılacağını belirleyen ve girdilerin kullanıldığı unsurdur. Olası sonuçlar ise adından da anlaşılacağı üzere sonuçların yer aldığı unsurdur. Son olarak öğrenme ortamı unsuru ise tüm bu unsurların kullanıldığı ortamdır.

2.7. Görev Odaklı Dil Öğretim Modelleri

Görev odaklı yaklaşım her ders için kullanılabilecek bir öğrenme yaklaşımıdır. Çünkü her konuya uyarlanabilir. Fakat araştırmacılar, görev odaklı yaklaşımı daha çok dil öğretimi için kullanmışlardır. Bu çalışmada görev odaklı yaklaşım genel olarak dil öğretimi üzerinden ele alınmaktadır.

Yabancı dil öğretimi, insanların dünyanın farklı yerlerinde yaşamasıyla ve farklı medeniyetler, farklı diller oluşturmasıyla başlamıştır. Çok eski zamanlara dayanan yabancı dil öğretiminin nasıl yapılacağı da her zaman problem olmuştur. Yabancı dil öğretimi uzun yıllardır araştırmacıların üzerinde çalıştıkları bir konudur.

Yabancı dil öğretiminde çeşitli yaklaşım, yöntem ve teknikler kullanılmıştır ve günümüzde de kullanılmaktadır. Bu yaklaşımlardan biri de görev odaklı yaklaşımdır. Görev odaklı yaklaşımda da diğer yaklaşımlar gibi araştırma ve araştırmacılara göre farklı modeller ortaya çıkmıştır.

Görev odaklı yaklaşıma birçok araştırmacı katkıda bulunmuştur. Bu araştırmacılar, görev odaklı yaklaşıma yeni bilgiler ve tanımlamalar eklemişler ve bazı modeller ortaya çıkarmışlardır. 1996 yılında Willis, 1998 yılında Skehan, 2003 yılında Ellis görev odaklı dil öğretim modeli oluşturmuşlardır. Bu modellerden ilki Willis'in görev odaklı dil öğretim modelidir. Willis'in modeli daha detaylı ve anlaşılır bir şekilde tasarlanmıştır. Ayrıca Willis'in modeli derslere ve etkinliklere daha kolay şekilde uyarlanacağı için bu çalışmada Willis'in Görev Odaklı Dil Öğretim Modeli üzerinde durulacaktır.

2.8. Görev Çerçevesi

Görev odaklı yaklaşıma göre gerçekleştirilecek görevlerde üç aşama (adım) vardır. Willis'in Görev Odaklı Dil Öğretim Modelinin çerçevesine göre bu aşamalar Görev Öncesi, Görev Döngüsü ve Dil Odaklı Çalışma ya da Dile Odaklanmadır.

2.8.1 Görev Öncesi

İlk aşamada öğrenenler, görevi nasıl yapacaklarını anlamaya çalışırlar. Öğretmen açacağı bir tartışma konusuyla veya belirli sözcüklere, dil yapılarına ve kalıplara dikkat çekerek öğrenenleri yönlendirir (Toksöz, 1998, 71). Konuyu tanıtmak, konunun dilini belirlemek, görevde yapılacakların listesini (görev yönergesi) vermek görev öncesi aşamada yapılması gerekenlerdendir (Willis, 1996, 242-244'ten aktaran Akbal, 2008, 66).

Görev öncesi aşamada konuya giriş yapılır. Öğretmen öğrenenlere konuyu tanıtır, görev hakkında bilgiler verir, görevin nasıl yapılacağını ve ne kadar sürede tamamlanacağını anlatır. Öğretmen öğrenenlerin farklı fikirler üretmeleri için sesli metinler, resimler gibi materyallerin yanı sıra beyin fırtınası gibi teknikleri kullanır. Öğrenenlerin dikkatini çeken, öğrenilen dile teşvik gibi her türlü çalışma bu aşamada uygulanabilir. Görev öncesi aşamada amaç öğrenenleri diğer aşamalara hazırlamak ve öğrenenlerin kaygısını ve endişesini azaltmaktır (Kırkgöz, 2015, 236). Görev öncesi Willis'in görev odaklı dil öğretim modelinin ilk aşamasıdır ve iki ile yirmi dakika arasında bir sürede gerçekleşir (Akbal, 2008, 66).

2.8.2. Görev Döngüsü

Görev döngüsü aşaması, öğrenenlerin tek, ikili ya da grup hâlinde görevi gerçekleştirdiği aşamadır. Öğrenenler bu aşamada öğrendikleri sözcükleri ve dil yapılarını kullanarak öğrenmek istedikleri dili kullanırlar (Akbal, 2008, 71). Bu aşamada öğrenenlerin hedef dili kullanması teşvik edilmelidir. Bu şekilde öğrenenler öğrenmek istedikleri dili yan hedef dili kullanmak zorunda kalacaklardır (Kırkgöz, 2015, 236). Öğrenenler düşüncelerini hedef dilde doğru şekilde ifade edemeyebilir ve yanlış yapabilirler. Bu yanlışlara ve hatalara öğretmen tarafından müdahale edilmemelidir. Yanlışlar ve hatalar düzeltilmemelidir (Toksöz, 1998, 71). Bu aşamada öğretmenler, gözlemci ve yönlendirici olarak kalmalıdır (Kırkgöz, 2015, 236).

Görev döngüsü aşamasında iki önemli bölüm vardır:

Planlama bölümünde; öğrenenlerin görevlerini tek, ikili ya da gruplar hâlinde planlamaları ve bu planları yazılı ya da sözlü olarak sunmaları yer alır. Öğretmen öğrenenlerin bitirilen görevlerin düzeltilmesi için yardımcı olur. Raporlama

bölümünde, öğrenenler bitirilmiş görevleriyle ilgili rapor hazırlar. Daha sonra görevlerini sunarlar. Öğretmen, öğrenenlerin isteğine göre bir görev planlayıp rapor hazırlar. Bu sayede öğrenenler kendi görevlerini öğretmenin göreviyle karşılaştırabilirler. Ayrıca öğretmen, görevler ile ilgili sözlü veya yazılı dönütler verebilir (Kırkgöz, 2015, 236-237).

2.8.3. Dile Odaklanma

Görev çerçevesinin son aşaması dile odaklanma aşamasıdır. Bu aşamada dil ile ilgili konular araştırılır, incelenir, öğrenilir. Dile odaklanma aşaması iki bölüme ayrılmaktadır. Bunlar, inceleme ve uygulama bölümleridir (Yaylı, 2004, 30).

İnceleme bölümünde öğrenenler okudukları bir metin veya dinledikleri bir konuşmadaki yapılarla ilgili incelemelerde ya da çözümlemelerde bulunurlar. Yapılan dilsel incelemeler sonucunda anlam ve biçime odaklanılır. Bağlam, anlam ve biçim arasındaki ilişkiler incelenir (Toksöz, 1998, 72-73).

Uygulama bölümünde ise öğretmenin öğrenilen dilsel kalıpların, kelimelerin tekrarı ve pekiştirilmesi için yapacağı etkinliklerin yer aldığı bölümdür. Bu bölümde öğrenilmemiş hiçbir dilsel yapı bulunmaz. Uygulama bölümü etkinlikleri, öğrenilmiş kelimelerin ve dilsel yapıların pekiştirilmesi için oluşturulur (Yaylı, 2004, 32).

Görev çerçevesi üç ana aşamadan oluşmaktadır. Bunlar; görev öncesi aşama, görev döngüsü aşaması ve son olarak dile odaklanma aşamasıdır. Görev öncesi aşamada öğrenenler göreve hazır hâle getirilir. Görevle ilgili bilgiler verilir. Görevin nasıl yapılacağı anlatılır. Görev döngüsü aşamasında görev gerçekleştirilir. Görev döngüsü aşamasında iki alt bölüm vardır. Planlama bölümünde öğrenenler tarafından plan yapılır. Raporlama bölümünde rapor hazırlanır. Dile odaklanma aşamasında ise dilbilgisi yapılarına ve kelimelere odaklanılır. Dile odaklanma aşamasında da iki bölüm vardır. İlk olarak inceleme bölümünde yapılar, kelimeler, anlam incelenir. Daha sonra öğrenilen yapıların ve kelimelerin unutulmaması için uygulama etkinlikleri yapılır.

2.9. Görev Türleri

Görev odaklı yaklaşım ile ilgilenen araştırmacılar görev çerçevesinde yerine getirilecek görevlerin farklı türlerde olduğunu öne sürmüşlerdir. Görev odaklı

yaklaşım alanında çalışan araştırmacılar görev türlerini farklı şekilde gruplandırmışlardır. Araştırmacılardan biri olan Nunan ise görevleri, Gerçek Yaşam Görevleri ve Eğitimsel Görevler olarak iki şekilde gruplandırmıştır (Nunan, 2001'den aktaran Yorulmaz, 2009, 31).

Diğer araştırmacı Ellis, İşteş Görevler ve İşteş Olmayan Görevler olarak görevleri iki grupta toplamıştır. İşteş görevler, konuşmacı ve dinleyici arasında geçen iki yönlü görevlerdir. İşteş Olmayan Görevler, karşılıklı olmayan tek yönlü görevlerdir (Ellis, 2001'den aktaran Yaylı, 2004, 24).

Pica, Falodun, Kanagy (1993) görev türlerini parçaları birleştirme görevleri, bilgi boşluğu görevleri, problem çözme görevleri, karar verme görevleri, görüş alışverişi görevleri olarak tanımlamıştır (Yorulmaz, 2009).

Görev odaklı yaklaşımı detaylı bir şekilde inceleyen ve bu konuda çok sayıda çalışma yapan Jane Willis görevleri ayrıntılı bir şekilde açıklamıştır. Willis'in görev türleri gruplandırması açık bir gruplandırma olmasından ötürü bu çalışmada da kullanılacaktır.

Görev türleri gruplandırmasını detaylı açıklayan Willis 1996 yılında yaptığı araştırmalarda altı görev türü belirlemiştir. Bu görevler:

-*Listeleme*

-*Sıralama ve Ayırma*

-*Yaratıcı Görevler*

-*Karşılaştırma*

-*Sorun(Problem) Çözme*

-*Kişisel Deneyimleri Paylaşmadır* (Willis, 1996, 26-27'den aktaran Akbal, 2008, 88). Willis ve Willis 2007 yılında bu altı göreve *Eşleştirme Görevlerini* de ekleyerek görev sayısını yediye çıkarmıştır (Willis D., Willis J., 2007, 66'dan aktaran Akbal, 2008, 88).

2.9.1. Listeleme Görevleri

Bu görev türünde genellikle bilgi bulma ve beyin fırtınası etkinlikleri bulunur. Listeleme görevlerinde verilen bir listeyi tamamlama, zihin ve kavram haritaları oluşturma çalışmaları yapılır. Bu tür görevlerin amacı öğrenenlerin sonuç çıkarma ve

kavrama yeteneğini geliştirmelerini sağlamaktır (Willis D., Willis J., 2007'den aktaran Arslan, 2018, 25). Listeleme görevlerinde öğrenenler, tamamlanmamış listelere veya kavram haritalarına eski bilgilerini de kullanarak yeni şeyler eklemeye çalışırlar. Bu görevlerin gerçekleştirilmesi sırasında ve sonucunda konuşma etkinlikleri yer almaktadır (Yaylı, 2004, 22). Ayrıca listeleme görevlerinin sonucunda tamamlanmış liste veya taslak biçiminde zihin haritası da bulunmaktadır (Akbal, 2008, 92).

2.9.2. Sıralama ve Ayırma Görevleri

Bu görevler, öğrenenlerin hedef dilde düşünmelerini sağlamayı amaçlar. Sıralama ve ayırma görevlerinde öğrenenlerden verilen maddeleri, eşyaları, konuları vb. sıralamaları ve ayırmaları beklenir. Öğrenenler bu maddeleri, bazen mantıklı bir şekilde bazen de kendi yaşam deneyimlerini ya da hedef dile dair bilgilerini ve deneyimlerini kullanarak sıralamaktadırlar (Akbal, 2008, 93). Bu tip görevler öğrenenlerin kavrama, muhakeme, mantık becerilerini geliştirmeyi amaçlar (Willis D., Willis J., 2007'den aktaran Arslan, 2018, 25).

2.9.3. Eşleştirme Görevleri

Bu görev türü, Willis tarafından 1996 yılında karşılaştırma görevleri arasında konumlandırılmıştır. Ancak bu görevler, 2007 yılında yapılan başka bir çalışmada eşleştirme görevleri ismini alarak yedinci görev türü olmuştur. Eşleştirme görevleri, belli ögeleri tanımlayan ve bu ögelerin birbirleriyle ilişkilerini ortaya koyan görevlerdir. Bu görevlerin amacı; öğrenenlerin okuduklarını, dinlediklerini anlamaları ve anladıklarını eyleme dökmeleridir. Eşleştirme görevleri farklı şekillerde oluşturulabilir. Resimlerin kelimelerin, cümlelerin, seslerin bunlara ek olarak fiillerin bile eşleştirme görevlerinde bulunması mümkündür. Farklı türdeki ögelerin eşleştirilmesi şeklinde oluşan bu görevler özellikle başlangıç seviyesi olmak üzere bütün seviyelerde kullanılabilmektedir. Bu görevin sonucunda görevin isminden de anlaşılacağı üzere eşleştirilmiş unsurlar ortaya çıkmaktadır (Akbal, 2008, 94-95-96).

2.9.4. Karşılaştırma Görevleri

Bu görevlerde, verilen bilgiler arasında benzer ve farklı yönleri bulma, aynı zamanda bu bilgiler arasında karşılaştırma yapma gibi işlemler yapılır (Rebehan, 2019, 22).

Her dil öğrenme seviyesine uygun olan bu görev resimlerin, grafiklerin, metinlerin karşılaşmasını da içerebilir (Akbal, 2008, 97). Karşılaştırma görevleri öğrenenlerin ayrıştırma becerisini geliştirmeyi hedeflemektedir (Willis D., Willis J., 2007'den aktaran Arslan, 2018, 25).

2.9.5. Sorun (Problem) Çözme Görevleri

Bu görev türünde öğrenenler gerçek yaşamda karşılaşabilecekleri bir sorunun çözümü için çalışırlar. Sorunun çözümünde akıl yürütme, karar verme, muhakeme gibi yeteneklerini kullanırlar. Problemin şekline göre öğrenciler çözüme ulaşmak için kendi yaşam deneyimlerini ve hedef dile ait tecrübelerini kullanmaktadırlar (Yaylı, 2004, 22). Sorunun çözümü için öğrenenlerin fikirlerine ihtiyaç vardır. Bu görev türünde çözüm için öğrenenler arasında tartışma ve fikir alışverişi ortamı oluşturulmalıdır. Tartışma ve fikir alışverişi ortamını oluşturmak için konuşma becerisi kullanılmalıdır ve öğrenenlerin çözümlerini rahatça anlatabilmeleri için yeterli zaman verilmelidir. Bu sayede öğrenenler hedef dilde kendilerini kolay bir şekilde ifade edebileceklerdir (Akbal, 2008, 99-100).

2.9.6. Kişisel Deneyimleri Paylaşma Görevleri

Bu görev türünde öğrenenler diğer türlere göre daha rahat ve özgürdürler. Özgür bir şekilde söylemek istediklerini ve anlatmak istediklerini ifade ederler. Kendi hayatlarından, deneyimlerinden kısacası kendilerine dair bilgilerden bahsederler. Kendi deneyimlerini paylaşma görevlerinde konu ve hedef belirlemek diğer görev türlerine göre daha zordur. Ayrıca bu tarz görevler günlük yaşam konuşmaları içerdiği ve kişiye özel olduğu için kontrolünü sağlamak güçtür (Yaylı, 2004, 22).

Bu görevler; öğrenenlerin kendilerinden, kendi yaşam deneyimlerinden, kendilerine dair konulardan oluştuğu için öğrenenlerin daha rahat hissetmelerini sağlamaktadır. Kişisel Deneyimleri Paylaşma Görevleri, öğrenenlerin hedef dile daha kolay adapte olmalarına, hedef dilde kolayca kendilerini ifade etmelerine yardımcı olmaktadır. Kendileri ile ilgili konular öğrenenlerin güvende hissetmelerini de sağlamaktadır. Öğrenenler bu görev türünde; kendi fiziksel ve karakteristik özelliklerini, ailelerini, arkadaşlarını, ülkelerini güvenle ve kolayca açıklamalıdır. Bu sebeple bu görev türünde konuşma pratikleri yapmak ve konuşma becerisini kullanmak daha iyi olacaktır. Konuşma becerisi ile Kişisel Deneyimleri Paylaşma Görevleri

birleştirildiğinde öğrenenlerin birbirleri ile hedef dilde sosyal ilişki kurması, öğrenenlerin birbirlerini tanımaları sağlanacaktır (Akbal, 2008, 100-101).

2.9.7. Yaratıcı Görevler

Yaratıcı görevlerde öğrenenler ikili, üçlü gruplar hâlinde çalışarak bir amaca ulaşmayı hedeflerler. Bu görev türü; listeleme, karşılaştırma, sıralama, eşleştirme, kendi deneyimlerini paylaşma, sorun çözme görev türlerini içinde bulundurur. Bu sebeple çok aşamalı bir görev türüdür. Yaratıcı görevlerde öğrenenler sınıf dışı araştırmaları da yapabilirler. Bu nedenle yaratıcı görevlerde daha çok çalışmak gerekir. Ayrıca takım çalışması ve iş birliği de yaratıcı görevler için önem arz etmektedir (Yaylı, 2004, 22). Yaratıcı görevlerde olarak ortaya çıkması beklenen sonuçlar, sınıf dışı araştırmalar ve yaratıcı bir şekilde hazırlanmış projelerdir (Willis, 1996, 154'ten aktaran Akbal, 2008, 103).

2.10. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi

Türkçe Ural-Altay Dil ailesine bağlı eski ve köklü bir dildir. Türkler çok fazla medeniyet ile komşuluk ettiğinden Türkçe uzun yıllardır farklı etnik gruplar tarafından öğrenilen bir dil olmuştur. Çinliler ile komşuluk edilen zamanlardan bu yana Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi çeşitli aşamalardan geçerek günümüzdeki şeklini almıştır. Günümüzde de bu alanda çalışmalar devam etmekte olup gelişen teknoloji ve çeşitli faktörlerle Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi ilerleme sağlamaktadır.

2.10.1. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminin Temel İlkeleri

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi bazı temel ilkelere göre yapılmaktadır. Barın (2004, 22-23)'a göre bu temel ilkeler şunlardır:

1.Dil Öğretim *Programının Planlanması:* Yabancı bir dil öğretilirken hedef kitleye ve ihtiyaca dayalı olarak öğretimin nasıl yapılacağı planlanmaktadır. Planlama yapılırken hedef kitlenin yaş grubu, hedef dile dair ihtiyaçları, kişisel, duygusal ve bilişsel özellikleri göz önüne alınmalıdır. Bu kriterlere uygun olarak materyal seçilmelidir (Güzel, Barın, 2013, 250-251).

2.Dört Temel Beceriyi Dikkate Alma: Dinleme, okuma, yazma, konuşma becerileri dil öğretiminin en başından itibaren ele alınmalıdır. Öğretim esnasında da bu dört beceriye ihtiyaç duyulacaktır. Çünkü öğrenenlerin bu becerilerden birinde bile eksik olması dil öğretiminin de eksik olduğunu göstermektedir.

3.Basitten Karmaşığa, Somuttan Soyuta Gitme: Yabancılara Türkçe öğretiminde öğrenenlere ilk olarak yakın çevresindeki kelimelerle öğretim yapılmaya başlanmalıdır. Bununla birlikte soyut kelimeler ve bilgiler somut kelimeler ve bilgilerden önce öğrenilemeyeceği için ilk olarak somut ögelerin öğretilmesi doğru olacaktır.

4.Bir Seferde Tek Bir Yapıyı Sunma: Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde en önemli noktalardan biri de bir yapı iyice öğretildikten sonra diğer yapıya geçmektir. Üst üste yapıların öğretilmesi öğrenenler için karmaşıklık yaratacağı için öncelikle tek bir yapı öğretilmeli ve bu yapı ile ilgili uygulamalar yapılmalı daha sonra yeni bir başka yapı öğretilmelidir.

5.Verilen Bilgi ve Örneklerin Gerçek Hayata Uygunluğu: Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi aslında bir taraftan kültür öğretimi işidir. Kültür de genel olarak insanların yaşayış biçimlerini, günlük hayatlarını da içinde barındıran bir kavramdır. Yabancılara Türkçe öğretirken günlük yaşamdan örnekler verilmesi öğrenenlerin iletişim yönünü de kuvvetlendirecektir. Örnek olarak bir market alışverişi sırasında kullanılacak kelimelerin, kalıpların öğretilmesi öğrenenlerin Türklerle olan iletişimini güçlendirecektir.

6.Öğrencileri Aktif Kılma: Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde yaparak yaşayarak öğrenme stilinin kullanılması öğrenenlerin daha iyi öğrenmelerini sağlayacaktır. İnsanlar okuduklarına ve dinlediklerine oranla yaparak daha kalıcı öğrenirler. Özellikle sınıf içi etkinliklerde öğrencilerin katılımı sağlanmalı ve ders içinde yapılacak aktiviteler öğrencilere dönük olmalıdır.

7.Bireysel Farklılıkları Dikkate Alma: Dil öğretiminde öğrenenlerin kişisel, duygusal, psikolojik, kültürel özelliklerini ve bu özelliklerden oluşan farklılıkları dikkate almak çok önemli bir husustur. Yabancı dil sınıflarında bu farklar oldukça fazladır. Yabancılara Türkçe öğretirken sınıflarda farklı kültürden birçok öğrenci bir arada olacağından öğreticinin bu farkları dikkate alarak ders planı, örnekler ve ödevler hazırlaması gerekmektedir.

8.Görme ve İşitmeye Dayalı Araçlardan Yararlanma: Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sınıflarında bulunan öğrenenlerin yaş grubu oldukça düşmüştür. Böyle genç gruplara Türkçe öğretmek için teknolojik araçlardan faydalanmamak mümkün değildir. Bu nedenle bilgisayar, televizyon, akıllı telefon, sanal uygulamalar, videolar, filmler, klipler gibi görme ve işitmeye hitap eden teknolojik materyaller kullanılmalıdır.

2.10.2. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminin Genel İlkeleri

Güzel ve Barın (2013, 258-265), Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminin genel ilkelerini kapsamlı bir şekilde ele almışlardır. Bu ilkeler şöyledir:

a. Kullanılan Dilin Öğretilmesi: Yabancılara Türkçe öğretiminde güncel Türkçenin öğretilmesi gerekmektedir. Yaşayan güncel Türkçenin sınıfta öğretilmesi ve konuşulması öğrenenler için daha faydalı olacaktır. Ayrıca öğretici sadece kendi kullandığı kelimeleri ve cümleleri değil, başka kesimlerdeki kelime ve cümleleri de öğretimine dâhil etmelidir. Kullanılan Türkçenin yapaylıktan uzak olması gerekmektedir. Bu özelliklere dikkat edildiği takdirde günlük yaşamda toplum içinde olan öğrenenler daha rahat iletişim kurabileceklerdir.

b. Telaffuza Önem Verme: Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde en önemli konulardan biri de telaffuzdur. Telaffuz konuşma becerisi ile ilişkili bir husus olduğundan öğretmenlere derslerde büyük bir görev düşmektedir. Öğretmenler her an telaffuza dikkat ederek öğretim yapmalıdır. Ayrıca yöresel kullanımlara asla yer verilmemelidir.

c. Öğrencilerin Bildiği Kelimelere Dayanarak Yeni Cümleler Kurma: Türkçe ile yeni karşılaşan öğrencilerin kelimeleri ve yapıları çabuk kavraması beklenemez. Bu sebeple öğretilen kelimelerle yeni cümleler kurarak örnek verilmelidir. Öğretmenlerin buna çok dikkat etmesi gerekmektedir. Öğrencilerin bildikleri kelimelerle yeni bir yapıyı anlatmak, onların yeni yapıları daha çabuk anlamasını ve öğrencilerin rahat ve güvende hissetmelerini sağlayacaktır.

ç. Öğrencilere Öğrendiklerini Uygulama İmkânının Verilmesi: Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde öğrencilerin öğrendikleri kelimeleri, cümleleri, gramer yapılarını uygulamaları gerekmektedir. Derste kullanılacak materyallerle, öğrendikleri bilgileri uygulamalarına fırsat verilmelidir. Uygulama ortamı zevkli ve eğlenceli oldukça öğrenenler öğrendikleri bilgileri kullanmaktan ve tekrar etmekten haz duyacaklardır.

d. Herkese Eşit Söz Hakkı Tanınması: Öğretmenlerin derste öğrenciler arasında ayrım yapmadan hepsine eşit bir şekilde cevap hakkı vermesi ve hepsini konuşturması gerekmektedir. Yabancılar genellikle yeni geldikleri ülkede ve yeni sınıflarına çekingen davranabilirler. Öğretmenin bu durumu göz önünde bulundurarak etkinliklere herkesi dâhil etmesi gerekir.

e. Öğrencinin Kendini Yazılı ve Sözlü İfade Edebilmesi: Yabancı dil öğretiminin temel ilkelerinden biri de dört beceriyi birlikte kullanmaktır. Bu sebeple öğrencilere sözlü veya yazılı ifade fırsatı verilmelidir. Öğrenenler ancak konuşarak, yazarak, okuyarak, dinleyerek Türkçeyi öğrenebilirler.

f. Dil ile Birlikte Kültürün Verilmesi: Dile ait ögeler kelimeler, cümleler, söz kalıpları, atasözleri, deyimler zaten kültürden parçalar taşımaktadır. Bu sebeple kültürün dil ile birlikte öğretilmesi başlangıç seviyesinden itibaren yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin içindedir. Kültürün taşıyıcısı olan dilde özellikle atasözleri ve deyimlerin öğretilmesi önemlidir. Kelimeler ise tek başına değil metinlerin içinde öğretilmelidir. Öğretmenler, Türk kültürünün değerlerinden önce insanlığın genel kültüründen ve değerlerinden yola çıkarak kendi kültürlerini öğretmelidirler. Türk kültürünü, tarihini, Türk insanının özelliklerini en güzel örnekleriyle anlatmalıdır. Bu sırada kültürü dayatarak değil, sevdirerek vermelidir. Ayrıca öğretmen kendi kültürünü diğer kültürlerden üstün ya da düşük görmemelidir. Bütün kültürlere saygı duyarak ve eşit mesafede yaklaşmalıdır.

g. Bireysel ve Grup Çalışmalarına Gereken Ölçüde Yer Verilmesi: Yabancılara Türkçe öğretiminde dersi sıkıcılıktan ve tekdüzelikten kurtarmak için çeşitli uygulamalara yer verilmelidir. Bu uygulamalar bireysel ya da grupla yapılabilecek türden uygulamalar olmalıdır. Örneğin, bir canlandırma uygulaması hem dersi sıkıcı olmaktan çıkarır hem de öğrencilerin güdülenmelerini ve birbirleriyle kaynaşmalarını sağlar.

ğ. Dersi Sıkıcı Olmaktan Kurtaracak Çeşitli Uygulamalara Yer Verilmesi: Yukarıda bahsedildiği üzere derslerin tekdüzelikten ve sıkıcılıktan kurtarılması için yeni etkinliklere, çalışmalara ve uygulamalara yer verilmelidir. Çeşitli yaklaşımlardan, yöntemlerden ve tekniklerden seçilecek bir uygulama dersi daha eğlenceli bir hâle getirecektir. Ayrıca öğrencilerin güdülenmesini sağlayacak ve dikkatini çekecektir. Özellikle eğlenceli uygulamalar öğrenenlerin hedef dile ilgisini artıracaktır.

h. Öğretilmeyenlerin Sorulmaması: Dil öğretiminde öğretilmeyen, anlatılmayan bir konunun veya kelimenin sorulması ilk olarak ölçme ve değerlendirme açısından büyük sıkıntılar doğuracaktır. Ayrıca öğrenenler açısından kaygıyı artıracak ve güveni azaltacaktır.

ı. Öğrencinin Öğreneceği Kadar Bilgi Verilmesi: Bu ilkeyi gerçekleştirmek için derslerin planlanması çok mühimdir. Aksi takdirde neyin ne kadar sürede ve ne zaman öğretileceği konusunda karışıklıklar ortaya çıkar. Her seviyenin öğrenmesi gereken kelimeler ve yapılar araştırmalarla belirlenmiştir. Bu araştırmalar ışığında planlamalar yapılarak yabancılara Türkçe öğretiminde öğrenenlerin seviyelerine göre bilgi verilmesi sağlanmalıdır.

i. Öğrencilerin Yaptıkları Yanlışların Anında Düzeltilmesi: Yeni bir dil öğrenirken hata yapılması çok doğal bir durumdur. Öğrenenlerin yaptıkları ya da yapacakları yanlışlar o anda düzeltilmelidir. Aksi takdirde bu yanlışlar doğru sanılabilir ve yanlışlar birikebilir. Öğrenenlerin konuşmada, okumada, dinlemede veya yazmada yaptıkları yanlışlar öğretmenler tarafından sakin ve yumuşak bir şekilde düzeltilmelidir. Bu şekilde öğrenenler yanlış yapmaktan korkmayacak ve Türkçeyi kullanmaya devam edecektir.

j. Yöntemin Belirlenmesi: Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılacak yaklaşım, yöntem çok önemlidir. Yaklaşım veya yöntemi belirleyecek olan öğretmendir. Öğrencilerin ihtiyaçlarını da dikkate alarak en uygun yaklaşımı yöntemi seçmelidir.

k. Sözcük Öğretilmesi: Sözcük öğretimi yabancı dil olarak Türkçenin öğretilmesinde önemli bir unsurdur. Sözcük öğretimi üzerine birçok araştırma vardır. Farklı yaklaşım, yöntem ve tekniklerle sözcük öğretimi yapılabilir. Burada önemli olan öğrencilerin hafızasında kalıcı öğrenmeyi sağlamaktır.

l. Materyal Hazırlama Ölçütleri: Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde öğrenenlerin bilgi düzeylerine ve ihtiyaçlarına uygun olan materyaller hazırlanmalıdır. Her beceri ve konu düşünülerek materyaller oluşturulmalıdır. Bu materyaller, öğrencilerin ilgilerini çekecek ve onların Türkçe öğrenmelerine yardımcı olacak şekilde tasarlanmalıdır.

m. Sınav Sorusu Hazırlama ve Değerlendirme: Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde ölçme ve değerlendirme konulu birçok çalışma yapılmaktadır.

Yenilikleri dikkate alarak, çeşitli ölçütleri de göz önünde bulundurarak soru çeşitleri hazırlanmalı ve değerlendirme şekli oluşturulmalıdır. Öğrenci ihtiyaçları ve öğrenme düzeyleri de soruların şeklini ve değerlendirmenin nasıl yapılacağını belirleyebilir. Bazı gruplarda tek bir sınav yeterli olurken bazı gruplarda iki ya da üç sınav yapılabilir.

n. Ders İşleme Tekniği ve Dil Bilgisi Sıralamasının Önemi: Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde plan, çok dikkatli bir şekilde yapılmalıdır. Bu planlarda anlatılacak konular, verilecek kelimeler birbirini tamamlayıcı şekilde olmalıdır. Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metninde ve bu alanda yapılan çalışmalarda kelimeler ve dil bilgisi konuları için altı dil seviyesinde (A1-A2-B1-B2-C1-C2) izlenecek planlar bulunmaktadır. Bu planlarda dil bilgisi yapılarının ve kelimelerin hangi sırayla aktarılacağı yer almaktadır.

o. Dil Öğrenimini Destekleyici Hikâye Kitapları: Dünyada yapılan dil öğretiminde her dilin seviyeleri için oluşturulmuş hikaye kitapları ve başka türde yazılmış kitaplar bulunmaktadır. Bu kitapları oluşturma işi yabancılara Türkçe öğretiminde uzmanlaşmış kişiler tarafından yapılmalıdır. Son yıllarda seviyelere uygun Türkçe kitaplar oluşturma çalışmaları hızlanmıştır ve birçok kitap ortaya çıkmaktadır. Özellikle seviyeye uygun hikâye kitapları öğretimde çok yardımcı olmaktadır.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde temel ve genel ilkeler çok önemlidir. Bu ilkelerin detaylıca açıklanmasının sebebi ders planlarının bu ilkelere göre yapılması ayrıca yaklaşımları, yöntemlerin ve tekniklerin bu ilkelere göre seçilmesidir. Yabancılara Türkçe öğretimi alanında çalışan ve çalışacak olan öğretmenler bu ilkeleri düzgün bir şekilde uygulayarak derslerini oluşturabilir ve derslerine uygun yaklaşım, yöntem, teknik seçimi yapabileceklerdir. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sadece Türkçenin kurallarının öğretilmesi değil aynı zamanda Türk kültürünün, tarihinin, yaşayışının öğretilmesi olduğundan bu ilkelere uygun dersler işlenmelidir.

2.11. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Yaklaşımlar, Yöntemler ve Teknikler

Yabancı dil öğretiminin nasıl gerçekleştirileceği uzun yıllar boyunca tartışılmış ve araştırılmıştır. Bu konuda birçok yaklaşım, yöntem ve teknik ortaya konulmuştur.

Günümüzde ise hâlâ kesin olarak kullanılabilecek yaklaşım, yöntem veya teknik belirlenememiştir.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan birçok yaklaşım, yöntem ve teknik vardır. Bu alanda yapılan araştırmalarda ilk olarak yaklaşım, yöntem ve teknik kavramlarının ne anlama geldiği araştırılmıştır. Yaklaşım, yabancı bir dilin nasıl öğrenileceğini araştıran, sorgulayan bir kavramdır. Yöntem, yaklaşımın uygulanması sürecidir. Teknik ise sınıf içi etkinlik ve uygulamalardır (Richards ve Rodgers, 1986'dan aktaran Güzel ve Barın, 2013, 159-160).

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan yaklaşım ve yöntemler şunlardır:

- Dil Bilgisi-Çeviri Yöntemi
- Doğrudan Yöntem
- İşitsel-Dilsel Yöntem
- Sözel Yaklaşım
- Sessizlik Yöntemi
- Drama Yöntemi
- Topluluk ile Dil Öğretimi
- Doğal Yaklaşım
- Bilişsel Yaklaşım
- Telkin Yöntemi
- Topluca Fiziksel Tepki Yöntemi
- İletişimsel Yaklaşım
- Görev Odaklı Yaklaşım
- Seçmeci Yöntemdir (Demirekin, 2016, 52).

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan teknikler ise grupla uygulanan teknikler ve bireysel teknikler olarak iki grupta toplanmıştır. Grupla uygulanan teknikler şunlardır:

- Gösteri Tekniği
- Soru-Cevap Tekniği
- Rol Yapma Tekniği
- Benzetim Tekniği

- İkili ve Grup Çalışmaları
- Eğitsel Oyunlarla Öğretim Tekniği.

Bireysel teknikler ise; Bireyselleştirilmiş Öğretim Tekniği, Programlı Öğretim Tekniği, Bilgisayar Destekli Öğretim Tekniği, Mikro Öğretim Tekniği olarak ayrılmıştır (Güzel, Barın, 2013, 211).

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde yaklaşımlar, yöntemler ve teknikler öğretim yapılan kurum ya da öğretmenler tarafından çeşitli kriterlere (öğrenenlerin yaş grubu, ihtiyacı vb.), tecrübelere ve araştırmalara göre belirlenmektedir.

2.12. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kullanılacak Araçlar ve Materyaller

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılabilecek öğretim araçları dersin işlenişine yardımcı olmaktadır. Bunlar; yazı tahtası, bilgisayar, internet, projeksiyon cihazı, televizyon, VCD, DVD, kamera, fotoğraf makinesi ses kayıt cihazı gibi öğretim araçlardır. Öğretim materyalleri ise öğretim araçları sayesinde hazırlanan öğretme ve öğrenme sürecine katkı sağlamaktadır. Bu öğretim materyalleri; ders ve çalışma kitapları, broşürler, resimler, grafikler, gerçek nesneler, ses dosyaları, videolar, filmler, posterler, panolar, kartlar, bulmacalardır (Öztürk, 2016, 332-344).

2.12.1. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Ders Kitapları

Ders kitapları Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde en çok kullanılan materyallerden biridir. Ders kitaplarına ek olarak genellikle öğrenenlerin bireysel olarak çalışabilecekleri bir de çalışma kitabı bulunmaktadır. Ders kitapları ve çalışma kitapları hazırlanırken bazı hususlara dikkat edilmelidir. Örneğin; ders kitaplarında dört temel beceri esas alınmalıdır, metinler hem dil bilgisi hem de kelime öğretimine yardımcı olacak şekilde seçilmelidir, ders kitabındaki etkinlikler ile çalışma kitabındaki etkinlikler benzer olmamalıdır (Güzel, Barın, 2013,250). Son yıllarda Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında birçok ders kitabı hazırlanmıştır. Yabancılara Türkçe öğretimi yapan kurumlar ve kişiler genellikle ders kitabına ihtiyaç duymaktadırlar. Bu kitapları seçerken bazı özelliklere dikkat edilmelidir. Seçilecek ders kitapları Diller İçin Ortak Öneriler Çerçevesine uygun olmalıdır. Ders kitabında yer alacak bilgiler, konular ve içerikler güncel olmalıdır. Kültür öğretimi ders kitabında yer almalıdır. Ders kitaplarında görsellere yer verilmelidir, eğitim

teknolojilerine uygun olmalıdır. Kullanılan dil anlaşılır ve güncel olmalıdır (Öztürk, 2016, 336).

2.13. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Konuşma Becerisi

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi çok katmanlı bir yapıdır. Tarihi, ilkeleri, yaklaşımları, yöntemleri, teknikleri, dil becerileri, materyalleri gibi pek çok konusu vardır. Tıpkı diğer yabancı dil öğretimlerinde olduğu gibi Türkçenin öğretiminde de dört temel dil becerisine önem verilmektedir. Dil becerileri derslerde aktif olarak kullanılmaktadır. Bu nedenle yapılan çoğu araştırma dil becerileri hakkındadır. İnsan yaşamında dört temel dil becerisinden ilk olarak dinleme ve konuşma oluşmaktadır. Yabancı dil öğrenmek isteyen bireylerde de ilk olarak gelişecek beceriler dinleme ve konuşmadır. Yeni bir ülkeye giden bir yabancı ilk olarak o ülkenin dilinde konuşan insanları duyacaktır. Daha sonra insani bir davranış olarak konuşacaktır.

Konuşma becerisi bireylerin kendilerini ifade edebilmeleri için en önemli yoldur. Bireyin günlük yaşamda en çok kullandığı becerilerden biri de konuşma becerisidir. Çünkü insan yaşamında iletişim kurmak en önemli ihtiyaçtır (Yazıcı, 2018, 15). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde konuşma becerisinin öğretimi; öğrenenlerin iletişim kurma, kendilerini ifade etme ve öğrenenlerin kendilerine bulundukları topluluğa kabul etmeleri için çok önemlidir. Ayrıca konuşma becerisi, öğrenenlerde ortak karar verme, iş birliği yapma, problem çözme, bilgiler ve düşünceler arasında bağ kurma, yorumlama ve değerlendirme yeteneklerinin gelişmesine katkı sağlamaktadır (Arıcı, Sallabaş, Başaran, 2017).

Konuşma becerisinin öğretimi yapılırken konuşma derslerinin bilgi değil beceri dersi olduğu unutulmamalıdır. Bu nedenle Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde konuşma becerisini geliştirmek için uygun yaklaşım, yöntem, teknik kullanılmalıdır. Öğrenciler merkeze alınmalı ve bireysel farklılıklara dikkat edilmelidir. Konuşma esnasında sınıfta doğal bir ortam yaratılmalıdır. Ayrıca sadece sınıfta değil, sınıf dışında da konuşma becerisinin öğretimi yapılmalıdır. Örnek olarak kantinde, lokantada, sinemada uygun konuşma ortamları yaratılmalıdır (Varışoğlu, 2018, 490-491).

2.14. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Seviyeler

Yabancı dil öğretimi uzun yıllardır seviyeler hâlinde yapılmaktadır. Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesinde (2013, 30) yabancı dil öğretiminin altı seviyesi bulunmaktadır. Bu seviyeler Tablo 1.'de yer almaktadır. Tablo 1, DİAOÖÇ esas alınarak oluşturulmuştur.

Tablo 1: DİAOÖÇ Dil Seviyeleri

Temel Dil Kullanımı	-A1 seviyesi (Breakthrough)
	-A2 seviyesi (Waystage)
Bağımsız Dil Kullanımı	-B1 seviyesi (Threshould)
	-B2 seviyesi (Wantage)
Yetkin Dil Kullanımı	-C1 seviyesi (Effective Operational Proficiency)
	-C2 seviyesi (Mastery)

Avrupa Konseyi, **Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi**, çev. MEB Çeviri Komisyonu (Ankara: T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı Yayınları, 2013), 31'den uyarlanmıştır.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde ise bu seviyeler Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2:Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Seviyeler

Temel Türkçe 1 (A1 Seviyesi)
Temel Türkçe 2 (A2 Seviyesi)
Orta Türkçe 1 (B1 Seviyesi)
Orta Türkçe 2 (B2 Seviyesi)
Yüksek Türkçe 1 (C1 Seviyesi)
Yüksek Türkçe 2 (C2 Seviyesi)

Abdurrahman Güzel, Erol Barın, **Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi** (Ankara: Akçağ Yayınları, 2013), 235-236'dan uyarlanmıştır.

A1 seviyesinde öğrenenler, kendilerini basit bir biçimde tanıtabilir. Yavaş olan konuşmaları, gündelik hayatın içindeki basit ifadeleri anlayabilirler ve kullanabilirler. A2 seviyesinde ise basit ve tanıdık durumlarda bilgi alışverişinde bulunabilirler. Hobileri, ilgi alanları, geçmişleri, eğitim düzeyleri, aileleri, arkadaşlarıyla ilgili mevzuları anlayabilirler ve bu mevzular hakkında konuşabilirler. B1 seviyesinde tecrübelerini, gelecek planlarını, istek ve hayallerini, görüşlerini anlatabilirler. Çok hızlı olmayan konuşmaları anlayabilirler. Ayrıca boş vakitte yapılabilecek etkinliklere dair haberleri algılayabilirler. Hedef dilin konuşulduğu

ülkede seyahatler gerçekleştirebilir. B2 seviyesinde artık öğrenenler kendilerini akıcı bir şekilde ifade edebilirler. Girdikleri tartışmalarda fikirlerini rahatça beyan edebilir ve fikirlerinin olumlu veya olumsuz varyasyonlarını anlatabilirler. Soyut ve somut konularda yazılmış metinleri ve uzmanlık alanlarında yapılan tartışmaları anlayabilirler. Öğrenenler C1 seviyesinde; karmaşık konularda, çok fazla kelime ve gramer düşünmeden, akıcı bir şekilde konuşabilirler. Dili günlük hayatta, meslek yaşamında, eğitim ortamlarında etkili bir şekilde kullanabilirler. Farklı konularda yazılmış uzun metinleri anlayabilirler. C2 seviyesinde öğrenenler okudukları metinleri, dinlediklerini veya duyduklarını çok çabuk bir şekilde anlayabilirler. Ufak mana farklılıklarını, hedef dilin detaylarını fark edebilirler. Öğrenenler kendilerini çok rahat ve açık bir şekilde ifade edebilirler. Hedef dilde araştırmalar yapabilirler ve farklı kaynaklardan aldıkları bilgileri sentezleyebilirler (Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi, 2013, 31).

2.15. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde A2 Seviyesi

Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi (2013,31)'ne göre yabancı dil öğretiminde A2 seviyesi Temel Dil Kullanımı içerisinde değerlendirilmiştir. A2 seviyesinde öğrenenler için yapılan tanımlama şu şekildedir:

> "İlgi alanıyla ilgili cümleleri ve sıkça kullanılan anlatımları (örneğin, kişi ve aileyle ilgili bilgileri, alışveriş, iş, yakın çevre) anlayabilir. Bilinen alışılmış konularda, doğrudan doğruya bilgi alışverişi söz konusu olduğunda, alışılagelmiş, basit durumlarda kendini ifade edebilir. Geçmişi, eğitimi, çevresi ve doğrudan gereksinimleriyle bağlantılı şeyleri basit dilsel araçlar yardımıyla anlatabilir".

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde konuşma becerisinin öğretimi Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesinin kriterleri kullanılarak yapılmaktadır. Bunun yanı sıra Güzel ve Barın (2013, 238-240) A2 seviyesinde öğrenenler kısa ve basit konuşmaları, açık ve yavaş anonsları, görüntüleri ile verilen televizyon haberlerini anlayabilirler. Resimlerin yer verildiği haber özetlerini ve gazete yazılarını, basit içerikli mesajları, boş vakitte yapılabilecek etkinliklerin yer aldığı broşürleri, reklamlardaki fiyat gibi önemli bilgileri, elektronik aletlerin nasıl kullanılacağının yer aldığı talimat yazılarını okuyabilir. Öğrenenler kendileri, aileleri, hobileri, tecrübeleri hakkında kısa konuşmalar yapabilirler. Yön tarifi yapabilir, sipariş verebilir, planlar yapabilir, toplu taşıma araçlarını kullanabilirler. Ayrıca basit, kısa, kronolojik sıralı metinler yazabilirler.

2.16. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde A2 Seviyesinde Konuşma Becerisi

Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenler A2 seviyesinde dört temel beceriyi geliştirmek için okuma ve dinleme materyallerinden, resim ve fotoğraflardan, konuşma ve yazma için çeşitli konulardan yararlanmaktadırlar. A2 seviyesinde kullanılacak materyallerin dili, öğretmenin sınıf içinde kullanacağı dil temel dil seviyesine uygun olmalıdır. Diğer dil becerilerinde olduğu gibi konuşma becerisinde de her seviye için özel yeterlilikler bulunmaktadır. Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesinde (2013, 32) A2 seviyesinde konuşma becerisi *Bağlantılı Konuşma* ve *Bir Konuşmaya Katılım* şeklinde ikiye ayrılmıştır. A2 seviyesinde *Bağlantılı Konuşma* kısmında öğrenenler; kısa ve basit cümlelerle kendi hayatlarını, eğitimlerini, mesleki yaşamlarını, ailelerini ve arkadaşlarını anlatabilirler. *Bir Konuşmaya Katılım* kısmında ise öğrenenler kolay ve alışılmış ifadelerle kendilerini ifade edebilir, bilgi alışverişinde bulunabilir, etkinliklere katılabilirler. Karşılıklı bir konuşmayı basit bir şekilde sürdürebilirler fakat uzun süre devam ettiremezler. Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesinde (2018) A2 seviyesinde konuşma becerisinin kazanımlarında öğrenenler; neyin iyi, neyin kötü olduğu hakkında konuşma yapabilirler. Hafta sonu ya da tatil günlerini planlayarak konuşabilirler. "*İlk, son, önceki, sonraki*" gibi zaman bağlantıları kurabilirler ve "*geri dön, düz git*" gibi yer tarifi ifadelerini kullanabilirler. Sevdiği, beğendiği, tercih ettiği şeyleri basit ifadelerle açıklayabilirler (Tanrıkulu, Şıhanlıoğlu, 2019).

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde A2 seviyesinde konuşma becerisi Sözel Etkileşim ve Sözel Üretim olarak ikiye ayrılmaktadır. Sözel Etkileşim kısmında öğrenenlerin markette, bankada, çeşitli devlet kurumlarında basit işlemleri yapabilme, metro, taksi ve otobüs gibi araçları kullanabilme, lokantalarda yemek sipariş edebilme, mağaza veya dükkanlarda fiyat sorabilme, gezi planları düzenleyebilme ve yolculuk yapabilme, insanlarla basit sohbetler edebilme gibi yeterliliklere sahip olması gerekmektedir. Sözel Üretim kısmında ise öğrenenler kendileri, aileleri, arkadaşları hakkında konuşabilirler. Kendi yaşam tecrübeleri, hobileri, eğitimleri, meslekleri ile ilgili bilgi verebilirler. Geçmiş veya gelecek etkinliklerinden bahsedebilirler (Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi, 2013 aktaran Güzel, Barın, 2013, 239).

2.17. Problem Durumu

Ana dilde ve yabancı dilde konuşma becerisinin nasıl öğretileceği büyük sorun teşkil etmektedir. Çünkü konuşma, öğretilmesi zor bir beceridir (Uysal, 2019). Yabancı dilde konuşma; sesletim, vurgu, tonlama, dil bilgisi, söz dağarcığı, söylem analizi, dil becerileri, kavrama gibi ögelerden oluşur. Sesletim, vurgu, tonlama yapılabilmesi için akciğerler, gırtlak, ses telleri, dil, diş, dudak, çene gibi organlar birlikte çalışmaktadır. Dil bilgisi, söz dağarcığı, söylem analizi, kavrama gibi ögelerin oluşması için konuşmanın zihinsel unsurları çalışmaktadır. Konuşma becerisinin oluşması için hem karmaşık yapıların çalışması gerekir hem de bu yapıların birlikte hareket etmesi gerekir (Temizyürek, 2007).

Yabancı dilde konuşma öğretimi yapabilmek için hedef dile ait seslerin, hecelerin, kelimelerin, dil bilgisi yapılarının öğretilmesi gerekir. Bunları öğretmek için yardımcı birçok materyal, yaklaşım, yöntem ve teknik kullanılmaktadır. Kitaplar yabancı dil öğretimini sistemli ve rahat bir hale getiren materyallerdir. Bu sebeple dil öğrenme sınıflarında kullanılan kitaplar, müfredat ve programlardaki kazanımları ve yeterlilikleri öğretecek düzeyde olmalıdır. Ayrıca kitaplar dört dil becerisine hitap edecek etkinlikler içermelidir.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi yapılırken farklı kitaplardan faydalanılmaktadır. Bu kitapların içinde en çok tercih edilenlerden biri İstanbul Yabancılar İçin Türkçe kitabıdır. Birçok araştırmacının üzerinde çalıştığı bu kitap, 2020 yılından itibaren yenilenerek ve geliştirilerek alana kazandırılmıştır. Eski versiyonunda olduğu gibi yeni kitabın da birçok kurum ve öğretici tarafından kullanılacağı tahmin edilmektedir. Ayrıca, birçok araştırmacının yeni kitabı inceleyeceği öngörülmektedir. Bu sebeple çalışmada Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe kitabı incelenmiştir. Kitabın çıkış tarihinden kısa süre sonra araştırmaya konu olması Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanına ve kitabı kullanacak öğreticilere katkı sağlayacaktır.

Yabancı bir dil öğretilirken başlangıç seviyeleri her zaman önemli ve dikkat edilmesi gereken düzeyler olmuştur. Çünkü başlangıç seviyelerinde, öğrenenler dilin konuşulduğu ülkeyi, dili konuşanların kültürünü ve dilin yapısını anlamaya başlar. A1 seviyesinde konuşmalar kısa, basit ve daha çok soru cevap şeklinde olur. Fakat A2 seviyesinde konuşmalar A1 seviyesine göre daha uzun, daha kapsamlı şekilde

yapılmaktadır. A2 seviyesinde hedef dildeki zaman yapılarının birçoğu öğretildiği için geçmiş, gelecek ve geniş zaman hakkında daha rahat konuşmalar yapılabilir. Ayrıca A2 seviyesinde öğrenenler daha fazla kelime öğrenmiş olurlar, sesletimi daha başarılı şekilde gerçekleştirebilirler. Yani A1 seviyesine nazaran A2 seviyesinde öğrenenlerin dildeki acemiliği biter ve öğrenenler dili daha iyi tanımış ve öğrenmiş olurlar. Bu bilgiler ışığında öğreticiler, A2 seviyesinde konuşma becerisinin geliştirilmesi için daha iyi materyaller kullanmalıdırlar. Çünkü A2 seviyesinde konuşma becerisinin sistemli ve iyi öğretilmesi, öğrenenlerin eşik seviye olarak adlandırılan B1 seviyesinde işlerini kolaylaştıracaktır. Bu nedenle bu çalışmada A2 seviyesi konuşma etkinlikleri incelenmiştir.

Türkçenin dil bilgisi yapıları, anlam özellikleri dikkate alınarak konuşma becerisinin öğretimi yapılmalıdır (Günaydın, Arıcı, 2020). Bu sebeple Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında hazırlanmış kitaplarda kullanılacak olan yöntem, teknik ve yaklaşım çok önemlidir. Kullanılacak yöntem, teknik ve yaklaşım; öğrenenlerin ihtiyacına göre, becerilerin özelliklerine göre seçilmelidir. Özellikle konuşma becerisi için kullanılan etkinliklerde doğru konu seçilmelidir ve uygun bir plan yapılmalıdır. Görev odaklı yaklaşımın kullanıldığı derslerde katılım, eğlence, isteklendirme ve bol bol konuşma bulunmaktadır (Zhou, 2012'den aktaran İhtiyarer, 2018). Bu nedenle kitaplardaki konuşma becerisi etkinliklerinde görev odaklı yaklaşımın kullanılması faydalı olacaktır. Bu bilgilerden hareketle A2 seviyesi konuşma etkinlikleri görev odaklı yaklaşıma göre incelenmiştir.

Görev odaklı yaklaşım, öğrenenlerin gerçek yaşamdaki gibi öğrenmesini benimseyen güncel bir yaklaşımdır (Kayır, 2018, 33). Bu sebeple görevlerin günlük hayattan seçilmesi gerekmektedir. Görev odaklı yaklaşımda görevler gerçekleştirilirken dile ihtiyaç duyulur. İhtiyaç duyulduğu için de dil, normal bir sınıf aktivitesinden daha fazla kullanılır. Bu da dilin edinilmesini sağlar (Larsen-Freeman ve Anderson, 2014'ten aktaran Göçer, 2017, 314). Bu sebeple dil öğretiminde görev odaklı yaklaşımdan faydalanmak öğretimi daha etkili hale getirecektir. Bilgilerden yola çıkarak bu çalışmada, konuşma etkinlikleri görev odaklı yaklaşım konularına göre incelenmiş ve yorumlanmıştır.

Görev odaklı yaklaşımın içeriği hakkında yapılan araştırmalarda Willis ismi öne çıkmaktadır. Bu yaklaşımla ilgili, görev çerçevesiyle ve görev türleriyle ilgili en geniş incelemeyi yapan kişi Willis'tir. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin

Türkçe Kitabı A2'de yer alan konuşma etkinliklerinin, Willis'in görev çerçevesine ve görev türlerine uygunluğunun bilinmesi adına bu çalışma yapılmıştır.

2.18. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında hazırlanmış ders kitaplarından biri olan Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe kitabının A2 seviyesinde bulunan konuşma etkinliklerinin görev odaklı yaklaşıma uygunluğunun incelenmesi amaçlanmıştır.

2.19. Araştırmanın Önemi

Konuşma becerisinin öğretimi zor bir süreçtir. Bu süreci kolay hâle getirmek için başta ders kitapları olmak üzere farklı materyallerden faydalanılmaktadır. Görev odaklı yaklaşım ise Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesinin benimsediği bir yaklaşım olarak dil öğretiminde önem arz etmektedir. Ayrıca bu yaklaşımın dil öğretiminde kullanılması farklı araştırmacılar tarafından tavsiye edilmektedir. Bu sebeple konuşma becerisinin öğretiminde görev odaklı yaklaşımın kullanılması hem öğrenenler için hem de öğreticiler için fayda sağlamaktadır.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde konuşma becerisinin kazandırılmasında öğreticilerin en çok kullandığı materyallerden biri de ders kitaplarındaki konuşma etkinlikleridir. Bu etkinliklerin içeriğinin araştırılması konuşmanın öğretimi için hem öğreticilere hem de öğrenenlere faydalı olacaktır. Bu çalışma, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında yeni hazırlanmış Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe A2 ders kitabında bulunan konuşma etkinliklerinin, konularını gerçek yaşamdan alan görev odaklı yaklaşıma uygunluğunu kısa bir sürede ortaya koyarak başta öğreticilere, daha sonra öğrenenlere katkı sağlayacaktır.

2.20. Problem Cümlesi

Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2'de bulunan konuşma etkinlikleri görev odaklı yaklaşıma uygun mudur?

2.21. Alt problemler

1. Konuşma etkinlikleri görev odaklı yaklaşımın gerçek yaşamdan alınan konularına uygun mudur?

2. Konuşma etkinlikleri Willis'in görev çerçevesinde yer alan görev öncesi aşamasına uygun mudur?

3. Konuşma etkinlikleri Willis'in görev çerçevesinde yer alan görev döngüsü aşamasına uygun mudur?

4. Konuşma etkinlikleri Willis'in görev çerçevesinde yer alan dile odaklanma aşamasına uygun mudur?

5. Konuşma etkinlikleri Willis'in görev türlerinden hangilerine uygundur?

2.22. Araştırmanın Varsayımları

a. İnceleme nesnesindeki konuşma etkinliklerinin görev odaklı yaklaşıma göre incelenebilir olduğu,

b. İnceleme nesnesindeki konuşma etkinliklerinin Willis'in görev çerçevesi ve görev türlerine göre incelenebileceği varsayılmıştır.

2.23. Araştırmanın Sınırlılıkları

a. Araştırmanın inceleme nesnesi Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe kitaplarından A2 seviyesinin kullanılması ile sınırlandırılmıştır.

b. Etkinliklerde yalnızca görev odaklı dil öğretim modellerinden Willis'in 1996 yılında oluşturduğu model incelenmiştir.

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, inceleme nesnesi, veri analizi, veri analiz süreci, araştırmanın inandırıcılığı ile ilgili bilgiler verilmektedir. Bu araştırmanın yöntemi, nitel araştırma yöntemidir. Çalışmada, nitel araştırma yönteminin veri toplama aracı olan doküman incelemesi kullanılmıştır. Yıldırım ve Şimşek (2016, 189)'e göre doküman incelemesi "Araştırılması hedeflenen olgu veya olaylar hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar". Ayrıca doküman incelenmesinde kullanılacak veri kaynakları ders kitapları, öğrenci ve öğretmen el kitapları, ders ve ünite planları gibi doküman türleridir (Bogdan ve Biklen, 1992, Goetz ve LeCompte, 1984'den aktaran Yıldırım ve Şimşek, 2016, 190).

3.1. İnceleme Nesnesi

Araştırmanın inceleme nesnesi olarak alana yeni kazandırılmış Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe ders kitabı seçilmiştir. İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders ve Çalışma Kitapları 2020 yılında geliştirilerek Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Kitabı adıyla kâğıda basılı ve elektronik şekilde hazırlanmıştır. Bu yeni versiyonda ders kitabı, çalışma kitabı ve öğretmen kitabı bulunmaktadır. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitaplarının A2 seviyesi bu çalışmada kullanılmıştır. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2'de dört temel dil becerisi olan okuma, yazma, dinleme ve konuşma ayrı ayrı etkinlikler şeklinde işlenmiştir. Bu kitapta altı ünitenin her birinde üç alt bölüm bulunmaktadır. Her alt bölümde bir konuşma etkinliği vardır. Toplamda on sekiz konuşma etkinliği araştırmaya dâhil edilmiştir.

3.2. Veri Analizi

Çalışmada, Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2'de yer alan on sekiz konuşma etkinliği içerik analizi ile ele alınıp incelenmiştir. İçerik analizi, benzer verileri okuyucuların anlayabileceği şekilde belli kavramların ve temaların çevresinde toplayarak yorumlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2016, 242).

Araştırmada on sekiz konuşma etkinliği kuramsal çerçeveye ve alan uzmanları tarafından kabul edilen bazı ölçütler göz önünde bulundurularak incelenmiştir ve yorumlanmıştır. Bu ölçütlere alt problemlerde de yer verilmiştir. İnceleme ve yorumlama kısmında konuşma etkinlikleri ilk olarak konulara göre değerlendirilmiştir. Etkinlikler daha sonra Willis'in (1996) görev çerçevesindeki görev öncesi aşamasına, görev döngüsü aşamasına, dile odaklanma aşamasına göre ve görev türlerine göre incelenmiş ve yorumlanmıştır.

3.3.Veri Analiz Süreci

İnceleme nesnesinde her beceri için ayrı etkinlikler bulunmaktadır. Konuşma becerisinin etkinlikleri bilgisayar ortamında diğer becerilerin etkinliklerinden ayrılmıştır. Daha sonra etkinlikler incelenmiştir ve yorumlanmıştır. İncelemeler ve yorumlamalar alan uzmanlarının görüşleri ve literatür dâhilinde belirlenen ölçütler ile yapılmıştır. Bu ölçütler şu şekildedir:

- Konuşma etkinliklerinin görev odaklı yaklaşım konularına uygunluğu,
- Konuşma etkinliklerinde görev öncesi aşamasının var olup olmadığı,
- Konuşma etkinliklerinde görev döngüsü aşamasının var olup olmadığı,
- Konuşma etkinliklerinde dile odaklanma aşamasının var olup olmadığı,
- Konuşma etkinliklerinin görev türlerinden hangisine/hangilerine uygun olduğudur.

İncelemeler ve yorumlamalar ilk olarak konular açısından yapılmıştır. Görev odaklı yaklaşımda görevlerin konuları gerçek yaşamdan alınır. İnceleme nesnesindeki konuşma etkinliklerinin konuları titizlikle incelenip, etkinlik konularının gerçek yaşamdan alınıp alınmadığı örneklerle açıklanmıştır. Buna göre etkinliğin, konu bakımından görev odaklı yaklaşıma uygun olduğu ya da uygun olmadığı inceleme ve yorum kısmında yazılmıştır.

İnceleme ve yorumlama bölümünde görev çerçevesinin aşamaları ele alınmıştır. Görev öncesi, görev döngüsü, dile odaklanma aşamaları ile ilgili incelemeler yapılmıştır. Görev öncesi görev çerçevesinin ilk aşamasıdır. Konuşma etkinliklerinden alınan örneklerle, etkinlikte görev öncesi aşamasının var olup olmadığı incelenerek açıklanmıştır. Etkinliklerde görev öncesi aşamasına dair bir ifade varsa, etkinlik görev öncesi aşamasına uygun; etkinliklerde görev öncesi

aşamasına dair bir ifade yoksa, etkinlik görev öncesi aşamasına uygun değil şeklinde yorumlar yapılmıştır.

Görev çerçevesinin ikinci aşaması olan görev döngüsü aşaması üç alt bölümden oluşmaktadır. Görev bölümü, görevin gerçekleştiği kısımdır. Planlama bölümünde sunum planlanır. Raporlama bölümünde ise görev raporu yazılır. İnceleme ve yorumlama kısmında, bu aşamaların etkinliklerde var olup olmadığı örneklerle açıklanmıştır. Etkinliklerde bu alt bölümlerin hepsi varsa etkinliğin görev döngüsü aşamasına *uygun olduğu,* etkinliklerde alt bölümlerden bir veya ikisi varsa etkinliğin görev döngüsü aşamasına *kısmen uygun* olduğu, etkinliklerde alt bölümlerden hiçbiri yoksa etkinliğin görev döngüsü aşamasına *uygun olmadığı* şeklinde yorumlar yazılmıştır.

Görev çerçevesinin son aşaması dile odaklanmadır. Dile odaklanma aşaması iki alt bölüme ayrılır. İnceleme bölümünde görevde bulunan dil yapıları, anlamlar incelenir. Uygulama bölümünde öğrenilen yapı ve anlamların pekiştirilmesi için tekrarlar yapılır. Konuşma etkinliklerinde bu bölümlerin olup olmadığı incelenerek açıklanmıştır. Bu bölümlerden ikisi varsa etkinlik dile odaklanma aşamasına *uygun,* bölümlerden biri varsa etkinlik dile odaklanma aşamasına *kısmen uygun,* hiçbiri yoksa etkinlik dile odaklanma aşamasına *uygun değil* şeklinde yorumlar yapılmıştır.

Konuşma etkinliklerinin Willis'in görev türlerinden hangisine ya da hangilerine uygun olduğu örnekler ve bilgiler doğrultusunda açıklanmıştır.

İnceleme nesnesindeki konuşma etkinlikleri ölçütlere uygun olarak ayrı ayrı incelenip yorumlandıktan sonra tablolaştırılmıştır. Konularına göre etkinliklerin incelemeleri başka bir bölümde tablo haline getirilmiştir. Tablolarda konuların görev odaklı yaklaşıma uygunluğu ***uygun*** ise **"+"** , ***uygun değil*** ise **"- "** işaretleriyle gösterilmiştir.

Görev çerçevesinin tablolaştırılması ise üç aşama göz önünde bulundurularak yapılmıştır. İnceleme ve yorumlama kısmına göre görev öncesi, grev döngüsü, dile odaklanma aşamalarının etkinlikte bulunup bulunmadığı bu tablolarda belirtilmiştir. Görev öncesi aşaması etkinlikte ***varsa "+" , yoksa "-"*** işaretleriyle gösterilmiştir. Görev döngüsü aşaması üç bölme ayrılmıştır. *Görev, Planlama, Raporlama*. Konuşma etkinliklerinde bu bölümler ***varsa "+" , yoksa "-"*** işaretleriyle tabloda gösterilmiştir. Son aşama olan dile odaklanma aşaması ise tabloda *İnceleme* ve

Uygulama bölümlerine ayrılmıştır. Etkinlikte bu bölümler ***varsa "+" , yoksa "-"*** işaretleriyle gösterilmiştir.

Son olarak on sekiz konuşma etkinliğini her birinin uygun olduğu görev türü veya görev türleri **"+"** işaretiyle gösterilmiştir.

3.4. Araştırmanın Geçerliği ve Güvenirliği

Nitel araştırmalarda ölçütlerin güvenirliğini ölçmek için kullanılan modellerden biri de Miles ve Huberman (1994)'ın görüş birliğini esas alan güvenirlik formülüdür. Bu formül şu şekildedir:

"Güvenirlik katsayısı= Üzerinde görüş birliği sağlanan konu sayısı / (Üzerinde görüş birliği sağlanan konu sayısı + Üzerinde görüş birliği bulunmayan konu sayısı) x 100"

Miles ve Huberman'a göre, araştırmalarda yapılacak güvenirlik hesaplamalarının az %80 olması gerekmektedir (Baltacı, 2017). Bu araştırmada ise formüle göre yapılan hesaplamalarda, ölçütlerdeki güvenirlik katsayısı %100 olarak hesaplanmıştır. Araştırmanın geçerliği ve güvenirliği bu şekilde sağlanmıştır.

4. BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde, konuşma etkinliklerinin şekilleri, etkinliklere dair incelemeler ve yorumlamalar bulunmaktadır.

4.1. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 Konuşma Etkinliklerinin Görev Odaklı Yaklaşıma Uygunluğunun İncelenmesi ve Değerlendirilmesi

Bu çalışmada Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 konuşma etkinlikleri, Willis'in Görev Odaklı Dil Öğretim Modelinde bulunan görev çerçevesi ve görev türlerine uygunluğu incelenmiş ve yorumlanmıştır. Bunun yanı sıra görev odaklı yaklaşımın gerçek yaşamdan alınan konularına uygunluğu da incelenip yorumlanmıştır.

4.1.1. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 1. Ünite A Bölümü Konuşma Etkinliğinin Görev Odaklı Yaklaşıma Göre İncelenmesi ve Değerlendirilmesi

KONUŞMA

12 Aşağıdaki yönergeleri kullanarak evimizi arkadaşımıza tarif edelim.

Sağa dön.
Sola dön.
Düz git. / Dosdoğru git.
(Trafik ışıklarından) Karşıya geç.
Geriye dön.
İlerle.
Sokağa gir.
(Bankayı, camiyi, okulu,....) geç.

Şekil 1: Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 1. Ünite A Bölümü Konuşma Etkinliği

Yılmaz ve diğ., **Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2**, (İstanbul: Kültür Sanat Basımevi, 2020), 12'den alınmıştır.

Bu etkinlik 1. ünitenin A bölümünün konuşma etkinliğidir. Bu etkinlik yol tarifi yapmaya dayalı bir etkinliktir. Görev odaklı yaklaşıma göre gerçek dünyanın içinden konular görevlerde olmalıdır. Yol tarif etmek gündelik hayatta karşılaşılabilecek bir durumdur. Bu sebeple konuşma etkinliğinin konusu hayatından içinden seçilmiştir. Etkinliğin konusu görev odaklı yaklaşım konularına uygundur.

Willis (1996)'in Görev Odaklı Dil Öğretim Modelinin görev çerçevesinde ilk aşama olan görev öncesi aşamasında amaç, görevi anlamak ve görevin nasıl yapılacağını belirlemektir. Bu konuşma etkinliğinde kısa bir açıklamanın ardından yol tarifi yönergeleri bulunmaktadır. Görev öncesi aşamasında ise konunun tanıtımı, görevin ne kadar sürede yapılacağı, görev ile ilgili bilgiler verilmektedir (Kırkgöz, 2015, 236). Bu konuşma etkinliğinin nasıl yapılacağı *"Aşağıdaki yönergeleri kullanarak evimizi arkadaşlarımıza tarif edelim."* cümlesi ile anlatıldığından etkinlik, görev öncesi aşamasına uymaktadır.

İkinci aşama görev döngüsü aşamasıdır. Görev döngüsü görevin yapıldığı aşamadır. Öğrenenler görev döngüsü aşamasında hedef dil yapılarını kullanırlar ve görevi tamamlarlar (Akbal, 2008, 71). Etkinlikte "*sağa dön, ilerle, düz git"* gibi hedef dilin yapılarının kullanılması önerilmektedir. Bu sebeple görev döngüsü aşamasının bu kısmına uymaktadır. Fakat görev döngüsü aşamasında planlama ve raporlama bölümleri de bulunmaktadır. Bu etkinlikte görevlerin planlanması veya bitirildikten sonra raporlanması ile ilgili bir bilgi bulunmamaktadır. Bu sebeple bu etkinliğin görev döngüsü aşamasına kısmen uygun olduğu söylenebilir.

Dile odaklanma aşaması Willis'in görev çerçevesinde üçüncü aşamadır. Bu aşamada görev bitirilmiştir ve dil yapıları incelenmektedir. Bu etkinlikte bitirildikten sonra dil yapılarının veya anlamın incelenmesi ile ilgili bir bilgi ya da bölüm bulunmamaktadır. Ayrıca etkinlik bitirildikten sonra yeni bir uygulama etkinliğine de yer verilmemiştir. Bu nedenle etkinlik, dile odaklanma aşamasına da, dile odaklanma aşamasında bulunan inceleme ve uygulama bölümlerine de uygun değildir.

1.Ünite A bölümü konuşma etkinliği Willis'in görev türlerinden sorun (problem) çözme görevlerine uygundur. Sorun (problem) çözme görevlerinde öğrenenlerin gerçek yaşamda olabilecek sorunları kendi yaşam tecrübeleri ve hedef dile dair bilgileriyle çözmeye çalışmaktadırlar (Yaylı, 2004, 22). Bu yönüyle konuşma etkinliği bu görev türüne uygundur

4.1.2. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 1. Ünite B Bölümü Konuşma Etkinliğinin Görev Odaklı Yaklaşıma Göre İncelenmesi ve Değerlendirilmesi

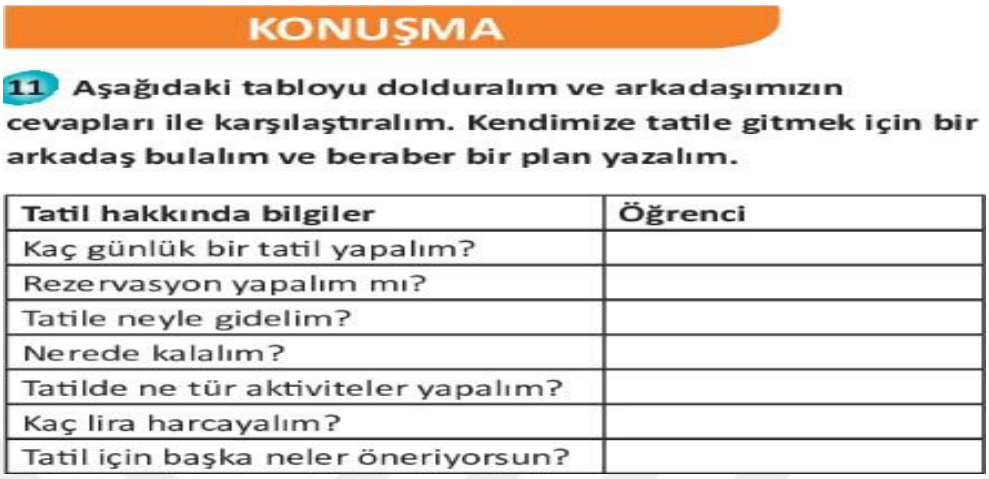

KONUŞMA

11 Aşağıdaki tabloyu dolduralım ve arkadaşımızın cevapları ile karşılaştıralım. Kendimize tatile gitmek için bir arkadaş bulalım ve beraber bir plan yazalım.

Tatil hakkında bilgiler	Öğrenci
Kaç günlük bir tatil yapalım?	
Rezervasyon yapalım mı?	
Tatile neyle gidelim?	
Nerede kalalım?	
Tatilde ne tür aktiviteler yapalım?	
Kaç lira harcayalım?	
Tatil için başka neler öneriyorsun?	

Şekil 2: Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 1. Ünite B Bölümü Konuşma Etkinliği

Yılmaz ve diğ., **Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2**, (İstanbul: Kültür Sanat Basımevi, 2020), 16'dan alınmıştır.

1. ünitenin B bölümünün konuşma etkinliğidir. Bu konuşma etkinliği konusu bakımından görev odaklı yaklaşıma uymaktadır. Çünkü görev odaklı yaklaşımda gerçek yaşamdan alınan konular işlenmektedir ve tatil, rezervasyon, tatil masrafı gibi konular gerçek yaşama uygun konulardır.

Willis'in görev çerçevesinden görev öncesi aşaması görevi ve görevin nasıl yapılacağını anlama aşamasıdır. Bu etkinliğin açıklama kısmında *"Aşağıdaki tabloyu dolduralım ve arkadaşımızın cevapları ile karşılaştıralım. Kendimize tatile gitmek için bir arkadaş bulalım ve beraber bir plan yazalım."* ifadesinde görevin nasıl yapılacağı bulunmaktadır. Bu açıklamayla konuşma etkinliği görev öncesi aşamasına uymaktadır.

Görev döngüsü etkinliğin yapıldığı ve hedef dile ait gramerin ve anlamların kullanıldığı aşamadır. Etkinlik, içeriğindeki sorularla ve gramer yapılarının kullanımıyla görev döngüsünün bu kısmına uygundur. Sorular etkinliğin uygulanmasına yardımcı olmaktadır. Fakat etkinliğin planlaması veya rapor oluşturulması ile ilgili bir ifade yer almadığından etkinlik planlama bölümüne ve raporlama bölümüne uygun değildir. Bu sebeple etkinlik görev döngüsü aşamasına kısmen uygundur.

Etkinlik bitirildiğinde kullanılan dilin incelenmesi veya öğrenilen yapıların, anlamların tekrar kullanımı, pekiştirilmesi ile alakalı bir kısım yoktur. Yani etkinlik, dile odaklanma aşamasının inceleme ve uygulama bölümüne uygun değildir.

Listeleme görevlerinde sonuçlar liste şeklinde sunulmaktadır. Etkinlikte cevapların liste şeklinde yazılması bu etkinliğin listeleme görevlerine uygun olduğunu göstermektedir. Bunun yanında karşılaştırma görevlerinde verilen cevapların karşılaştırılması istenmektedir. Etkinlikte ise *"Kendi cevabımızla arkadaşımızın cevabını karşılaştıralım."* ifadesi ile verilen cevaplar karşılaştırılacaktır. Bu bilgiler doğrultusunda konuşma etkinliği listeleme ve karşılaştırma görevlerine uygundur. İki görevin sentezi gibi olmuştur.

4.1.3. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 1. Ünite C Bölümü Konuşma Etkinliğinin Görev Odaklı Yaklaşıma Göre İncelenmesi ve Değerlendirilmesi

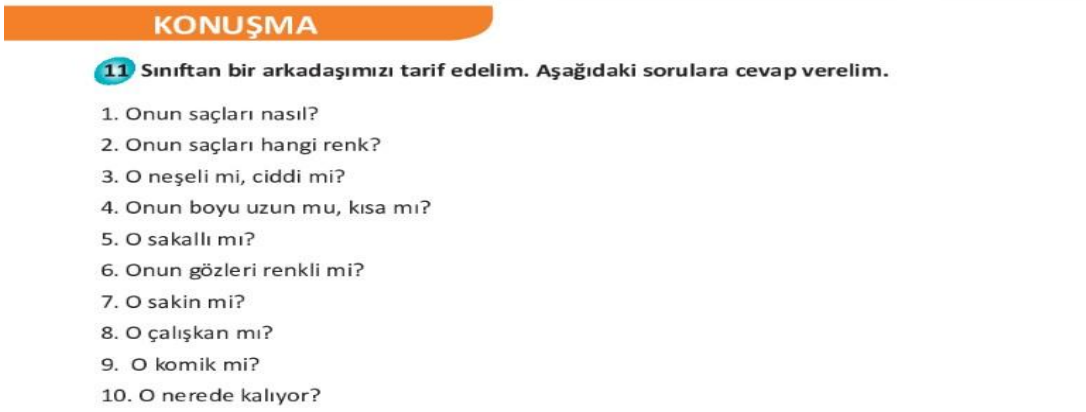

KONUŞMA

11 Sınıftan bir arkadaşımızı tarif edelim. Aşağıdaki sorulara cevap verelim.

1. Onun saçları nasıl?
2. Onun saçları hangi renk?
3. O neşeli mi, ciddi mi?
4. Onun boyu uzun mu, kısa mı?
5. O sakallı mı?
6. Onun gözleri renkli mi?
7. O sakin mi?
8. O çalışkan mı?
9. O komik mi?
10. O nerede kalıyor?

Şekil 3:Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 1. Ünite C Bölümü Konuşma Etkinliği

Yılmaz ve diğ., **Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2**, (İstanbul: Kültür Sanat Basımevi, 2020), 21'den alınmıştır.

Bu etkinlik 1. ünitenin C bölümünün konuşma etkinliğidir. Bu etkinlik, bir arkadaşın fiziksel ve kişisel özellikleri hakkında konuşma etkinliğidir. Öğrenenler böyle bir konuyla veya soruyla günlük yaşamda karşılaşılabilir. Etkinlik konu açısından görev odaklı yaklaşıma uygundur.

"Sınıftan bir arkadaşımızı tarif edelim. Aşağıdaki sorulara cevap verelim." cümlesi etkinliğin nasıl yapılacağını açıkladığı için görev öncesi aşamasına uygundur.

Görev döngüsü aşamasında ise sadece görevin yapılması kısmına uygundur. Sorulara cevap vererek görev gerçekleştirilmektedir. Görev döngüsünde bulunan planlama ve raporlama bölümlerine ise uymamaktadır. Çünkü etkinliğin planlanması veya bittikten sonra raporlanması ile ilgili hiçbir bilgi yer almamaktadır. Bu sebeple etkinlik, görev döngüsü aşamasına kısmen uygundur.

1.ünitenin son konuşma etkinliğinde dil yapılarının etkinlik bitirildikten sonra incelenmesi ve pekiştirilmek için uygulanmasına dair bir ibare bulunmamaktadır. Bu yüzden etkinlik dile odaklanma aşamasına ve inceleme, yorumlama bölümlerine uymamaktadır.

Kişisel deneyimleri paylaşma görevlerinde öğrenenler kendilerinden, fiziksel ve karakter özelliklerinden, ailelerinden, arkadaşlarından ve kültürlerinden bahsedebilirler (Akbal, 2008, 101). Bu etkinlikte "*Sınıftan bir arkadaşımızı tarif edelim."* ifadesinden ve *"Onun saçları nasıl?, Onun saçları hangi renk?, O çalışkan mı*?" sorularından anlaşıldığı üzere öğrenenler arkadaşlarının fiziksel özelliklerini ve karakter özelliklerini anlatacaklardır. Bu bize konuşma etkinliğinin Willis'in görev türlerinden kişisel deneyimleri paylaşma görevlerine uyduğunu göstermektedir.

4.1.4. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 2. Ünite A Bölümü Konuşma Etkinliğinin Görev Odaklı Yaklaşıma Göre İncelenmesi ve Değerlendirilmesi

KONUŞMA

7 Fotoğraflara bakalım. Bu fotoğraftaki kişileri tanıyor musunuz? Onların ortak özellikleri nelerdir?

8 Arkadaşımızla birlikte aşağıdaki sorulara cevap verelim ve fotoğraftaki kişiler hakkında konuşalım.

Steve Jobs | Aziz Sancar | Muhammad Ali | Pablo Picasso | Frida Kahlo | Stephen Hawking

1. Fotoğraftaki kişi nerede ve ne zaman doğdu?
2. Fotoğraftaki kişi nasıl ünlü oldu?
3. Onlar şimdi yaşıyor mu? İnsanlar onları tanıyorlar mı?
4. Fotoğraftaki kişilerden hangisi senin için daha önemli?

Şekil 4:Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 2. Ünite A Bölümü Konuşma Etkinliği

Yılmaz ve diğ., **Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2**, (İstanbul: Kültür Sanat Basımevi, 2020), 30'dan alınmıştır.

2. Ünitenin A bölümünün konuşma etkinliğinde Aziz Sancar, Steve Jobs, Stephan Hawking gibi güncel isimlerin yer alması ve bu isimler hakkında konuşulması etkinliğin konusunun gerçek hayattan alındığını göstermektedir.

Etkinlikte yer alan resimler ve *"Fotoğraflara bakalım. Bu fotoğraftaki kişileri tanıyor musunuz? Onların ortak özellikleri nelerdir?, Arkadaşımızla birlikte aşağıdaki sorulara cevap verelim ve fotoğraftaki kişiler hakkında konuşalım."* yönergesi bize etkinlik hakkında bilgi verir ve etkinliğin nasıl yapılacağını gösterir. Kırkgöz (2015, 236)'e göre görev çerçevesindeki ilk aşama olan görev öncesi aşamasında görevin konusu tanıtılır, görevin nasıl yapılacağı anlatılır ve gerektiğinde resimler, sesli metinler gibi materyallerden yararlanılır. Bu sebeple bu etkinlik görev öncesi aşamasına uygundur.

Görev döngüsü aşamasında görev uygulanır yani gerçekleştirilir. Konuşma etkinliğinde *"Fotoğraftaki kişi nerede ve ne zaman doğdu?, Fotoğraftaki kişi nasıl ünlü oldu?, Onlar şimdi yaşıyor mu? İnsanlar onları tanıyor mu?, Fotoğraftaki kişilerden hangisi senin için önemli?"* gibi sorularla konuşma gerçekleştirilir. Konuşma etkinliği bu aşamada sadece bu kısma uymaktadır. Görev döngüsü aşamasında yer alan planlama ve raporlama bölümlerinde etkinliğin planlanması ve yapılanların raporlanması yer almaktadır. Fakat bu etkinlikte bu bölümlere uygun bir ifade yer almamaktadır. Bu açıklamalara ve gerekçelere uygun olarak etkinlik görev döngüsü aşamasına kısmen uygundur diyebiliriz.

Dile odaklanma aşamasındaki dil yapılarının incelenmesine uygun olan bir kısım ve tekrar etmek adına yapılan uygulama bölümüne uygun bir kısım etkinlikte bulunmamaktadır. Bu nedenle etkinlik dile odaklanma aşamasına ise uygun değildir.

2.ünite A bölümü konuşma etkinliğinde yer alan *"Fotoğraftaki kişileri tanıyor musunuz? Onların ortak özellikleri nelerdir?"* ifadesinde ortak özelliklerin bulunması istenmektedir. Karşılaştırma görevleri bilgilerin farklı ve benzer yönlerini bulmayı içeren görevlerdir (Yaylı, Yaylı, 2019, 37). Bu açıklamaya göre bu konuşma etkinliği karşılaştırma görevlerine uygun bir etkinliktir.

4.1.5. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 2. Ünite B Bölümü Konuşma Etkinliğinin Görev Odaklı Yaklaşıma Göre İncelenmesi ve Değerlendirilmesi

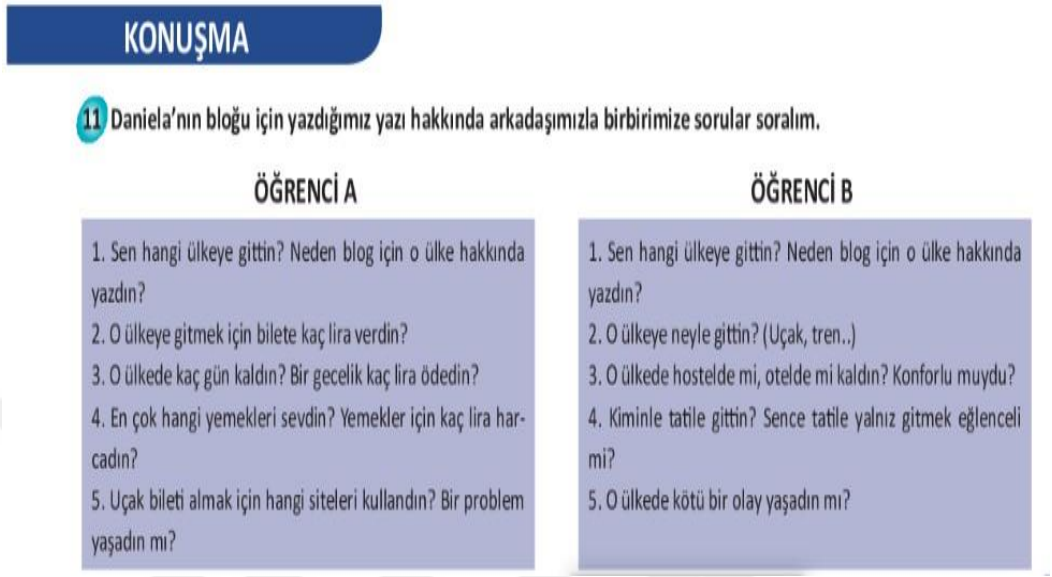

KONUŞMA

11 Daniela'nın bloğu için yazdığımız yazı hakkında arkadaşımızla birbirimize sorular soralım.

ÖĞRENCİ A	ÖĞRENCİ B
1. Sen hangi ülkeye gittin? Neden blog için o ülke hakkında yazdın? 2. O ülkeye gitmek için bilete kaç lira verdin? 3. O ülkede kaç gün kaldın? Bir gecelik kaç lira ödedin? 4. En çok hangi yemekleri sevdin? Yemekler için kaç lira harcadın? 5. Uçak bileti almak için hangi siteleri kullandın? Bir problem yaşadın mı?	1. Sen hangi ülkeye gittin? Neden blog için o ülke hakkında yazdın? 2. O ülkeye neyle gittin? (Uçak, tren..) 3. O ülkede hostelde mi, otelde mi kaldın? Konforlu muydu? 4. Kiminle tatile gittin? Sence tatile yalnız gitmek eğlenceli mi? 5. O ülkede kötü bir olay yaşadın mı?

Şekil 5:Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 2. Ünite B Bölümü Konuşma Etkinliği

Yılmaz ve diğ., **Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2**, (İstanbul: Kültür Sanat Basımevi, 2020), 35'ten alınmıştır.

Bu konuşma etkinliği 2. Ünitenin B bölümünde bulunan konuşma etkinliğidir. Bu konuşma etkinliğinden önce yer alan yazma etkinliğinde bir internet bloğu için tavsiyelerin yazılacağı bir yazma etkinliği bulunmaktadır. Bu konuşma etkinliği yazma etkinliği hakkında sorular sorarak konuşma yapılmasını kapsamaktadır. Bu etkinlik, *"Sen hangi ülkeye gittin?, O ülkeye gitmek için kaç lira verdin?, En çok hangi yemekleri beğendin?"* gibi soruları ve internette bir blog için konuşmaları barındırır. Bu soruların muhteviyatı, etkinliğin internet ile ilgili kısmı günlük yaşamdan alınmıştır. Bu sebeple etkinlik görev odaklı yaklaşım konularına uygundur.

Etkinlik öncesinde *"Daniela'nın bloğu için yazdığımız yazı hakkında arkadaşımızla birbirimize sorular soralım."* ifadesinde etkinlikte ne yapılacağı verildiği için görev çerçevesinin görev öncesi aşamasına uygundur.

"Sen hangi ülkeye gittin?, O ülkeye gitmek için kaç lira verdin?, En çok hangi yemekleri beğendin?, Uçak bileti almak için hangi siteleri kullandın?" soruları

sorularak görevin gerçekleştirilmesi şamasına giriş yapılmıştır. Fakat etkinliğin planlaması veya bitirildikten sonra rapor halinde sunulmasına dair herhangi bir ifade bulunmamaktadır. Bu nedenle görev döngüsünün alt bölümlerine uygun değildir. Bütün bu bilgilerden sonra etkinliğin görev döngüsü aşamasına kısmen uygun olduğu söylenebilir.

Etkinlikte, dile odaklanma aşamasının inceleme yani dilin gramerinin ve manasının incelendiği bölüm ile ilgili bir bilgi bulunmamaktadır. Aynı şekilde dil yapılarının ya da manasının tekrar edildiği, yeni bir etkinlik olarak pekiştirildiği bölüm olan uygulama bölümüne ait bir bilgi de mevcut değildir. Bu yüzden bu etkinliğin dile odaklanma aşamasına uygun olmadığını görüyoruz.

"Sen hangi ülkeye gittin?, O ülkeye neyle gittin?, O ülkeye gitmek için kaç lira verdin?, O ülkede nerede kaldın?, En çok hangi yemekleri beğendin?, Uçak bileti almak için hangi siteleri kullandın?, Tatile kiminle gittin?" gibi sorular sorularak öğrenenlerin özel hayatlarıyla ilgili bilgileri anlatmaları istenmektedir. Bu sebeple etkinlik, kişisel deneyimleri paylaşma görevleri içinde yer almaktadır.

4.1.6. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 2. Ünite C Bölümü Konuşma Etkinliğinin Görev Odaklı Yaklaşıma Göre İncelenmesi ve Değerlendirilmesi

Şekil 6:Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 2. Ünite C Bölümü Konuşma Etkinliği

Yılmaz ve diğ., **Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2**, (İstanbul: Kültür Sanat Basımevi, 2020), 39'dan alınmıştır.

Bu konuşma etkinliği 2. ünite C bölümünün konuşma etkinliğidir. Etkinlikte, gazetede yer alan haberler vardır ve bu haberlerde içerik günceldir. Bu bakımdan etkinlik, konularının gerçek yaşama uygunluğu sebebiyle görev odaklı yaklaşıma uymaktadır.

"Aşağıda yer alan gazete haberlerini inceleyelim. Haberlerin Türü hakkında konuşalım." , "Aşağıdaki soruları arkadaşımıza soralım ve onun sorularını cevaplayalım." şeklindeki yönergeler etkinlikte, görevin nasıl yapılacağını bildirmektedir. Bu yüzden görev öncesi aşamasına uygundur.

Etkinliğin içeriğinde yer alan *" Haberleri nereden takip ediyordun?, Gazete okuyor musun?, En son ne zaman bir gazete aldın?, En çok hangi tür haberler ilgini çekiyor?"* gibi sorular etkinliğin yapılışına ışık tutmaktadır. Etkinliğin yapılması yani gerçekleştirilmesi görev döngüsü aşamasının özelliklerinden biridir. Etkinlik bu özelliğe uygundur. Ancak görev döngüsünün alt bölümleri olan planlama ve raporlama kısmına uygun bir ifade görülmemektedir. Bu sebeple etkinliğin görev döngüsü aşamasına kısmen uygun olduğu görülmektedir.

Etkinlik bitirildikten sonra, öğrenilen dil yapılarının araştırıldığı ya da çıkarılan anlamlara bakıldığı bir inceleme bölümü mevcut değildir ve bu yapıların tekrar edildiği, pekiştirildiği ilave bir etkinlik yani uygulama bölümü bulunmamaktadır. Buna dayanarak etkinlik, dile odaklanma aşamasına ise uygun değil denilebilir.

Etkinlik, iki görev türüne uygundur. Bunlardan ilki eşleştirme görevleridir. Etkinlikte yer alan sağ alt köşesinde birden beşe kadar numara yazılmış *"Kartal'ın Öfkesi, Mayıs'ta İhracat yüzde 21,73 Arttı. , Modanın Kalbi İstanbul'da Atacak, Dikkat Yeni Koronavirüs Riskine Karşı 14 Kural, İTÜ Bilim Merkezinde Hem Eğlen Hem Öğren"* başlıklı haber yazılarının bulunduğu resimler ile sağ tarafında parantez bulunan *"Teknoloji Haberi, Ekonomi Haberi, Spor Haberi, Sağlık Haberi, Moda Haberi"* isimli haber türlerinin eşleştirilmesi istenmektedir. Bu eşleştirme; uygun resim numarasının, uygun olan haber türünün sağındaki parantezin içine yazılması şeklinde olacaktır. Akbal (2008, 95)'e göre eşleştirme görevleri resimlerin, kelimelerin, metinlerin eşleştirilmesi ile oluşur. Bu nedenle bu etkinlik eşleştirme görev türünün kapsamına uygundur. Etkinlikte *"Gazete okuyor musun?, En son ne zaman bir gazete aldın?, En çok hangi tür haberler ilgini çekiyor?"* gibi sorular yer aldığından diğer görev türü ise kişisel deneyimleri paylaşma görevleridir.

4.1.7. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 3. Ünite A Bölümü Konuşma Etkinliğinin Görev Odaklı Yaklaşıma Göre İncelenmesi ve Değerlendirilmesi

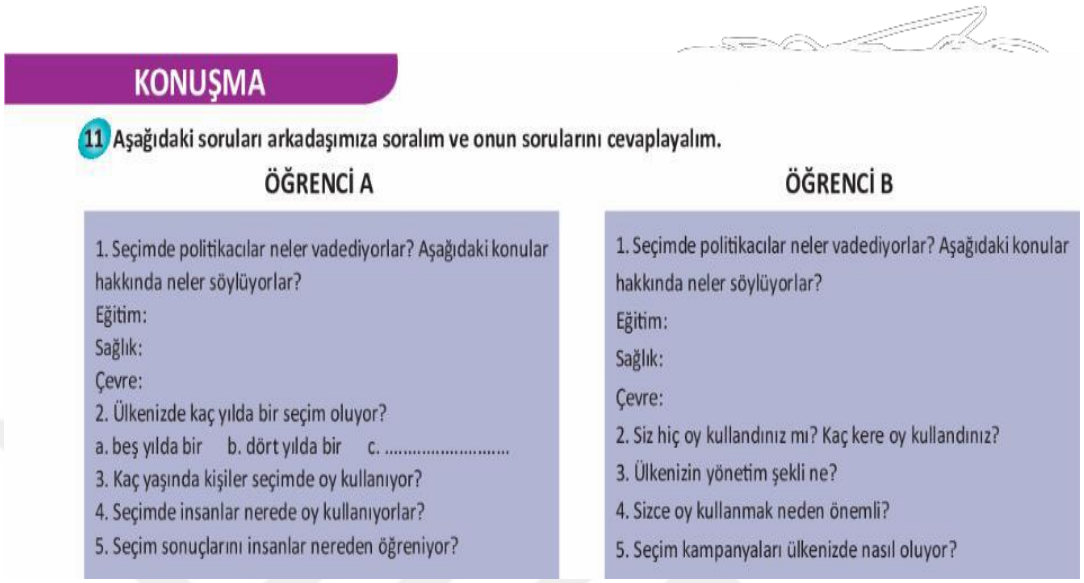

KONUŞMA

11 Aşağıdaki soruları arkadaşımıza soralım ve onun sorularını cevaplayalım.

ÖĞRENCİ A

1. Seçimde politikacılar neler vadediyorlar? Aşağıdaki konular hakkında neler söylüyorlar?
Eğitim:
Sağlık:
Çevre:
2. Ülkenizde kaç yılda bir seçim oluyor?
a. beş yılda bir b. dört yılda bir c. .....
3. Kaç yaşında kişiler seçimde oy kullanıyor?
4. Seçimde insanlar nerede oy kullanıyorlar?
5. Seçim sonuçlarını insanlar nereden öğreniyor?

ÖĞRENCİ B

1. Seçimde politikacılar neler vadediyorlar? Aşağıdaki konular hakkında neler söylüyorlar?
Eğitim:
Sağlık:
Çevre:
2. Siz hiç oy kullandınız mı? Kaç kere oy kullandınız?
3. Ülkenizin yönetim şekli ne?
4. Sizce oy kullanmak neden önemli?
5. Seçim kampanyaları ülkenizde nasıl oluyor?

Şekil 7:Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 3. Ünite A Bölümü Konuşma Etkinliği

Yılmaz ve diğ., **Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2**, (İstanbul: Kültür Sanat Basımevi, 2020), 49'dan alınmıştır.

Etkinlik 3. Ünite A bölümü konuşma etkinliğidir. İçeriğin konusu ve soruların konuları seçim, politika gibi gerçek yaşam konularıdır. Bu nedenle konu bakımından görev odaklı yaklaşıma uygundur.

Görev çerçevesinin ilk aşaması görev öncesinde *"Aşağıdaki soruları arkadaşımıza soralım ve onun sorularını cevaplayalım."* cümlesi ile etkinlikte ne yapılacağı anlatılmıştır. Etkinlik, görev öncesi aşamasına uymuştur.

"Seçimde politikacılar ne vadediyor? , Sizin ülkenizde kaç yılda bir seçim oluyor? , ülkenizde kaç yaşında kişiler oy kullanıyor? , Siz hiç oy kullandınız mı? , İnsanlar nerede oy kullanıyorlar? , Seçim kampanyaları nasıl oluyor?" gibi soruların sorularak etkinliğin gerçekleştirilmesi görev döngüsü aşamasında etkinliğin yapılma kısmını göstermektedir. Görev döngüsü aşaması sadece görevin gerçekleştirildiği bir aşama olmadığından etkinliğin planlanması ve raporlanması bölümlerini de içermektedir. Bu etkinlikte planlama yapıldığına ya da raporlama yapıldığına dair bir ifade yer almamaktadır yani görev döngüsünde görevin gerçekleşmesi kısmına

uygundur ama planlama ve raporlama bölümlerine uygun değildir. Bundan dolayı etkinlik görev döngüsüne kısmen uygundur.

Ayrıca etkinlikte anlamın ya da dilin incelendiği ya da tekrar edilerek uygulandığı inceleme ve uygulama bölümlerine rastlanmamaktadır. Yani etkinlik, dile odaklanma aşamasına uymamıştır.

Seçimde politikacılar ne vadediyor? , Ülkenizde kaç yaşında kişiler oy kullanıyor? , Siz hiç oy kullandınız mı? , İnsanlar nerede oy kullanıyorlar? , Seçim kampanyaları nasıl oluyor?" gibi sorularla, öğrenenlerin kendi ülkelerindeki seçimler, seçim yaşı, oy kullanma durumları, seçim politikaları, seçim kampanyaları ve kendi seçim deneyimleri gibi konulara cevap arandığı için bu etkinlik kişisel deneyimleri paylaşma görevlerinin içerisinde yer almaktadır.

4.1.8. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 3. Ünite B Bölümü Konuşma Etkinliğinin Görev Odaklı Yaklaşıma Göre İncelenmesi ve Değerlendirilmesi

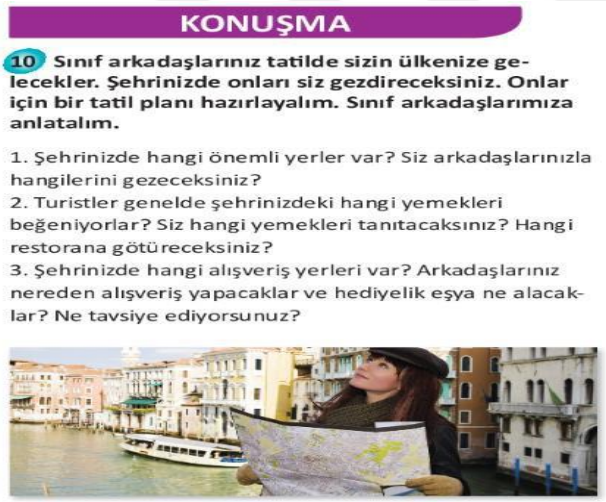

KONUŞMA

10 Sınıf arkadaşlarınız tatilde sizin ülkenize gelecekler. Şehrinizde onları siz gezdireceksiniz. Onlar için bir tatil planı hazırlayalım. Sınıf arkadaşlarımıza anlatalım.

1. Şehrinizde hangi önemli yerler var? Siz arkadaşlarınızla hangilerini gezeceksiniz?
2. Turistler genelde şehrinizdeki hangi yemekleri beğeniyorlar? Siz hangi yemekleri tanıtacaksınız? Hangi restorana götüreceksiniz?
3. Şehrinizde hangi alışveriş yerleri var? Arkadaşlarınız nereden alışveriş yapacaklar ve hediyelik eşya ne alacaklar? Ne tavsiye ediyorsunuz?

Şekil 8:Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 3. Ünite B Bölümü Konuşma Etkinliği

Yılmaz ve diğ., **Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2**, (İstanbul: Kültür Sanat Basımevi, 2020), 52'den alınmıştır.

3. ünitenin B bölümünde yer alan bu konuşma etkinliğinin konusu tatil ve tatilde yapılacaklardır. Tatilde yapılacaklar ise sorularda verilmektedir. Bunlar, ülkenin önemli yerlerini gezmek, ünlü yemekleri yemek, şehirde hediyelik alışveriş

yapmaktır. Yapılacaklar bir turistin gezisinde bulunan aktivitelerdir. Bu nedenle bu etkinliğin konusu, günlük yaşamdan alınmıştır.

Görev öncesi aşamasında görev hakkında bilgi verilir. Bu etkinlikte de *"Sınıf arkadaşlarınız tatilde sizin ülkenize gelecekler. Şehrinizde onları siz gezdireceksiniz. Onlar için bir tatil planı hazırlayalım. Sınıf arkadaşlarımıza anlatalım."* ifadesi görev hakkında bilgi vermektedir. Sonuç olarak bu etkinlik görev öncesi aşamasına uygundur.

Görev döngüsü aşamasında görev gerçekleştirilir. Bu etkinlikte, görev gerçekleştirilirken *"Şehrinizde hangi önemli yerler var? Siz arkadaşınızla hangilerini gezeceksiniz? , Turistler genelde şehrinizdeki hangi yemekleri beğeniyorlar? Siz hangi yemekleri tanıtacaksınız? Hangi restorana götüreceksiniz? , Şehrinizde hangi alışveriş yerleri var? Arkadaşlarınız nereden alışveriş yapacaklar ve ne hediyelik eşya alacaklar? Ne tavsiye ediyorsunuz?"* sorularından yararlanılır. İşte bu bilgilere göre konuşma etkinliği, görev döngüsü aşamasının görevin gerçekleştirilme bölümüne uymaktadır. Fakat planlama ve raporlama bölümüne uymaz. Çünkü etkinlik sonuçlarının planlanması ve etkinlik sonuçlarının rapor haline getirilmesi gibi ifadeler etkinlik kapsamında yer almaz. Bu nedenle görev döngüsü aşamasına kısmen uymuş denebilir.

Etkinlik bitirildiğinde dil yapılarına odaklanmaz. İnceleme ve uygulama bölümlerine uygun bir ifade bulunmamaktadır. Bu sebeple etkinlik dile odaklanma aşamasına uygun değildir.

"Sınıf arkadaşlarınız tatilde sizin ülkenize gelecekler. Şehrinizde onları siz gezdireceksiniz. Onlar için bir tatil planı hazırlayalım." ifadesi gerçek yaşamda karşılaşılabilecek bir problemdir. Bu bize etkinliğin sorun (problem) çözme görevleri içinde yer aldığını göstermektedir.

4.1.9. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 3. Ünite C Bölümü Konuşma Etkinliğinin Görev Odaklı Yaklaşıma Göre İncelenmesi ve Değerlendirilmesi

KONUŞMA

9 Tablodaki işleri kim yapacak? Sınıfımızda dolaşalım, arkadaşlarımıza soralım. Tabloyu dolduralım.

Ne yapacak?	Kim?	Detaylar
Akşam arkadaşlarıyla yemek yiyecek.		Nerede? Kimlerle?
Hafta sonu futbol oynayacak.		Kimlerle?
Mezun olduktan sonra Türkiye'de kalacak.		Ne iş yapacak?
Yarın sabah erken kalkacak.		Kaçta? Neden?
Seneye yeni bir telefon alacak.		Hangi model? Ne kadar bütçesi var?
Bu akşam ders çalışacak.		Kaç saat? Hangi konu?
Dersten sonra otobüse binecek.		Nereye gidecek?

Şekil 9:Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 3. Ünite C Bölümü Konuşma Etkinliği

Yılmaz ve diğ., **Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2**, (İstanbul: Kültür Sanat Basımevi, 2020), 55'ten alınmıştır.

3. ünitenin C bölümü konuşma etkinliğinde günlük işlerin yapılmasıyla ilgili ayrıntılar ve bu işleri kimlerin yapacağı yer almaktadır. *"Akşam arkadaşlarıyla yemek yiyecek, bu akşam ders çalışacak, seneye yeni bir telefon alacak."* gibi ifadeler gündelik işleri göstermektedir. Etkinlik, konularını gerçek yaşamdan alması sebebiyle görev odaklı yaklaşıma uygundur.

Etkinliğin nasıl yapılacağı ile ilgili bilgi *"Tablodaki işleri kim yapacak? Sınıfımızda dolaşalım, arkadaşlarımıza soralım. Tabloyu dolduralım."* kısmında verildiği için görev çerçevesinin ilk basamağı olan görev öncesi aşamasına uygundur.

Yapılacak işler, kimin yapacağı ve detaylar kısmı etkinliğin yapılma şeklini ortaya çıkaracaktır. *"Akşam yemek yiyecek. Nerede ve kimlerle?"* bu ifadenin kimin tarafından yapılacağı görev döngüsünün etkinliğin gerçekleştirileceği kısmına uymaktadır. Planlamada görev ve sonuçları planlanır. Raporlamada ise görev rapor halinde sunulur. Etkinlikte, görev döngüsünün planlama ve raporlama bölümlerine

uygun bir ifade bulunmamaktadır. Bu bilgiler doğrultusunda etkinliğin görev döngüsü aşamasına kısmen uygun olduğu söylenebilir.

Dil yapıları, kelimeler, anlamlar araştırılmadığı, incelenmediği ve pekiştirilmediği için etkinlik dile odaklanma aşamasına uymamaktadır.

"Tablodaki işleri kim yapacak? Sınıfımızda dolaşalım, arkadaşlarımıza soralım." , *"Kim yarın sabah kaçta ve neden erken kalkacak? , Kim mezun olduktan sonra Türkiye'de kalacak ve Türkiye'de ne iş yapacak?"* bu ifadelerden anlaşılacağı gibi etkinlik, sınıfta dolaşılıp her öğrenciden bireysel fikir alınarak yapılmaktadır. Bu sebeple etkinlik, öğrenenlerin özel hayatları ve tecrübeleriyle ilgili bilgileri paylaştıkları kişisel deneyimleri paylaşma görevlerine uygundur.

4.1.10. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı-A2 4. Ünite A Bölümü Konuşma Etkinliğinin Görev Odaklı Yaklaşıma Göre İncelenmesi ve Değerlendirilmesi

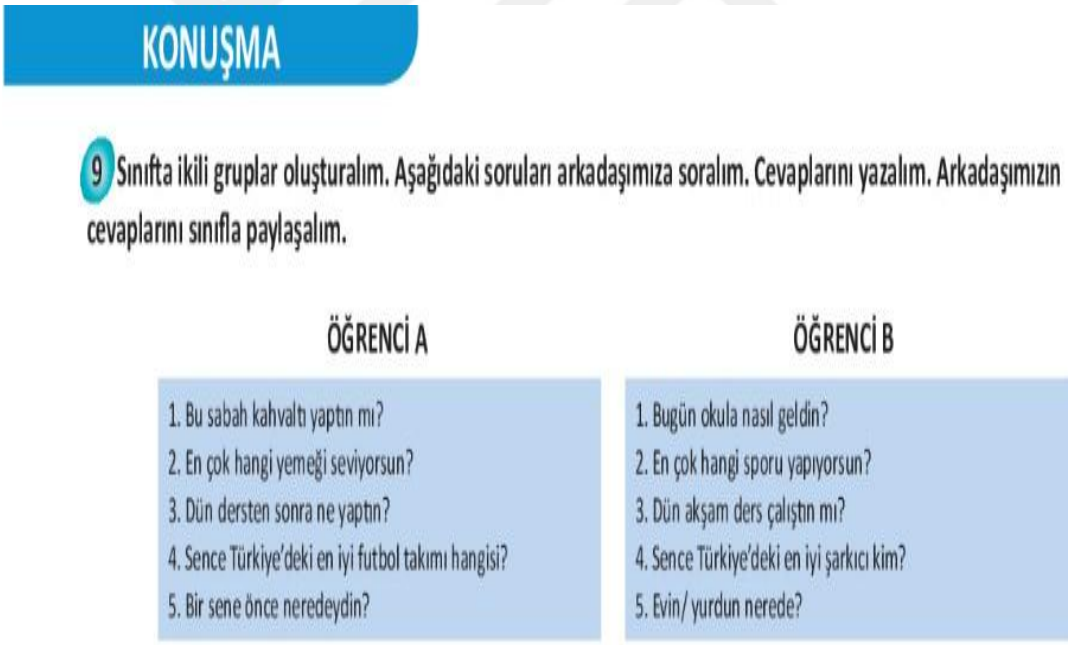
KONUŞMA

9 Sınıfta ikili gruplar oluşturalım. Aşağıdaki soruları arkadaşımıza soralım. Cevaplarını yazalım. Arkadaşımızın cevaplarını sınıfla paylaşalım.

ÖĞRENCİ A	ÖĞRENCİ B
1. Bu sabah kahvaltı yaptın mı?	1. Bugün okula nasıl geldin?
2. En çok hangi yemeği seviyorsun?	2. En çok hangi sporu yapıyorsun?
3. Dün dersten sonra ne yaptın?	3. Dün akşam ders çalıştın mı?
4. Sence Türkiye'deki en iyi futbol takımı hangisi?	4. Sence Türkiye'deki en iyi şarkıcı kim?
5. Bir sene önce neredeydin?	5. Evin/ yurdun nerede?

Şekil 10:Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 4. Ünite A Bölümü Konuşma Etkinliği

Yılmaz ve diğ., **Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2**, (İstanbul: Kültür Sanat Basımevi, 2020), 65'ten alınmıştır.

4. ünitenin A bölümünün konuşma etkinliğinin içeriğindeki *"Bu sabah kahvaltı yaptın mı? , En çok hangi yemeği seviyorsun? , En çok hangi sporu yapıyorsun? ,*

Dün dersten sonra ne yaptın? , Sence Türkiye'deki en iyi futbol takımı hangisidir? ve En iyi şarkıcı kimdir? , Bir sene önce neredeydin? , Evin /yurdun nerede?" soruları öğrenenlerin gerçek hayatıyla ilgilidir. Bu sebeple etkinliğin konusu görev odaklı yaklaşıma uygundur.

Etkinliğin başlangıcındaki *"Sınıfta ikili gruplar oluşturalım. Aşağıdaki soruları Arkadaşımıza soralım. Cevaplarını yazalım. Arkadaşımızın cevaplarını sınıfla paylaşalım."* yönergesi, etkinliğin nasıl yapılacağı hakkında bilgi vermektedir. Bu da görev öncesi aşamasına uygunluğu göstermektedir. Görev çerçevesinin görev öncesi aşamasına, etkinliğin başındaki yönerge cümleleri ile uymaktadır. Bu cümlelerde etkinliğin nasıl yapılacağı anlatılmıştır.

Görev döngüsü aşamasında etkinlik gerçekleştirilir. Bu etkinliğin gerçekleştirilmesi için grup A soruları *"Bu sabah kahvaltı yaptın mı? , En çok hangi yemeği seviyorsun?, Dün dersten sonra ne yaptın? , Sence Türkiye'deki en iyi futbol takımı hangisi? , Bir sene önce neredeydin?"* şeklindedir. Grup B soruları ise *"Bugün okula nasıl geldin? , En çok hangi sporu yapıyorsun? , Dün akşam ders çalıştın mı? , Sence Türkiye'deki en iyi şarkıcı kim? , Evin/yurdun nerede?"* şeklindedir. Bu sorular etkinliğin yapılması kısmına uygundur. Ancak sonuçların planlanması ve raporlanması kısmı için uygun ifadeler yer almamaktadır. Buna göre görev döngüsü aşamasına kısmen uygundur.

Dile odaklanma aşamasının gramer inceleme ve anlam inceleme bölümü, öğrenilenleri pekiştirmek için yapılan uygulama bölümü bu etkinlikte yer almamaktadır.

Willis'in görev türlerinden kişisel deneyimleri paylaşma görevlerine daha uygun düşmektedir. Çünkü etkinlikte yer alan *"En çok hangi yemeği seviyorsun? , En çok hangi sporu yapıyorsun? , Sence Türkiye'deki en iyi futbol takımı hangisi? , Sence Türkiye'deki en iyi şarkıcı kim? , Bir sene önce neredeydin?"* gibi sorular genellikle bireysel bilgileri, fikirleri, deneyimleri paylaşmaya yöneliktir.

4.1.11. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 4. Ünite B Bölümü Konuşma Etkinliğinin Görev Odaklı Yaklaşıma Göre İncelenmesi ve Değerlendirilmesi

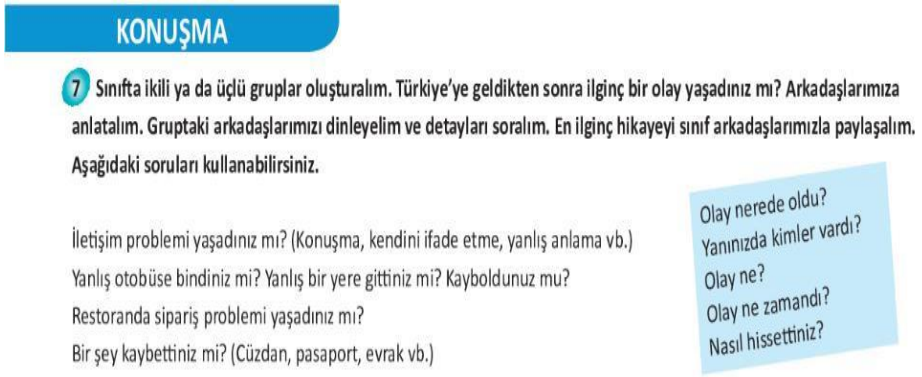
KONUŞMA

7 Sınıfta ikili ya da üçlü gruplar oluşturalım. Türkiye'ye geldikten sonra ilginç bir olay yaşadınız mı? Arkadaşlarımıza anlatalım. Gruptaki arkadaşlarımızı dinleyelim ve detayları soralım. En ilginç hikayeyi sınıf arkadaşlarımızla paylaşalım. Aşağıdaki soruları kullanabilirsiniz.

İletişim problemi yaşadınız mı? (Konuşma, kendini ifade etme, yanlış anlama vb.)
Yanlış otobüse bindiniz mi? Yanlış bir yere gittiniz mi? Kayboldunuz mu?
Restoranda sipariş problemi yaşadınız mı?
Bir şey kaybettiniz mi? (Cüzdan, pasaport, evrak vb.)

Olay nerede oldu?
Yanınızda kimler vardı?
Olay ne?
Olay ne zamandı?
Nasıl hissettiniz?

Şekil 11:Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 4. Ünite B Bölümü Konuşma Etkinliği

Yılmaz ve diğ., **Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2**, (İstanbul: Kültür Sanat Basımevi, 2020), 69'dan alınmıştır.

4. ünite B bölümü konuşma etkinliğinde yer alan *"Türkiye'ye geldikten sonra ilginç bir olay yaşadınız mı?"* sorusu konunun gerçek hayattan alınmış olduğunu göstermektedir.. Bu sebeple bu etkinliğin konusu, görev odaklı yaklaşım görevlerinin konularına uygundur.

"Sınıfta ikili ya da üçlü gruplar oluşturalım. Türkiye'ye geldikten sonra ilginç bir olay yaşadınız mı? Arkadaşlarımıza anlatalım. Gruptaki arkadaşlarımızı dinleyelim ve detayları soralım. En ilginç hikâyeyi sınıf arkadaşlarımızla paylaşalım. Aşağıdaki soruları kullanabilirsiniz." Bu bilgilendirme yazısı görevin nasıl yapılacağı hakkında malumat vermektedir. Bu da etkinliğin görev öncesi aşamasına uygun olduğunu göstermektedir.

Görev döngüsü aşamasında görev yapılır ve görev yapılırken şu sorulara cevap verilmesi istenmektedir:

"İletişim problemi yaşadınız mı? (Konuşma, kendini ifade etme, yanlış anlama vb.)"

"Yanlış otobüse bindiniz mi? Yanlış bir yere gittiniz mi? Kayboldunuz mu?"

"Restoranda sipariş problemi yaşadınız mı?"

"Bir şey kaybettiniz mi? (Cüzdan, pasaport, evrak vb.)"

Fakat görev yapıldıktan sonra bir plan oluşturma ve sonuçlar ilgili bir rapor yazma kısmı bulunmadığından bu bölümlere uygun değildir. Kısaca ifade etmek gerekirse etkinlik görev döngüsü aşamasına kısmen uygundur.

İnceleme ve uygulama bölümlerinin olmadığı bu etkinlik, dile odaklanma aşamasına uymamaktadır. Çünkü hedef dil gramerini ve anlamını inceleme bölümü, bu grameri ve manaları tekrar etmek için uygulama bölümü bu etkinlikte yoktur.

Son olarak *"Bir şey kaybettiniz mi? (Cüzdan, pasaport, evrak vb.)"* gibi gerçek hayatta da başımıza gelebilecek bir sorunun çözümü, tartışma ve fikir alışverişi kullanılarak yapılabileceği için sorun (problem) çözme görevine uygundur.

4.1.12. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 4. Ünite C Bölümü Konuşma Etkinliğinin Görev Odaklı Yaklaşıma Göre İncelenmesi ve Değerlendirilmesi

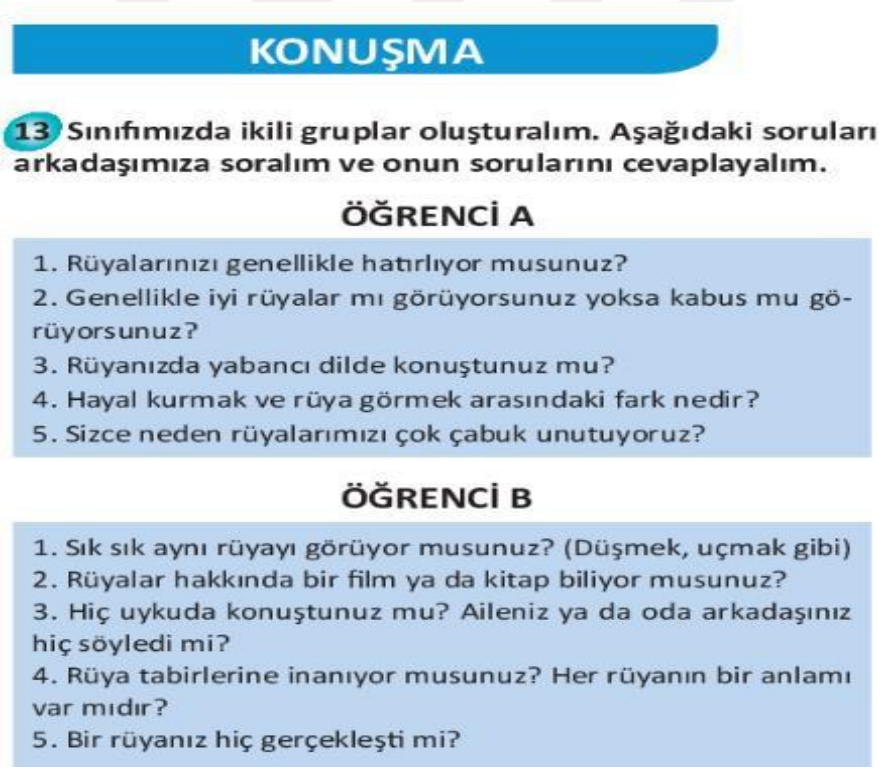

KONUŞMA

13 Sınıfımızda ikili gruplar oluşturalım. Aşağıdaki soruları arkadaşımıza soralım ve onun sorularını cevaplayalım.

ÖĞRENCİ A

1. Rüyalarınızı genellikle hatırlıyor musunuz?
2. Genellikle iyi rüyalar mı görüyorsunuz yoksa kabus mu görüyorsunuz?
3. Rüyanızda yabancı dilde konuştunuz mu?
4. Hayal kurmak ve rüya görmek arasındaki fark nedir?
5. Sizce neden rüyalarımızı çok çabuk unutuyoruz?

ÖĞRENCİ B

1. Sık sık aynı rüyayı görüyor musunuz? (Düşmek, uçmak gibi)
2. Rüyalar hakkında bir film ya da kitap biliyor musunuz?
3. Hiç uykuda konuştunuz mu? Aileniz ya da oda arkadaşınız hiç söyledi mi?
4. Rüya tabirlerine inanıyor musunuz? Her rüyanın bir anlamı var mıdır?
5. Bir rüyanız hiç gerçekleşti mi?

Şekil 12:Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 4. Ünite C Bölümü Konuşma Etkinliği

Yılmaz ve diğ., **Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2**, (İstanbul: Kültür Sanat Basımevi, 2020), 73'ten alınmıştır.

Konuşma etkinliği 4. Ünite C bölümünde yer almaktadır. *"Rüyalarınızı genellikle hatırlıyor musunuz? , Rüyanızda yabancı dilde konuştunuz mu? , Hiç uykuda*

konuştunuz mu? , Rüya tabirlerine inanıyor musunuz? , Bir rüyanız hiç gerçekleşti mi?" sorularının içeriklerinin gerçek yaşama ait oldukları görülmektedir. Bu da etkinliğin konusunun görev odaklı yaklaşım ile uyumlu olduğunu göstermektedir.

Görev çerçevesinin birinci aşaması görev öncesi aşamasındaki görevin nasıl yapılması gerektiği ile ilgili *"Sınıfımızda ikili gruplar oluşturalım. Aşağıdaki soruları arkadaşımıza soralım ve onun sorularını cevaplayalım."* yönergeleri bu etkinlikte bulunmaktadır. Bu yönergelerin etkinliğin görev öncesi aşamasına uygun olduğunu gösterir.

"Sık sık aynı rüyaları görüyor musunuz? , Genellikle iyi rüyalar mı görüyorsunuz yoksa kâbus mu görüyorsunuz? , Rüyalarınızı genellikle hatırlıyor musunuz? , Rüyanızda yabancı dilde konuştunuz mu? , Hiç uykuda konuştunuz mu? , Rüya tabirlerine inanıyor musunuz? , Bir rüyanız hiç gerçekleşti mi?" sorularının sorulması bize görevin yapıldığını gösterir bu durum da görev döngüsü aşamasında görevin gerçekleşmesi kısmının uygulandığını ifade eder. Fakat planlama ve raporlama aşamalarına uygun olacak herhangi bir ifade yer almamaktadır. Bu nedenle görev döngüsü aşamasına kısmen uygundur diyebiliriz.

Etkinlikte dile odaklanma aşamasına uygun kısım ve bu aşamanın alt bölümleri olan inceleme, uygulama aşamalarına uygun bir ifade yer almamaktadır.

Görev türlerinden kişisel deneyimleri paylaşma görevlerine uygundur. Çünkü etkinlikte yer alan "*Rüyalarınızı hatırlıyor musunuz? , Genellikle iyi rüyalar mı görüyorsunuz yoksa kâbus mu görüyorsunuz? , Rüyanızda yabancı dide konuştunuz mu? , Sizce neden rüyalarımızı çok çabuk unutuyoruz? , Sık sık aynı rüyayı görüyor musunuz? , Rüyalar hakkında bir film ya da kitap biliyor musunuz? , Hiç uykuda konuştunuz mu? , Rüya tabirlerine inanıyor musunuz? , Bir rüyanız hiç gerçekleşti mi?"* bu soruların cevapları kişisel bilgi ve görüş içermektedir.

4.1.13. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 5. Ünite A Bölümü Konuşma Etkinliğinin Görev Odaklı Yaklaşıma Göre İncelenmesi ve Değerlendirilmesi

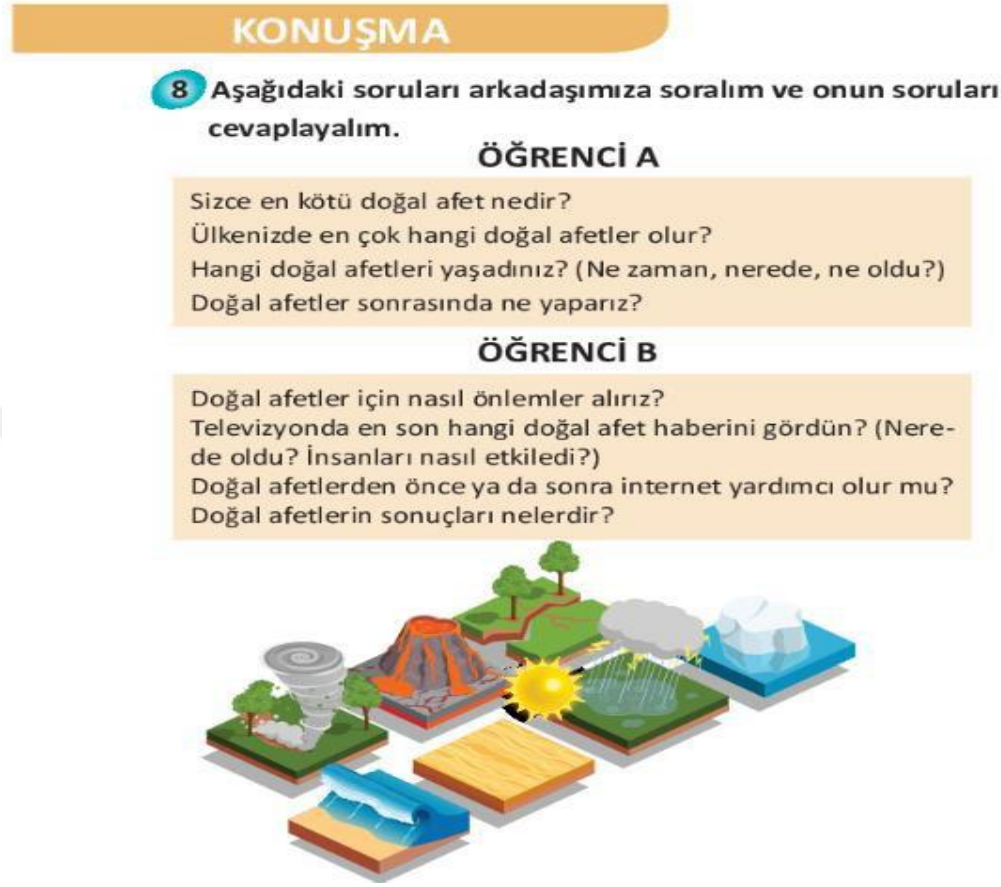

KONUŞMA

8 Aşağıdaki soruları arkadaşımıza soralım ve onun sorularını cevaplayalım.

ÖĞRENCİ A

Sizce en kötü doğal afet nedir?
Ülkenizde en çok hangi doğal afetler olur?
Hangi doğal afetleri yaşadınız? (Ne zaman, nerede, ne oldu?)
Doğal afetler sonrasında ne yaparız?

ÖĞRENCİ B

Doğal afetler için nasıl önlemler alırız?
Televizyonda en son hangi doğal afet haberini gördün? (Nerede oldu? İnsanları nasıl etkiledi?)
Doğal afetlerden önce ya da sonra internet yardımcı olur mu?
Doğal afetlerin sonuçları nelerdir?

Şekil 13:Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 5. Ünite A Bölümü Konuşma Etkinliği

---

Yılmaz ve diğ., **Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2**, (İstanbul: Kültür Sanat Basımevi, 2020), 84'ten alınmıştır.

Etkinlik, içerik bakımından gerçek hayatla ilişkilidir. Doğal afetler konusu herkesin hayatını etkileyen bir konu olduğu için 5. Ünite A bölümü konuşma etkinliği konu bakımından görev odaklı yaklaşıma uygundur.

Görevin nasıl yapılacağı *"Aşağıdaki soruları arkadaşımıza soralım ve onun sorularını cevaplayalım."* cümlesinde yazılı olduğu için görev öncesi aşamaya uygundur.

Görev *"Sizce en kötü doğal afet nedir? , Ülkenizde en ok hangi doğal afetler olur? , Hangi doğal afetleri yaşadınız? , Doğal afetler sonrasında ne yaparız? , Doğal afetler için nasıl önlemler alırız? , Doğal afetlerin sonuçları nelerdir?"* gibi sorulara

cevap verilerek gerçekleştirileceği için görev döngüsünün bu kısmına uygundur. Ancak planlama ve raporlama bölümlerine uygun bir ifadeye rastlanmamıştır. Çünkü planlamada etkinlik sonuçları planlanır ve raporlamada etkinliğe dair bir rapor hazırlanır. Bu bilgiler doğrultusunda etkinliğin görev döngüsüne kısmen uygun olduğu söylenebilir.

Son aşama olan dile odaklanma aşamasının inceleme ve uygulama alt bölümlerinde dil yapıları, anlamlar incelenir ve daha iyi anlaşılması için ek olarak pekiştirme etkinlikleri uygulanır. Bu etkinlikte, bu açıklamaya uygun bir ifade yer almadığı için dile odaklanma aşamasına uygun değildir.

Kişisel deneyimler paylaşma görevleri ile uyumludur. Çünkü *"Sizce en kötü doğal afet nedir? , Ülkenizde en ok hangi doğal afetler olur? , Hangi doğal afetleri yaşadınız? , Doğal afetler sonrasında ne yaparız? , Doğal afetler için nasıl önlemler alırız? , Televizyonda en son hangi doğal afet haberini gördün? , Doğal afetlerden önce ya da sonra internet yardımcı olur mu? , Doğal afetlerin sonuçları nelerdir?"* sorularına verilecek cevaplar kişisel, bireysel bilgileri, görüşleri ve duyguları içermektedir.

4.1.14. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 5. Ünite B Bölümü Konuşma Etkinliğinin Görev Odaklı Yaklaşıma Göre İncelenmesi ve Değerlendirilmesi

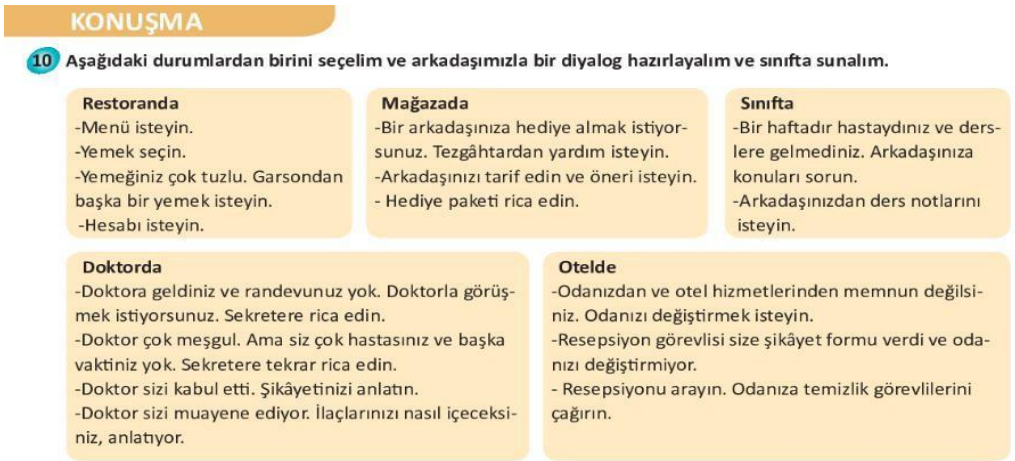

KONUŞMA

10 Aşağıdaki durumlardan birini seçelim ve arkadaşımızla bir diyalog hazırlayalım ve sınıfta sunalım.

Restoranda
-Menü isteyin.
-Yemek seçin.
-Yemeğiniz çok tuzlu. Garsondan başka bir yemek isteyin.
-Hesabı isteyin.

Mağazada
-Bir arkadaşınıza hediye almak istiyorsunuz. Tezgâhtardan yardım isteyin.
-Arkadaşınızı tarif edin ve öneri isteyin.
- Hediye paketi rica edin.

Sınıfta
-Bir haftadır hastaydınız ve derslere gelmediniz. Arkadaşınıza konuları sorun.
-Arkadaşınızdan ders notlarını isteyin.

Doktorda
-Doktora geldiniz ve randevunuz yok. Doktorla görüşmek istiyorsunuz. Sekretere rica edin.
-Doktor çok meşgul. Ama siz çok hastasınız ve başka vaktiniz yok. Sekretere tekrar rica edin.
-Doktor sizi kabul etti. Şikâyetinizi anlatın.
-Doktor sizi muayene ediyor. İlaçlarınızı nasıl içeceksiniz, anlatıyor.

Otelde
-Odanızdan ve otel hizmetlerinden memnun değilsiniz. Odanızı değiştirmek isteyin.
-Resepsiyon görevlisi size şikâyet formu verdi ve odanızı değiştirmiyor.
- Resepsiyonu arayın. Odanıza temizlik görevlilerini çağırın.

Şekil 14:Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 5. Ünite B Bölümü Konuşma Etkinliği

Yılmaz ve diğ., **Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2**, (İstanbul: Kültür Sanat Basımevi, 2020), 88'den alınmıştır.

5. ünite B bölümü konuşma etkinliğinde beş mekanda geçen ve bir problemin çözüleceği diyaloglar hazırlanması istenmektedir. Örneğin, *"Restoranda menü isteyin, yemek seçin. Yemeğiniz çok tuzlu. Garsondan başka bir yemek isteyin. Hesabı isteyin."* gibi günlük hayatta herkesin yaşayabileceği bir durum vardır. Bu da etkinliğin konusunun gerçek yaşamdan alındığını göstermektedir.

"Aşağıdaki durumlardan birini seçelim ve arkadaşımızla bir diyalog hazırlayalım ve sınıfta sunalım." ifadesi etkinliğin nasıl yapılacağını anlatmaktadır. Bu da, bu etkinliğin görev öncesi aşamasına uygun olduğunu göstermektedir.

"*Doktorda:*

-Doktora geldiniz ve randevunuz yok. Doktorla görüşmek istiyorsunuz. Sekretere rica edin.

-Doktor çok meşgul. Ama siz çok hastasınız ve başka vaktiniz yok. Sekretere tekrar rica edin.

-Doktor sizi kabul etti şikâyetinizi anlatın.

-Doktor sizi muayene ediyor. İlaçlarınızı nasıl içeceksiniz, anlatıyor."

Bu bilgilendirmede etkinliğin yapılışı yer almaktadır. Bu da bu etkinliğin gerçekleştirileceğini gösterir. Yani etkinlik, görev döngüsü aşamasının görevin gerçekleştirilme kısmına uygundur. Etkinliğin planlaması ve raporlaması hakkında bir bilgi yer almamaktadır. Bu sebeple görev döngüsünün planlama ve raporlama bölümlerine uymamaktadır. Yani konuşma etkinliği görev döngüsüne kısmen uygundur.

Konuşma etkinliği bitirildikten sonra anlamların ve dil yapılarının araştırıldığı bir inceleme bölümü, gramerin ve mananın tekrar edildiği uygulama bölümü yoktur. Etkinlik, dile odaklanma aşaması olan son aşamaya uygun değildir.

"Otelde:

-Odanızda ve otel hizmetlerinden memnun değilsiniz. Odanızı değiştirmek isteyin.

-Resepsiyon görevlisi size şikâyet formu verdi ve odanızı değiştirmiyor.

-Resepsiyonu arayın. Odanıza temizlik görevlilerini çağırın." ifadesi gerçek hayatta karşılaşılabilecek bir sorundur. Bu nedenle konuşma etkinliği, görev türlerinden sorun (problem) çözme görevlerinin içinde yer almaktadır.

4.1.15. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı-A2 5. Ünite C Bölümü Konuşma Etkinliğinin Görev Odaklı Yaklaşıma Göre İncelenmesi ve Değerlendirilmesi

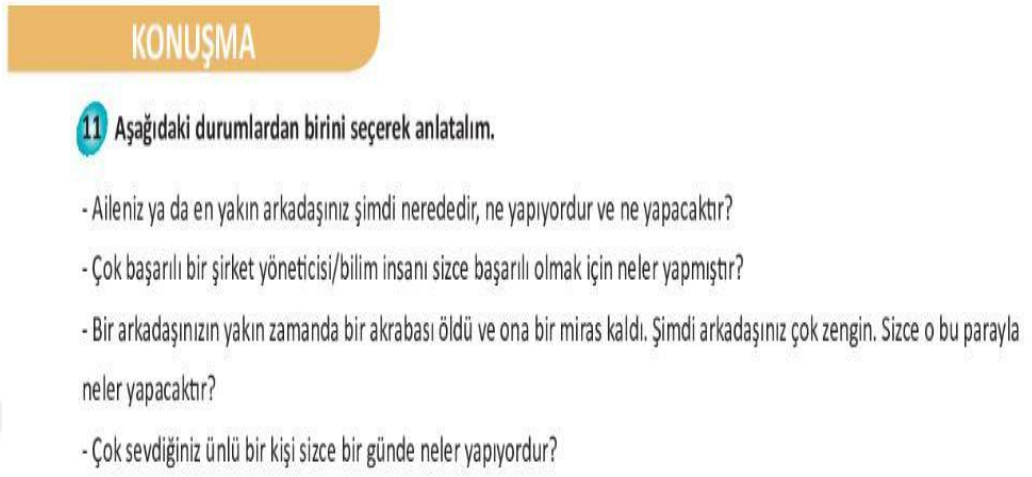
KONUŞMA

11 Aşağıdaki durumlardan birini seçerek anlatalım.

- Aileniz ya da en yakın arkadaşınız şimdi nerededir, ne yapıyordur ve ne yapacaktır?
- Çok başarılı bir şirket yöneticisi/bilim insanı sizce başarılı olmak için neler yapmıştır?
- Bir arkadaşınızın yakın zamanda bir akrabası öldü ve ona bir miras kaldı. Şimdi arkadaşınız çok zengin. Sizce o bu parayla neler yapacaktır?
- Çok sevdiğiniz ünlü bir kişi sizce bir günde neler yapıyordur?

Şekil 15:Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 5. Ünite C Bölümü Konuşma Etkinliği

Yılmaz ve diğ., **Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2**, (İstanbul: Kültür Sanat Basımevi, 2020), 91'den alınmıştır.

Etkinliğin konusu *"Aileniz ya da en yakın arkadaşınız şimdi nerededir? , Çok başarılı bir şirket yöneticisi/bilim insanı sizce başarılı olmak için neler yapmıştır? , Bir arkadaşınızın yakın zaman da bir akrabası öldü ve ona bir miras kaldı, şimdi o zengin. Sizce o bu parayla neler yapacaktır? , Çok sevdiğiniz ünlü bir kişi sizce bir günde neler yapıyordur?"* durumlarında da görüldüğü üzere gerçek yaşamla ilişkilidir. Yani etkinliğin konusu görev odaklı yaklaşıma uygundur.

Konuşma etkinliği, görev çerçevesinin birinci aşaması olan görev öncesine *"Aşağıdaki durumlardan birini seçerek anlatalım."* cümlesi ile uymuştur.

"Aileniz ya da en yakın arkadaşınız şimdi nerededir? , Çok başarılı bir şirket yöneticisi/bilim insanı sizce başarılı olmak için neler yapmıştır? , Bir arkadaşınızın yakın zaman da bir akrabası öldü ve ona bir miras kaldı, şimdi o zengin. Sizce o bu parayla neler yapacaktır? , Çok sevdiğiniz ünlü bir kişi sizce bir günde neler yapıyordur?" sorularına cevap verilerek etkinlik gerçekleştirilir. Yani etkinlik, görev döngüsü aşamasının görevin gerçekleştirilmesi kısmıyla uyumludur. Görevin planlanmasını içeren planlama bölümü ile ilgili ve etkinlik bitirildiğinde rapor

hazırlanmasını içeren raporlama bölümü ile ilgili bir bilgi bulunmamaktadır. Bu sebeple etkinlik, görev döngüsü aşamasına kısmen uygun denilebilir.

Konuşma etkinliği, dile odaklanma aşamasına, inceleme bölümüne ve uygulama bölümüne uygun değildir. Çünkü etkinlikte, gramer incelemesi ve anlam incelemesi ya da bu incelemelerin pekiştirilip uygulanmasına dair bir ibare bulunmamaktadır.

Etkinlikte *"Aileniz ya da en yakın arkadaşınız şimdi nerededir? , Çok başarılı bir şirket yöneticisi/bilim insanı sizce başarılı olmak için neler yapmıştır? , Bir arkadaşınızın yakın zaman da bir akrabası öldü ve ona bir miras kaldı, şimdi o zengin. Sizce o bu parayla neler yapacaktır? , Çok sevdiğiniz ünlü bir kişi sizce bir günde neler yapıyordur?"* soruların içeriği ve verilecek cevapların bireysel olması sebebiyle görev türlerinden kişisel deneyimleri paylaşma görevleriyle uyum sağlamıştır. Çünkü kişisel deneyimleri paylaşma görevlerinde öğrenenler kendilerine, ailelerine, arkadaşlarına vb. dair bilgileri aktarmaktadırlar.

4.1.16. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 6. Ünite A Bölümü Konuşma Etkinliğinin Görev Odaklı Yaklaşıma Göre İncelenmesi ve Değerlendirilmesi

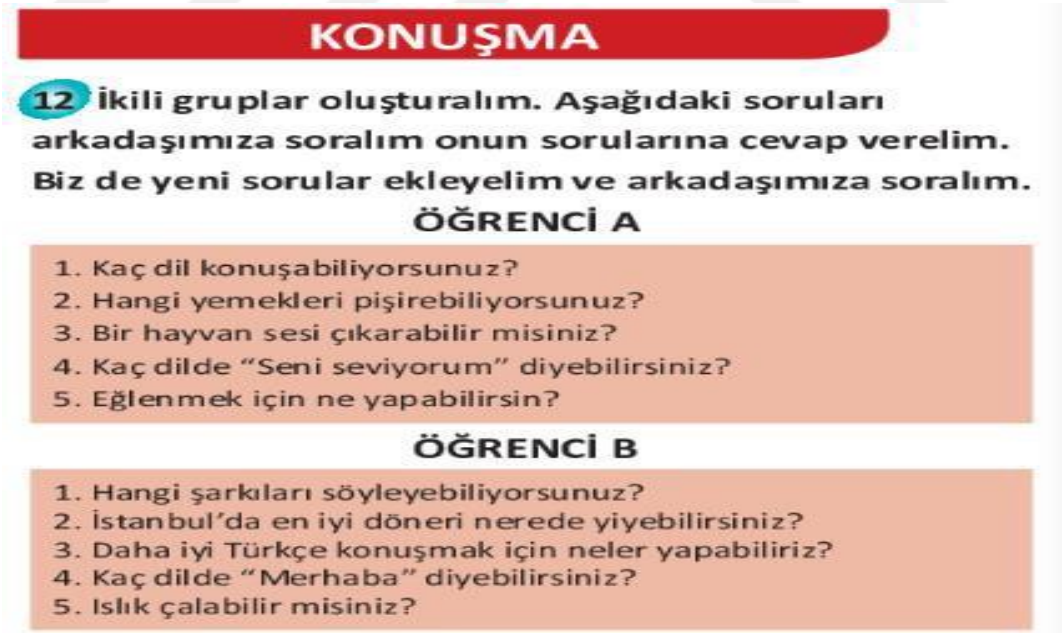

KONUŞMA

12 İkili gruplar oluşturalım. Aşağıdaki soruları arkadaşımıza soralım onun sorularına cevap verelim. Biz de yeni sorular ekleyelim ve arkadaşımıza soralım.

ÖĞRENCİ A

1. Kaç dil konuşabiliyorsunuz?
2. Hangi yemekleri pişirebiliyorsunuz?
3. Bir hayvan sesi çıkarabilir misiniz?
4. Kaç dilde "Seni seviyorum" diyebilirsiniz?
5. Eğlenmek için ne yapabilirsin?

ÖĞRENCİ B

1. Hangi şarkıları söyleyebiliyorsunuz?
2. İstanbul'da en iyi döneri nerede yiyebilirsiniz?
3. Daha iyi Türkçe konuşmak için neler yapabiliriz?
4. Kaç dilde "Merhaba" diyebilirsiniz?
5. Islık çalabilir misiniz?

Şekil 16:Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 6. Ünite A Bölümü Konuşma Etkinliği

Yılmaz ve diğ., **Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2**, (İstanbul: Kültür Sanat Basımevi, 2020), 101'den alınmıştır.

Konuşma etkinliği içerisinde yer alan *"Kaç dil konuşabiliyorsunuz? , Hangi yemekleri pişirebiliyorsunuz? , İstanbul'da en iyi döneri nerede yiyebilirsiniz? , Kaç dilde 'Seni seviyorum' diyebilirsiniz? , Islık çalabilir misiniz?"* gibi sorular genellikle gerçek yaşamda karşılığı olan sorulardır. Bu durum etkinliğin konu bakımından görev odaklı yaklaşıma uygun olduğunu göstermektedir.

Görev öncesi aşamasına uygundur. Çünkü etkinlikte neler yapılacağı *"İkili gruplar oluşturalım. Aşağıdaki soruları arkadaşımıza soralım, onun sorularına cevap verelim. Biz de yeni sorular ekleyelim ve arkadaşlarımıza soralım."* ifadesi ile verilmiştir.

Etkinlikte iki grup için ayrı sorular vardır. Bu sorular öğrenciler tarafından karşılıklı sorulup cevapları alınır. Bu sorular A Grubu için *"Kaç dil konuşabiliyorsunuz? , Hangi yemekleri pişirebiliyorsunuz? ,Bir hayvan sesi çıkarabilir misiniz? , Kaç dilde 'Seni seviyorum' diyebilirsiniz? , Eğlenmek için ne yapabilirsiniz?"* şeklindedir. B Grubu için *"Hangi şarkıları söyleyebiliyorsunuz? , İstanbul'da en iyi döneri nerede yiyebilirsiniz? , Daha iyi Türkçe konuşmak için neler yapabiliriz? , Kaç dilde 'Merhaba' diyebilirsiniz? , Islık çalabilir misiniz?"* soruları mevcuttur. Bu sorulara verilen cevaplarla etkinlik gerçekleştirilir. On altıncı konuşma etkinliği, görev döngüsünün görevi gerçekleştirilme kısmına uygundur. Planlama bölümünde görevin sunumunun planlanması ve raporlama bölümünde sonuçların raporlanması yer almaktadır. Etkinlikte bu koşulları sağlayan bir ifade bulunmamaktadır yani bu etkinlik görev döngüsü aşamasına kısmen uygundur.

Bu etkinlik bitirildiğinde dil yapılarının inceleneceği ve pekiştirileceği ilave bir kısım yer almamaktadır. Bundan yola çıkarak etkinliğin dile odaklanma aşamasına ve bu aşamanın alt bölümleri olan inceleme bölümüne, uygulama bölümüne uygun olmadığı söylenebilir.

"Kaç dil konuşabiliyorsunuz? , Hangi yemekleri pişirebiliyorsunuz? ,Bir hayvan sesi çıkarabilir misiniz? , Kaç dilde 'Seni seviyorum' diyebilirsiniz? , Eğlenmek için ne yapabilirsiniz? , Hangi şarkıları söyleyebiliyorsunuz? , İstanbul'da en iyi döneri nerede yiyebilirsiniz? , Daha iyi Türkçe konuşmak için neler yapabiliriz? , Kaç dilde 'Merhaba' diyebilirsiniz? , Islık çalabilir misiniz?" soruları kişisel bilgilere, deneyimlere, duygulara ve düşüncelere cevap arayan sorulardır. Bu nedenle etkinlik, kişisel deneyimleri paylaşma görevlerinin içinde yer almaktadır.

4.1.17. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 6. Ünite B Bölümü Konuşma Etkinliğinin Görev Odaklı Yaklaşıma Göre İncelenmesi ve Değerlendirilmesi

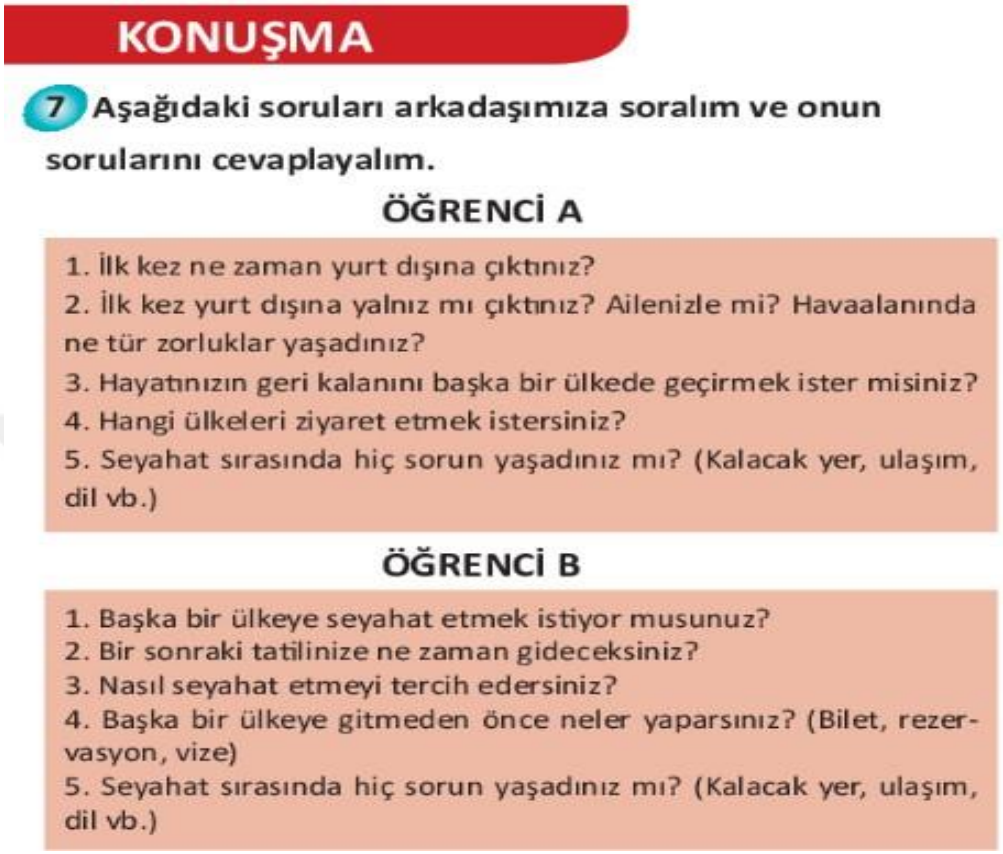

KONUŞMA

7 Aşağıdaki soruları arkadaşımıza soralım ve onun sorularını cevaplayalım.

ÖĞRENCİ A

1. İlk kez ne zaman yurt dışına çıktınız?
2. İlk kez yurt dışına yalnız mı çıktınız? Ailenizle mi? Havaalanında ne tür zorluklar yaşadınız?
3. Hayatınızın geri kalanını başka bir ülkede geçirmek ister misiniz?
4. Hangi ülkeleri ziyaret etmek istersiniz?
5. Seyahat sırasında hiç sorun yaşadınız mı? (Kalacak yer, ulaşım, dil vb.)

ÖĞRENCİ B

1. Başka bir ülkeye seyahat etmek istiyor musunuz?
2. Bir sonraki tatilinize ne zaman gideceksiniz?
3. Nasıl seyahat etmeyi tercih edersiniz?
4. Başka bir ülkeye gitmeden önce neler yaparsınız? (Bilet, rezervasyon, vize)
5. Seyahat sırasında hiç sorun yaşadınız mı? (Kalacak yer, ulaşım, dil vb.)

Şekil 17:Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 6. Ünite B Bölümü Konuşma Etkinliği

---

Yılmaz ve diğ., **Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2**, (İstanbul: Kültür Sanat Basımevi, 2020), 104'ten alınmıştır.

6. ünitenin B bölümünde yer alan konuşma etkinliği içeriğindeki *"İlk kez ne zaman yurt dışına çıktınız? , Hangi ülkeleri ziyaret etmek istersiniz? , Bir sonraki tatilinize ne zaman gideceksiniz? , Başka bir ülkeye gitmeden önce neler yaparsınız? , Seyahat sırasında hiç sorun yaşadınız mı?"* gibi sorular konu bakımından gerçek hayata hitap etmektedir. Bu da bu etkinliğin konu bakımından görev odaklı yaklaşıma uygun olduğunu göstermektedir.

Görev öncesi aşamasına uygundur. Çünkü etkinlikte ne yapılacağı *"Aşağıdaki soruları arkadaşımıza soralım ve onun sorularını cevaplayalım."* yönerge cümlesiyle verilmiştir.

Etkinlikte iki ayrı soru grubu vardır. Bu sorular öğrenciler tarafından karşılıklı sorulup cevapları alınır. Birinci soru grubu için sorular *"İlk kez ne zaman yurt dışına çıktınız? , İlk kez yurt dışına yalnız mı çıktınız? , Hayatınızın geri kalanını başka bir ülkede geçirmek ister misiniz? , Hangi ülkeleri seyahat etmek istersiniz? , Seyahat sırasında hiç sorun yaşadınız mı?"* şeklindedir. İkinci soru grubunda *"Başka bir ülkeye seyahat etmek istiyor musunuz? , Bir sonraki tatilinize ne zaman gideceksiniz? , Nasıl seyahat etmeyi tercih edersiniz? , Başka bir ülkeye gitmeden önce neler yaparsınız? , Seyahat sırasında hiç sorun yaşadınız mı?"* soruları mevcuttur. Bu sorulara verilen cevaplarla etkinlik gerçekleştirilir. Bu konuşma etkinliği, görev döngüsünün görevi gerçekleştirilme kısmına uygundur. Planlama bölümünde görevin sunumunun planlanması ve raporlama bölümünde sonuçların raporlanması yer almaktadır. Etkinlikte bu koşulları sağlayan bir ifade bulunmamaktadır yani bu etkinlik görev döngüsü aşamasına kısmen uygundur.

Bu etkinlik bitirildiğinde dil yapılarının inceleneceği ve pekiştirileceği ilave bir kısım yer almamaktadır. Bundan yola çıkarak etkinliğin dile odaklanma aşamasına ve bu aşamanın alt bölümleri olan inceleme bölümüne, uygulama bölümüne uygun olmadığı söylenebilir.

Görev türlerinden kişisel deneyimleri paylaşma görevlerine uygundur. Çünkü bu etkinlikte *"İlk kez ne zaman yurt dışına çıktınız? , İlk kez yurt dışına yalnız mı çıktınız? , Hayatınızın geri kalanını başka bir ülkede geçirmek ister misiniz? , Hangi ülkeleri seyahat etmek istersiniz? , Seyahat sırasında hiç sorun yaşadınız mı? , Başka bir ülkeye seyahat etmek istiyor musunuz? , Bir sonraki tatilinize ne zaman gideceksiniz? , Nasıl seyahat etmeyi tercih edersiniz? , Başka bir ülkeye gitmeden önce neler yaparsınız? , Seyahat sırasında hiç sorun yaşadınız mı?"* gibi cevabı kişisel bilgiler ve tecrübeler olan sorular sorulmaktadır.

4.1.18. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 6. Ünite C Bölümü Konuşma Etkinliğinin Görev Odaklı Yaklaşıma Göre İncelenmesi ve Değerlendirilmesi

KONUŞMA

10 Sizin ülkenizdeki ayaküstü yiyecekler neler? Ayaküstü yemekler hakkında ne düşünüyorsunuz?

11 Aşağıdaki yiyeceklerin hangilerini biliyorsunuz? Bu yiyeceklerin hangilerini denediniz?

12 Aşağıdaki soruları arkadaşımıza soralım ve onun sorularına cevap verelim.

ÖĞRENCİ A

1. Daha önce ayaküstü yiyeceklerden yedin mi?
2. Senin ülkende ayaküstü yiyecekler var mı? Bunlardan birini anlatır mısın?
3. Türkiye'de yukarıdaki yiyeceklerden hangisini en sık görüyorsun?

ÖĞRENCİ B

1. İnsanlar senin ülkendeki hangi ayaküstü yiyecekleri daha çok tercih eder?
2. İnsanlar neden ayaküstü yiyecekler yer?
3. Ayaküstü yiyecekler sağlık için zararlı mı?

Şekil 18:Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2 6. Ünite C Bölümü Konuşma Etkinliği

Yılmaz ve diğ., **Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2**, (İstanbul: Kültür Sanat Basımevi, 2020), 109'dan alınmıştır.

Kitabın son konuşma etkinliği olan 6. Ünite C bölümü konuşma etkinliği, *ayaküstü yiyeceklerden* bahsederek konusunu günlük yaşamdan almıştır. Ayrıca "*Ayaküstü yiyecekler sağlık için zararlı mı? , Senin ülkende ayaküstü yiyecekler var mı?"* gibi sorular da yine gerçek yaşamla ilişkilidir. Bu sebeple görev odaklı yaklaşıma konu açısından uygundur.

"Sizin ülkenizdeki ayaküstü yiyecekler neler? Ayaküstü yemekler hakkında ne düşünüyorsunuz?" , "Aşağıdaki yiyeceklerin hangilerini biliyorsunuz? Bu yiyeceklerin hangilerini denediniz?" , "Aşağıdaki soruları arkadaşımıza soralım ve onun sorularına cevap verelim." yönergeleri bize etkinliğin nasıl yapılacağını anlatmaktadır. Bu bilgilere dayanarak etkinliğin görev öncesi aşamasına uygun olduğunu söyleyebiliriz.

Etkinlikte yer alan yemek fotoğrafları ve iki gruba ayrılmış *"Daha önce ayaküstü yiyeceklerden yedin mi? , Senin ülkende ayaküstü yiyecekler var mı? , Türkiye'de yukarıdaki yiyeceklerden hangisini en sık görüyorsun? , İnsanlar senin ülkendeki hangi ayaküstü yiyecekleri daha çok tercih eder? , İnsanlar neden ayaküstü yiyecekler yer? , Ayaküstü yiyecekler sağlık için zararlı mı?"* soruları etkinliğin yapılmasına yardımcı olur. Bu da etkinliğin gerçekleştirileceğini gösterir. Bu durumda etkinlik görev döngüsünün etkinliğin yapıldığı bölümüne uygundur. Fakat sunumun planlandığı planlama bölümüne ve rapor hazırlanan raporlama bölümüne uygun değildir. Yani etkinlik görev döngüsü bölümüne kısmen uygundur.

Son aşama olan dile odaklanma aşamasının inceleme ve uygulama alt bölümlerinde dil yapıları, anlamlar incelenir ve daha iyi anlaşılması için ek olarak pekiştirme etkinlikleri uygulanır. Bu etkinlikte, bu açıklamaya uygun bir ifade yer almadığı için dile odaklanma aşamasına uygun değildir.

Görev türlerinden kişisel deneyimleri paylaşma görevlerine uygundur. Çünkü *"Daha önce ayaküstü yiyeceklerden yedin mi? , Türkiye'de yukarıdaki yiyeceklerden hangisini en sık görüyorsun? , Ayaküstü yiyecekler sağlık için zararlı mı?"* soruları öğrencilerin bireysel fikirlerini almak için ve tecrübelerini öğrenmek için sorulmuştur.

4.2. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Kitabı A2 Konuşma Etkinliklerinin Görev Odaklı Yaklaşıma Konu Bakımından Uygunluğu

Konuşma etkinlikleri ilk olarak konularına göre incelenmiştir. Görev odaklı yaklaşımda konular gerçek hayattan alınmaktadır. Bu bölümde yapılan incelemeler sonucunda konuların görev odaklı yaklaşıma uygunluk durumu tablo haline getirilmiştir. Etkinlikler görev odaklı yaklaşımın konularına uygunsa "+" işaretiyle, uygun değilse "-" işaretiyle gösterilmiştir.

Tablo 3: Konuşma Etkinliklerinin Görev Odaklı Yaklaşıma Konu Bakımından Uygunluk Durumu

Etkinlik Adı	***Görev Odaklı Yaklaşım Konularına Uygun***	***Görev Odaklı Yaklaşım Konularına Uygun Değil***
1.Ünite A Bölümü Konuşma Etkinliği	+	
1.Ünite B Bölümü Konuşma Etkinliği	+	
1.Ünite C Bölümü Konuşma Etkinliği	+	

Tablo 3- devam

2.Ünite A Bölümü Konuşma Etkinliği	+	
2.Ünite B Bölümü Konuşma Etkinliği	+	
2.Ünite C Bölümü Konuşma Etkinliği	+	
3.Ünite A Bölümü Konuşma Etkinliği	+	
3.Ünite B Bölümü Konuşma Etkinliği	+	
3.Ünite C Bölümü Konuşma Etkinliği	+	
4.Ünite A Bölümü Konuşma Etkinliği	+	
4.Ünite B Bölümü Konuşma Etkinliği	+	
4.Ünite C Bölümü Konuşma Etkinliği	+	
5.Ünite A Bölümü Konuşma Etkinliği	+	
5.Ünite B Bölümü Konuşma Etkinliği	+	
5.Ünite C Bölümü Konuşma Etkinliği	+	
6.Ünite A Bölümü Konuşma Etkinliği	+	
6.Ünite B Bölümü Konuşma Etkinliği	+	
6.Ünite C Bölümü Konuşma Etkinliği	+	

4.3. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Kitabı A2 Konuşma Etkinliklerinde Willis'in Görev Çerçevesinin Varlığı

Etkinliklerde görev çerçevesi aşamalarının hangilerinin yer aldığı Tablo 4'te verilmiştir. Bu tabloda görev çerçevesi aşamaları ve aşamaların bölümleri, etkinlikte yer alıyorsa "+" işaretiyle, yer almıyorsa "-" işaretiyle gösterilmiştir.

Tablo 4: Konuşma Etkinliklerinde Görev Çerçevesinin Varlığı

Etkinlik Adı	*Görev Öncesi*	*Görev Döngüsü*			*Dile Odaklanma*	
		Görev	*Planlama*	*Raporlama*	*İnceleme*	*Uygulama*
1.Ünite A Bölümü Konuşma Etkinliği	+	+	-	-	-	-
1.Ünite B Bölümü Konuşma Etkinliği	+	+	-	-	-	-
1.Ünite C Bölümü Konuşma Etkinliği	+	+	-	-	-	-
2.Ünite A Bölümü Konuşma Etkinliği	+	+	-	-	-	-
2.Ünite B Bölümü Konuşma Etkinliği	+	+	-	-	-	-

Tablo 4- devam

2.Ünite C Bölümü Konuşma Etkinliği	+	+	-	-	-	-
3.Ünite A Bölümü Konuşma Etkinliği	+	+	-	-	-	-
3.Ünite B Bölümü Konuşma Etkinliği	+	+	-	-	-	-
3.Ünite C Bölümü Konuşma Etkinliği	+	+	-	-	-	-
4.Ünite A Bölümü Konuşma Etkinliği	+	+	-	-	-	-
4.Ünite B Bölümü Konuşma Etkinliği	+	+	-	-	-	-
4.Ünite C Bölümü Konuşma Etkinliği	+	+	-	-	-	-
5.Ünite A Bölümü Konuşma Etkinliği	+	+	-	-	-	-
5.Ünite B Bölümü Konuşma Etkinliği	+	+	-	-	-	-
5.Ünite C Bölümü Konuşma Etkinliği	+	+	-	-	-	-
6.Ünite A Bölümü Konuşma Etkinliği	+	+	-	-	-	-
6.Ünite B Bölümü Konuşma Etkinliği	+	+	-	-	-	-
6.Ünite C Bölümü Konuşma Etkinliği	+	+	-	-	-	-

4.4. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Kitabı A2 Konuşma Etkinliklerinin Görev Türlerine Uygunluğu

Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe kitabının A2 seviyesinde konuşma etkinliklerinin görev türlerinin hangisine ya da hangilerine uygun olduğu Tablo 5'te verilmiştir. Bu tabloya göre uygun olan görev türü veya türleri "+" işareti ile gösterilmiştir.

Tablo 5: Konuşma Etkinliklerinin Görev Türlerine Uygunluğu

Etkinlik Adı	*Listeleme Görevleri*	*Sıralama ve Ayırma Görevleri*	*Eşleştirme Görevleri*	*Karşılaştırma Görevleri*	*Sorun (Problem) Çözme Görevleri*	*Kişisel Deneyimleri Paylaşma Görevleri*	*Yaratıcı Görevler*
1.Ünite A Bölümü Konuşma Etkinliği					+		
1.Ünite B Bölümü Konuşma Etkinliği	+			+			

Tablo 5 – devam

1.Ünite C Bölümü Konuşma Etkinliği						+	
2.Ünite A Bölümü Konuşma Etkinliği				+			
2.Ünite B Bölümü Konuşma Etkinliği						+	
2.Ünite C Bölümü Konuşma Etkinliği			+			+	
3.Ünite A Bölümü Konuşma Etkinliği						+	
3.Ünite B Bölümü Konuşma Etkinliği					+		
3.Ünite C Bölümü Konuşma Etkinliği						+	
4.Ünite A Bölümü Konuşma Etkinliği						+	
4.Ünite B Bölümü Konuşma Etkinliği					+		
4.Ünite C Bölümü Konuşma Etkinliği						+	
5.Ünite A Bölümü Konuşma Etkinliği						+	
5.Ünite B Bölümü Konuşma Etkinliği					+		
5.Ünite C Bölümü Konuşma Etkinliği						+	
6.Ünite A Bölümü Konuşma Etkinliği						+	
6.Ünite B Bölümü Konuşma Etkinliği						+	
6.Ünite C Bölümü Konuşma Etkinliği						+	

5. SONUÇ VE TARTIŞMA

Bu çalışmada Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Kitabı A2'de yer alan konuşma etkinlikleri ilk olarak görev odaklı yaklaşım konularına uygunluğu incelenmiştir. Daha sonra görev çerçevesinin görev öncesi aşamasına, görev döngüsü aşamasına ve dile odaklanma aşamasına uygunluğu yorumlanmış ve incelenmiştir. Son olarak konuşma etkinliklerinin görev türlerinin hangisinin/hangilerinin içinde yer aldığı incelenmiştir.

Konuşma Etkinliklerinin Görev Odaklı Yaklaşımın Konularına Uygunluğu

Çalışmada yapılan incelemeler sonucunda inceleme nesnesi olan kitapta yer alan on sekiz konuşma etkinliğinin hepsinde konuların gerçek yaşamla ilgili olduğu ortaya konulmuştur.

1.ünitenin 1.konuşma etkinliğinde yol tarifi bulunmaktadır. 1.ünitenin 2.konuşma etkinliğinde çıkılacak bir tatil ile ilgili bilgiler istenmektedir. 1.ünitenin 3.konuşma etkinliği ise fiziksel ve kişisel özelliklerden bahsedilmesi istenmiştir. Tüm bu konular öğrenenlerin günlük hayatta karşılaşabilecekleri konulardır.

2.ünitenin 1.konuşma etkinliğinde meşhur insanların fotoğrafları verilerek sorular sorulmuştur. 2.ünitenin 2.konuşma etkinliğinde bir internet bloğu hakkında konuşmaları istenmektedir. 2.ünitenin 3.konuşma etkinliğinde güncel haber yazılarından yola çıkılarak konuşma etkinliği oluşturulmuştur. Bu etkinliklerin konularının da gerçek yaşamda karşılığı vardır.

3.ünitenin 1.konuşma etkinliği seçim, oy vermek, yönetim şekli, politika gibi konulardan oluşmaktadır. 3.ünitenin 2.konuşma etkinliğinde gezi planı bulunmaktadır. 3.ünitenin 3.konuşma etkinliğinde öğrenenlerin günlük hayatta yapacakları işler hakkında konuşma yapılması istenmektedir. Bu bilgilerden yola çıkarak 3.ünitenin etkinliklerinin de konularını gerçek yaşamdan aldığı görülmektedir.

4.ünitenin 1.konuşma etkinliğinde *"Bu sabah kahvaltı yaptın mı?"* gibi bir günde yapılabilecek aktivitelerle ilgili sorular yer almaktadır. 4.ünitenin 2.konuşma

etkinliğinde öğrenenlere Türkiye'ye geldikten sonra ilginç bir olay yaşayıp yaşamadıkları sorulmuştur. 4.ünitenin 3.konuşma etkinliğinde rüyalar ile ilgili konuşulması istenmektedir. Bu etkinliklere bakılacak olursa etkinliklerin konularının günlük hayattan alındığı görülmektedir.

5.ünitenin 1.konuşma etkinliğinde yer alan konu doğal afetlerle ilgilidir. 5.ünitenin 2.konuşma etkinliğinde ise restoran, mağaza, otel gibi mekânlarda karşılaşılabilecek problemlerin çözümü için konuşma yapılması istenmektedir. 5.ünitenin 3.konuşma etkinliğinde gerçek yaşamda olabilecek bazı durumlar hakkında konuşma yapılması istenmiştir. 5.ünitede de etkinlik konularının günlük hayattan alındığı ortaya konmuştur.

Son ünite olan 6.ünitenin 1. ve 2. konuşma etkinliğinde öğrenenlerin kişisel bilgileriyle ve deneyimleriyle ilgili konuşmaları istenmiştir. 6.ünitenin 3.konuşma etkinliğinde yani kitabın son konuşma etkinliğinde ise sokak yemekleriyle ilgili sorular yer almaktadır. Bu bilgiler bize kitabın son ünitesinin etkinliklerinin konularını gerçek yaşamdan aldığını göstermektedir.

Çalışmada yapılan yorumlar ve incelemeler sonucunda on sekiz konuşma etkinliğinin tümünün konularını gerçek yaşamdan aldığı ortaya konmuştur. Bu sebeple konuşma etkinliklerinin konularının görev odaklı yaklaşım konularına uygun olduğu belirlenmiştir.

Göçer ve Karadağ (2018)'ın yaptığı çalışmada, öğrenenlere konularını gerçek yaşamdan alan, dili günlük hayata uygun görevler verilmiştir. Öğrenenler, bu görevleri gerçekleştirirken rahat, özgüvenli ve dili etkin şekilde kullanan bireyler haline gelmişlerdir. Göçer ve Karadağ (2018)'ın çalışmasında görevlerin konularını günlük yaşamdan alması ve araştırmadaki konuşma etkinliklerinin tamamının konularını gerçek hayattan alması benzerlik göstermektedir.

Konuşma Etkinliklerinin Görev Öncesi Aşamasına Uygunluğu

Kitapta bulunan on sekiz konuşma etkinliğinin tümünde etkinliğin nasıl yapılacağı ile ilgili bilgilendirmeler yer almaktadır. Bu nedenle konuşma etkinliklerinin tamamında görev öncesi aşamasının bulunduğu ve etkinliklerin görev öncesi aşamasına uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

Rebehan (2019) Yeni Hitit 1-2-3 kitaplarında konuşma etkinliklerini incelemiştir. Etkinliklerin nasıl yapılacağına dair bilgilendirmelerden yola çıkarak etkinliklerde görev öncesi aşamasının bulunduğunu ortaya koymuştur. Rebahan (2019)'ın yaptığı çalışmada ortaya koyduğu sonuçlar ile araştırmada çıkan sonuçlar, bu noktada benzerlik göstermektedir.

Konuşma Etkinliklerinin Görev Döngüsü Aşamasına Uygunluğu

Kitapta yer alan on sekiz konuşma etkinliğinde, görevin gerçekleştirildiği görev bölümünün bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada incelenen konuşma etkinliklerinde sunum planlaması yapılmadığı ve sunumların raporlanmadığı görülmüştür. Bu nedenle etkinliklerde planlama bölümünün ve raporlama bölümünün bulunmadığı ortaya konmuştur. Görev döngüsü aşamasının üç bölümünden sadece birisi etkinliklerde yer almaktadır. Bu nedenle etkinliklerin görev döngüsü aşamasına kısmen uygun olduğu yorumu yapılmıştır.

Bu çalışmada ortaya konan sonuç ile Rebehan (2019)'ın ortaya koyduğu sonuçlar arasında benzerlik görülmüştür. Rebehan (2019) Yeni Hitit 1-2-3 kitaplarındaki konuşma etkinliklerinin büyük bölümünde görev bölümü olduğunu ortaya koymuştur. Bununla birlikte Yeni Hitit 1-2 konuşma etkinliklerinin birçoğunda planlama ve raporlama aşamalarının bulunmadığı sonucuna varmıştır. Özellikle Yeni Hitit 3 kitabı konuşma etkinliklerinin hiçbirinde planlama ve raporlama bölümlerinin olmadığı sonucuna varmıştır.

Konuşma Etkinliklerinin Dile Odaklanma Aşamasına Uygunluğu

Bu araştırmada, inceleme nesnesi olan kitapta yer alan konuşma etkinliklerinin hiçbirinde dile odaklanma aşamasının inceleme ve uygulama bölümleri bulunmamaktadır. Bu sebeple konuşma etkinlikleri dile odaklanma aşamasına uygun değildir.

Rebehan (2019)'a ait araştırmada da dile odaklanma aşamasının bölümleri Yeni Hitit kitabı konuşma etkinliklerinin birçoğunda bulunmamaktadır. Araştırmada kullanılan Yeni Hitit 3 kitabı konuşma etkinliklerinin hiçbirinde inceleme ve uygulama aşamaları bulunmamaktadır. Bu açıdan bu araştırma ile benzerlik göstermiştir.

Konuşma Etkinliklerinin Görev Türlerine Uygunluğu

Araştırmada konuşma etkinliklerinin hepsinin görev türlerinden birine ya da birkaçına uygun olduğu görülmüştür. 1. ünitenin A bölümü konuşma etkinliği sorun (problem) çözme görevlerinin içinde yer almaktadır. 1. ünitenin B bölümü konuşma etkinliği listeleme ve karşılaştırma görevleri olmak üzere iki görev türüne birden uygundur. 1. ünitenin C bölümü konuşma etkinliği kişisel deneyimleri paylaşma görevlerinin kapsamına uymaktadır. 2. ünitenin A bölümü konuşma etkinliği karşılaştırma görevlerinin içinde yer almaktadır. 2. ünitenin B bölümü konuşma etkinliği kişisel deneyimleri paylaşma görevlerinin tanımına uymuştur. 2. ünitenin C bölümü konuşma etkinliği iki görev türüne birden uygundur. Bunlar eşleştirme görevleri ve kişisel deneyimleri paylaşma görevleridir. 3. ünitenin A bölümü konuşma etkinliği kişisel deneyimleri paylaşma görevlerine uygundur. 3. ünitenin B bölümü konuşma etkinliği sorun (problem) çözme görevleri tanımına uymaktadır. 3. ünitenin C bölümü konuşma etkinliği ve 4. ünitenin A bölümü konuşma etkinliği kişisel deneyimleri paylaşma görevlerinin içinde yer almaktadır. 4. ünitenin B bölümü konuşma etkinliği sorun (problem) çözme becerilerine uygundur. 4. ünitenin C bölümü konuşma etkinliği ve 5. ünitenin A bölümü konuşma etkinliği kişisel deneyimleri paylaşma görevlerinin tanımına uygundur. 5. ünitenin B bölümü konuşma etkinliği sorun (problem) çözme görevlerinin içinde yer almıştır. 5. ünitenin C bölümü konuşma etkinliği ve 6. ünitenin A, B, C bölümü konuşma etkinlikleri kişisel deneyimleri paylaşma görevlerine uygundur.

Bu bilgilerden yola çıkarak konuşma etkinliklerinin çoğu kişisel deneyimleri paylaşma görevlerine ve sorun (problem) çözme görevlerine uygundur. Kişisel deneyimleri paylaşma görevleri ve sorun (problem) çözme görevleri özellikleri gereği gerçek yaşamdan alınan konularla oluşturulur (Willis, 1996). Bu sebeple etkinliklerin gerçek yaşama dair sorulara oluşturulduğu yorumu yapılabilir. Tanju (2019) yaptığı çalışmada İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A1 ve A2 kitabını görev odaklı yaklaşımın kaynağı olan iletişimsel dil öğretim yöntemi açısından incelemiştir. Konuşma etkinlikleri, genel kültüre dair bilgi/fikir paylaşma etkinlik türü içinde yer almaktadır. Bu etkinlik türü Willis'in kişisel deneyimleri paylaşma görevleri ile benzerlik göstermektedir. Bu bilgilerden yola çıkarak Tanju (2019)'nun araştırması ile bu çalışmanın sonuçları arasında uygunluk olduğu görülmektedir. Yine Rebehan (2019)'ın araştırmasında konuşma etkinlikleri en çok kişisel deneyimleri paylaşma görevlerine uygundur. Onu sırasıyla sorun (problem) çözme

görevleri, sıralama ve ayırma görevleri, listeleme görevleri ve karşılaştırma görevleri takip etmektedir. Bu yönüyle iki araştırmanın sonuçları uyum sağlamaktadır.

Kayır (2018)'ın yaptığı araştırmada hazırlanan etkinliklerin, genellikle öğrenenlerin kendi hayatlarını, bilgilerini ve deneyimlerini anlatabilecekleri etkinlikler olduğu görülmüştür. Kayır (2018), yaptığı çalışmanın sonuç bölümünde, öğrenenlerin bu etkinliklere daha istekli bir şekilde katılım sağladıklarını belirtmiştir. Kayır (2018)'ın çalışmasındaki etkinliklerin birçoğunun, kişisel deneyimleri paylaşma görevleriyle yakınlık göstermesi ve bu araştırmadaki konuşma etkinliklerinin çoğunun kişisel deneyimleri paylaşma görevlerine uygun olması benzerlik göstermiştir.

KAYNAKÇA

Adalı, Oya. 2009. **Anlamak Ve Anlatmak.** 3.bs. İstanbul: Pan Yayıncılık.

Adıgüzel, Berna. 2005. Aktörlere Yönelik Ses-Konuşma-Vücut Eğitimi ve Geliştirilmiş Uygulama Yöntemleri. Yüksek Lisans Tezi. Bilkent Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Enstitüsü.

Adıgüzel, Muhammed Sani. 2010. Kaşgarlı Mahmut'un Türkçe Öğretim Yöntemi. **Türklük Bilimi Araştırmaları Dergisi**. s.27: 27-35.

Akbal, Bahar. 2008. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Görev Odaklılık Üzerine Uygulamalı Bir Çalışma. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yabancı Dil Olarak Türkçe Bilim Dalı.

Aktaş Şerif. , Gündüz, Osman. 2015. **Yazılı Ve Sözlü Anlatım Kompozisyon Sanatı.** 22.bs. Ankara: Akçağ Yayıncılık.

Altas, Sümeyye. 2009. Türkçe Dil Bilgisi Öğretiminin Tarihi ve İçerik Odaklı Dil Bilgisi Öğretimi ile Görev Odaklı Dil Bilgisi Öğretiminin Uygulamalı Karşılaştırılması. Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Altıparmak, Ayşe. 2017. Psikodilbilimsel Konuşma Üretimi Modellerine İlişkin Bir İnceleme. **Söylem Filoloji Dergisi.** s. 2: 314-347.

Alver, Mehmet. 2019. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Esas Alınan İlkeler ile Kullanılan Yöntem ve Teknikler. **Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi**. ed. İlhan Erdem, Bahar Doğan, Hatice Altunkaya. Ankara: Pegem Akademi: 13-41.

Arıcı, Ali Fuat, M. Eyyüp Sallabaş, Mustafa Başaran.2017. Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlerin B2 Seviyesi Konuşma Becerileri: Dereceli Puanlama Ölçeği Geliştirme Çalışması. **International Online Journal of Educational Sciences.** s. 9: 516-526.

Arslan, Fatih. 2010. Türkçe Ve Sınıf Öğretmenlerinin Konuşma Eğitimi ve Konuşma Etkinlikleri Hakkındaki Görüşleri (Kırıkkale İli Örneği). Yüksek Lisans Tezi. Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Arslan, Nurdan. 2018. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Göreve Dayalı Öğrenme Yönteminin A1-A2 Düzeyi Konuşma Becerisine Katkısı. Doktora Tezi. Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü.

Avrupa Konseyi. 2013. **Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi.** çev. MEB Çeviri Komisyonu. Ankara: T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı Yayınları.

Baltacı, Ali. 2017. Nitel Veri Analizinde Miles-Huberman Modeli. **Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**. c.3. s.1: 1-15.

Barın, Erol. 2004. Yabancılara Türkçe Öğretiminde İlkeler. **Hacettepe Türkiyat Araştırmaları Dergisi**. s.1: 19-30.

Baykuzu, Tilla Deniz. 2008. Hunların Kayıp Kitapları ve Sutralar. **Bilig Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi**. s.44: 195-210 (Aktaran: Biçer, Nurşat. 2012. Hunlardan Günümüze Yabancılara Türkçe Öğretimi. **Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi**. c. 1. s.4: 107-133.).

Bayraktar, Nesrin. 2003. Yabancılara Türkçe Öğretiminin Tarihsel Gelişimi. **Dil Dergisi**. s.119: 58-71

Bekleyen, Nilüfer. 2015. Dil Öğretiminin Tarihsel Gelişimi. **Dil Öğretimi.** ed. Nilüfer Bekleyen. Ankara: Pegem Akademi: 4-20.

Biçer, Nurşat. 2012. Hunlardan Günümüze Yabancılara Türkçe Öğretimi. **Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi**. c. 1. s.4: 107-133.

_____. 2019. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Eğitim Ortamlarında Kullanılan Ders Kitapları, Materyaller, Eğitim Teknolojileri. **Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi**. ed. İlhan Erdem, Bahar Doğan, Hatice Altunkaya. Ankara: Pegem Akademi: 201-221

Bogdan, Robert, Sari Knopp Biklen. **1992. Qualitative Research For Education: An Introduction to Theory and Methods**. Boston: Allyn and Bacon (Aktaran: Yıldırım, Ali, Hasan Şimşek. 2016. **Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri.** 10. bs. Ankara: Seçkin Yayıncılık.).

Bygate, Martin, Peter Skehan, Merril Swain, Rod Ellis. 2001. **Researching Pedagogic Tasks: Second Language Learning and Testing**. London: Longman (Aktaran: Yaylı, Derya. 2004. Göreve Dayalı Öğrenme Yönteminin Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Uygulanması ve Bu Uygulamaya İlişkin Öğrenci Görüşleri. Doktora Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.).

Can, Cem. 2019. Avrupa Birliği Dil Politikası ve Yabancı Dil Olarak Türkçe. **Yabancılara Türkçe Öğretimi Politika, Yöntem ve Beceriler**. ed. Derya Yaylı, Yasemin Bayyurt. 4.bs. Ankara: Anı Yayıncılık: 172-183.

Coşkun Çınar, Esra. 2015. İlköğretim Türkçe Ders Kitaplarındaki Konuşma Becerisi Etkinlikleri İle İlgili Bir Değerlendirme. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Council of Europe. 2018. **Commun European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment Companion Volume with New Descriptors**. Strausborg.

Çelik, Mehmet Emre. 2019. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Konuşma Becerisi ve Etkinlik Örnekleri. **Yabancılara Türkçe Öğretimi Politika, Yöntem ve Beceriler**. ed. Derya Yaylı, Yasemin Bayyurt. 4. bs. Ankara: Anı Yayıncılık: 95-116.

Çetin, D. 2017. **Dil Becerileri- Anlatma (Konuşma-Yazma Becerileri).** İstanbul: Kesit Yayınları (Aktaran Çelik, Mehmet Emre. 2019. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Konuşma Becerisi ve Etkinlik Örnekleri. **Yabancılara Türkçe Öğretimi Politika, Yöntem ve Beceriler**. ed. Derya Yaylı, Yasemin Bayyurt. 4. bs. Ankara: Anı Yayıncılık: 95-116.

Çölok, Ali Aziz. 2005. Ses, Nefes Konuşma ve Beden Dili. Yüksek Lisans Tezi. Bilkent Üniversitesi. Müzik ve Sahne Sanatları Enstitüsü.

Dağtan, Emrullah. 2015. Konuşma Becerisinin Öğretimi. **Dil Öğretimi**. ed. Nilüfer Bekleyen. Ankara: Pegem Akademi: 334-349.

Demirci, Ezgi. 2019. 5E Öğrenme Modelinin Ortaokul Öğrencilerinin Konuşma Becerileri Ve Konuşma Kaygılarına Etkisi. Yüksek Lisans Tezi. Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Demirekin, Murat. 2016. Yaklaşımdan Tekniğe Yabancılara Türkçe Öğretim Yöntemleri ve Yöntem Sonrası Dönem. **Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Kuramlar- Yöntemler- Beceriler- Uygulamalar**. ed. Faruk Yıldırım, Burak Tüfekçioğlu. Ankara: Pegem Akademi: 43-76.

Dülger, Melis.2011. Konuşma Becerisinin İlköğretim Öğrencilerine Öğretimi Üzerine Bir İnceleme. Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Eker, Süer.2010.**Türk Dili.** 6.bs. Ankara: Grafiker Yayınları.

Erdem, İlhan, Bahar Doğan, Hatice Altunkaya. 2019. **Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi**. Ankara: Pegem Akademi.

Erden, Bayram. 2014. Ortaokul Türkçe Dersi Öğretim Programında Konuşma Eğitimine Yönelik Olarak Önerilen Yöntem/Tekniklere İlişkin Öğretmen Görüşleri. Yüksek Lisans Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Ergenç, İclal. Beyindeki Dil. 1994. **Bilim Teknik Dergisi**. s.314: 36-39 (Aktaran: Şimşek, Hacı Ahmet. 2004. İlköğretim 2. Kademe Türkçe Öğretiminde Konuşma Becerisinin Önemi ve Geliştirme Yolları. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.).

Goetz Judith Preissie, Margaret Diane Lecompte. 1984. **Ethnography and Qualitative Desing in Educational Research**. Orlando: Academic Press (Aktaran: Yıldırım, Ali, Hasan Şimşek. 2016. **Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri.** 10. bs. Ankara: Seçkin Yayıncılık.).

Göçer, Ali. 2015. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Konuşma Becerisinin Kazandırılması. **Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**. c. 17, s. 2: 21-36.

Göçer, Ali. 2017. Görev Temelli Öğrenme Yönteminin Türkçenin İkinci Dil Olarak Öğretiminde Kullanımı, Özellikleri ve İşlevleri. **International Journal of Language Academy.** c.5, s.2: 313-328.

Göçer, Ali, Bilal Ferhat Karadağ. 2018. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Görev Temelli Öğrenme Yönteminin Dilin İletişimsel İşlevi Açısından Önemi. **2. Uluslararası Sosyal Bilimler Eğitimi Sempozyumu.** Çanakkale. 338-345.

Gökkaya, Hakan. 2011. Konuşma Becerisinin Sağaltılmasında Tekerlemelerin Kullanımı. Yüksek Lisans Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Günaydın, Yusuf, Ali Fuat Arıcı. 2020. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Etkileşimli Okumanın Konuşma Becerisine Etkisi. **Ekev Akademi Dergisi**. s. 83: 673-696.

Güzel, Abdurrahman, Erol Barın. 2013. **Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi**. 1. bs. Ankara: Akçağ Yayınları.

Harmer, Jeremy. 1998. **How to Teach English**. Essex: Pearson Education Limited (Aktaran: Dağtan, Emrullah. 2015. Konuşma Becerisinin Öğretimi. **Dil Öğretimi**. ed. Nilüfer Bekleyen. Ankara: Pegem Akademi: 334-349.).

Harmer, Jeremy. 2010. **How to Teach English** (New Edition, Sixth Impression). Oxford: Pearson Education Limited Ocelot Publishing. (Aktaran Göçer, Ali. 2017. Görev Temelli Öğrenme Yönteminin Türkçenin İkinci Dil Olarak Öğretiminde Kullanımı, Özellikleri ve İşlevleri. **International Journal of Language Academy.** c.5, s.2: 313-328.).

İhtiyarer, Begüm. 2018. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Görev Odaklı Yaklaşım Açısından Kelime Öğretimi. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

İşcan, Adem, 2018. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi ve Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminin Tarihçesi. **Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Kuramlar, Yaklaşımlar, Etkinlikler.** ed. Abdullah Şahin. 2. bs. Ankara: Pegem Akademi: 3-28.

Karakuş, Neslihan. 2019. Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı Metni ve Türkçenin Yabancı Dil Öğretimine Yansımaları. **Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi**. ed. İlhan Erdem, Bahar Doğan, Hatice Altunkaya. Ankara: Pegem Akademi: 43-68.

Kayır, Gökhan. 2018. Türkçe ve Türk Kültürü Dersinde Görev Temelli Etkinliklerin İsviçre'de Yaşayan Türk Çocuklarının Akademik Başarı ve Motivasyonlarına Etkisi. Doktora Tezi. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Keser, Sevim. 2018. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Konuşma Becerisinin Geliştirilmesinde Karşılaşılan Güçlükler. Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü.

Kırkgöz, Yasemin. 2015. Görev Temelli Yöntem (Task-Based Method). **Dil Öğretimi**. ed. Nilüfer Bekleyen. Ankara: Pegem Akademi: 232-243.

Koçak, Sinem. 2018. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Temel Düzeyde (A1-A2) Konuşma İzlence Örneğinin Hazırlanması. Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü.

Larsen-Freeman, Diane , Marti Anderson. 2014. **Dil Öğretiminde Teknik ve İlkeler**. çev. M. Calp. Ağrı: Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Yayınları.

Levelt, Willem. 1989. **Speaking: From Intention to Articulation**. Cambridge, MA: M.I.T. Press.

Miles, Matthew, Michael Huberman. 1994. **Qualitative Data Analysis: An Expanded Sourcebook.** 2.ed. California: SAGE Publications.

Nunan, David. 1989. **Designing Tasks for the Communicative Classroom.** Cambridge University Press (Aktaran: Akbal, Bahar. 2008. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Görev Odaklılık Üzerine Uygulamalı Bir Çalışma. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).

_____. 2001. **Designing Tasks fort he Communicative Classroom**. Cambridge: Cambridge Language Teaching Library (Aktaran: Yorulmaz, Murat. 2009. Göreve Dayalı Öğretim Yönteminin Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Dinleme Becerisinde Kullanılmasının Avantajları. Yüksek Lisans Tezi. Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.).

Önen, Akın. 2004. **Türkçeyi Türkçe Konuşmak**. İstanbul: İnkılap Kitapevi (Aktaran: Temizyürek, Fahri, İlhan Erdem, Mehmet Temizkan. 2017. **Konuşma Eğitimi(Sözlü Anlatım).** 7. bs. Ankara: Pegem Akademi.).

Özden Fidan. 2016. Türkçenin Yabancı/ İkinci Dil Olarak Öğretimi: Konuşma. **Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Kuramlar- Yöntemler- Beceriler- Uygulamalar**. ed. Faruk Yıldırım, Burak Tüfekçioğlu. Ankara: Pegem Akademi: 129-155.

Öztürk, Başak. 2016. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Materyal Tasarımı – Süreç ve Etkinlikler-. **Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Kuramlar- Yöntemler- Beceriler- Uygulamalar**. ed. Faruk Yıldırım, Burak Tüfekçioğlu. Ankara: Pegem Akademi: 325-351.

Pica, Teresa, Ruth Kanagy, Joseph Falodun. 1993. Choosing and Using Communication Tasks for Second Language Instruction. **Tasks and Language Learning**. ed. Crookes,S, Gass, M. Clevedon,: Multilingual Matters: 9-34.

Rebehan, Zeynep. 2019. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kullanılan Ders Kitaplarındaki Konuşma Etkinliklerinin Göreve Dayalı Dil Öğretimine Göre

İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Richards C. Jack. 2008. **Teaching Listening and Speaking From Theory to Practice**. New York: Cambridge University Press (Aktaran: Dağtan, Emrullah. 2015. Konuşma Becerisinin Öğretimi. **Dil Öğretimi**. ed. Nilüfer Bekleyen. Ankara: Pegem Akademi: 334-349.).

Richards, Jack, Theodore Rodgers. 1986. **Approaches and Methods in Language Teaching.** Cambridge: Cambridge University Press (Aktaran: Güzel, Abdurrahman, Erol Barın. 2013. **Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi**. 1. bs. Ankara: Akçağ Yayınları.).

_____. 2001. **Approaches and Methods in Language Teaching Second Edition.** Cambridge: Cambridge University Press (Aktaran: Akbal, Bahar. 2008. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Görev Odaklılık Üzerine Uygulamalı Bir Çalışma. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).

Sağlam Yeşiltepe, Özge. 2010**.** 7. Sınıf Öğrencilerinin Hazırlıksız Konuşma Becerileri Üzerine Bir Araştırma. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Sallabaş, Muhammed Eyyüp. 2011. Aktif Öğrenme Yönteminin İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Konuşma Becerilerine Etkisi. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Skehan, Peter. 1998. **A Cognitive Approach to Language Leaning.** Hong Kong: Oxford University Press (Aktaran: Akbal, Bahar. 2008. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Görev Odaklılık Üzerine Uygulamalı Bir Çalışma. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).

Skehan, Peter, Martin Bygate, Merril Swain. 2001. Researching Pedagogic Tasks: Second Language Learning, Teaching and Testing. New York: Pearson Education Limited (Aktaran Taşköprü, Günsu. 2017. Yabancı Dil Olarak Türkçe Sınıflarında Konuşma Becerisini Geliştirmeye Yönelik Materyal Hazırlama. Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.).

Şahin, Abdullah. 2018. **Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Kuramlar, Yaklaşımlar, Etkinlikler.** 2. bs. Ankara: Pegem Akademi.

Şahin, Esin Yağmur. 2018. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Yaklaşım, Yöntem ve Teknikler. **Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Kuramlar, Yaklaşımlar, Etkinlikler.** ed. Abdullah Şahin. 2. bs. Ankara: Pegem Akademi: 110-142.

Şahin, Esin Yağmur, Gülnur Aydın. 2018. Diller İçin Ortak Öneriler Çerçevesi. **Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Kuramlar, Yaklaşımlar, Etkinlikler.** ed. Abdullah Şahin. 2. bs. Ankara: Pegem Akademi: 205-222.

Şahin, Meltem. 2019. Görev Temelli Dil Öğretim Yönteminin Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlerin Konuşma Becerilerinin Geliştirilmesinde Kullanımı. Yüksek Lisans Tezi. Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Şimşek, Hacı Ahmet. 2004. İlköğretim 2. Kademe Türkçe Öğretiminde Konuşma Becerisinin Önemi ve Geliştirme Yolları. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Tanju, Buket. 2019. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde A1 ve A2 Düzeyleri İçin Önerilen İletişimsel Konuşma Etkinlikleri. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Tanrıkulu, Lokman, Ömer Şıhanlıoğlu. 2019. 2018 (CEFR) Diller için Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi Yeni Açıklamalar Metininde Konuşma Becerisinin İncelenmesi. **International Journal of Languages Education and Teaching.** c.7. s. 4: 212-224.

Taşer, Suat. 1978. **Konuşma Eğitimi.** 1. bs. Ankara: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Taşköprü, Günsu. 2017. Yabancı Dil Olarak Türkçe Sınıflarında Konuşma Becerisini Geliştirmeye Yönelik Materyal Hazırlama. Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

TDK. 2011. **Türkçe Sözlük.** 11. bs. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

Temizyürek, Fahri. 2007. İlköğretim İkinci Kademede Konuşma Becerisinin Geliştirilmesi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi. c.40, s.2: 113-131.

Temizyürek, Fahri, İlhan Erdem, Mehmet Temizkan. 2017. **Konuşma Eğitimi(Sözlü Anlatım).** 7. bs. Ankara: Pegem Akademi.

Thornbury, Scott. 2007. **How to Teach Speaking**. New York: Pearson Longman (Aktaran: Dağtan, Emrullah. 2015. Konuşma Becerisinin Öğretimi. **Dil Öğretimi**. ed. Nilüfer Bekleyen. Ankara: Pegem Akademi: 334-349.).

Toksöz, Nesrin. Ödev Odaklı Dil Öğretim Yöntemi. **İstanbul Üniversitesi Yabancı Diller Eğitimi Bölümü Dergisi II**. İstanbul: Çantay Kitabevi. s.2:65-74.

Uysal, Hacer Hande. 2019. İkinci Dilde Sözlü ve Yazılı Anlatım Eğitiminde Sosyokültürel Yaklaşımlar. **Yabancılara Türkçe Öğretimi Politika, Yöntem ve Beceriler**. ed. Derya Yaylı, Yasemin Bayyurt. 4. bs. Ankara: Anı Yayıncılık: 102-110.

Varışoğlu, Celal. 2018. Yabancı Dil Olarak Türkçe Konuşma Öğretimi. **Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Kuramlar, Yaklaşımlar, Etkinlikler.** ed. Abdullah Şahin. 2. bs. Ankara: Pegem Akademi: 473-496.

Wang, C. 2006. **Designing Communicative Taks for College English Courses: A Dessertatio Submitted as a Partial Fulfilment for the Dgree of M.A. in**

Engish Language at Literature. School for Foreign Languages and Litareture. China: Chongqing Universtiy and Yangtze Normaluniversity.

Willis, J. 1996. **A Framework For Task Based Learning**. London: Longman (Aktaran: Akbal, Bahar. 2008. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Görev Odaklılık Üzerine Uygulamalı Bir Çalışma. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).

Willis, Dave, Willis, Jane. 2007. **Doing Task Based Teaching**. Oxford: Oxford Univesity Press (Aktaran: Akbal, Bahar. 2008. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Görev Odaklılık Üzerine Uygulamalı Bir Çalışma. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).

Yaylı, Derya. 2004. Göreve Dayalı Öğrenme Yönteminin Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Uygulanması ve Bu Uygulamaya İlişkin Öğrenci Görüşleri. Doktora Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Yaylı, Derya, Yasemin Bayyurt. 2019. **Yabancılara Türkçe Öğretimi Politika, Yöntem ve Beceriler**. 4. bs. Ankara: Anı Yayıncılık.

Yaylı, Derya, Demet Yaylı. 2019. Yabancı Dil Öğretimi Yaklaşımları ve Yöntemleri. **Yabancılara Türkçe Öğretimi Politika, Yöntem ve Beceriler**. ed. Derya Yaylı, Yasemin Bayyurt. 4. bs. Ankara: Anı Yayıncılık: 14-49.

Yazıcı, Muhammed Hüseyin. 2018. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Öğrencilerin Sözlü İletişim Stratejileri: Konuşma Becerisi. Yüksek Lisans Tezi. Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Yeğen, Ümit. 2014. Ortaokul Öğrencilerinin Konuşma Becerilerinin Geliştirilmesinde Görsellerin Etkisi. Yüksek Lisans Tezi. Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Yılmaz, Fatih, İlker Kocaoğlu. 2017. Yabancılara Türkçe Öğretiminde Görev Temelli Yaklaşımı Kullanmaya Yönelik Etkinlikler. **International Journal of Languages Education and Teaching.** c.5, s.3,: 234-248.

Yılmaz, Mehmet Yalçın, Fatma Bölükbaş, Funda Keskin, Enver Gedik, Hande Tokgöz Utku, Gizem Ünsal Rey, Fazilet Özenç, Gül Gönültaş, İrem damla Şimşek, Seçil Alaca Sarı, Sevda Yusufoğlu. 2020. **Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı A2**. İstanbul: Kültür Sanat Basımevi.

Yıldırım, Ali, Hasan Şimşek. 2016. **Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri.** 10. bs. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yorulmaz, Murat. 2009. Göreve Dayalı Öğretim Yönteminin Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Dinleme Becerisinde Kullanılmasının Avantajları. Yüksek Lisans Tezi. Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Zhou, Li-Na. 2012. Pedagogical Strategies for Task-Based Vocabulary Acquisition. **Sino-US English Teaching.** c.9. s.4: 1056-1060.